STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
NO. 05555

NORA

Henrik Ibsen

*Permanent preservation of this book was made possible
by Susan Mitchell & Judith Guèron
in memory of
their parents, Marion & Albert Mitchell*

THE MAX PALEVSKY
YIDDISH LITERATURE COLLECTION

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS

NATIONAL YIDDISH BOOK CENTER
AMHERST, MASSACHUSETTS
413 256-4900 | YIDDISH@BIKHER.ORG
WWW.YIDDISHBOOKCENTER.ORG

•

MAJOR FUNDING FOR THE
STEVEN SPIELBERG DIGITAL YIDDISH LIBRARY
WAS PROVIDED BY:

Lloyd E. Cotsen Trust
Arie & Ida Crown Memorial
The Seymour Grubman Family
David and Barbara B. Hirschhorn Foundation
Max Palevsky
Robert Price
Righteous Persons Foundation
Leif D. Rosenblatt
Sarah and Ben Torchinsky
Harry and Jeanette Weinberg Foundation
AND MEMBERS AND FRIENDS OF THE
National Yiddish Book Center

•

The *goldene pave*, or golden peacock, is a traditional symbol of Yiddish creativity. The inspiration for our colophon comes from a design by the noted artist Yechiel Hadani of Jerusalem, Israel.

The National Yiddish Book Center respects the copyright and intellectual property rights in our books. To the best of our knowledge, this title is either in the public domain or it is an orphan work for which no current copyright holder can be identified. If you hold an active copyright to this work – or if you know who does – please contact us by phone at 413-256-4900 x153, or by email at digitallibrary@bikher.org

נאָרא

א דראמא אין 3 אקטען פון

הענריק איבסען

איבערזעצט פון

מ. ווינטשעווסקי

ארויסגעגעבען פון

מאקס נ. מייזעל

יודישער פערלאג פיר ליטעראטור און וויסענשאפט

424 גרענד סט., ניו יאָרק

...1915...

Copyright, 1910
MAISEL & COMPANY,
New York.

נאָראַ

איבערזעצט פון מ. ווינטשעווסקי

פערזאנען:

טאָרוואַלד העלמער.

נאָרא העלמער.

דר. ראַנק.

נילס קראָגסטאַד.

פרוי לינדע.

אננא.

העלענע.

דיא העלמער'ס דריי קינדער.

א פּאַקענטרעגער.

אָרט: כריסטיאַניא (נאָרוועגען); צייט: דיא געגענוואַרט.

ערשטער אַקט.

(דאס טהעאַטער שטעלט פאָר אַ צימער געשמאַקפאָל מעבלירט, אָבער ניט רייך. אין וואַנד וואָס קומט אויס פונקט אַנטקעגען די מו־זיקאַנטען איז דאָ אַ טיר, דורך וועלכע מען געהט אריין אין דעם פאָר־דערצימער: נאָך אַ טיר פיהרט צו הערמער'ס קאַבינעט. צווישען די ביידע טירען שטעהט א פארטעפּיאנא. אין די זייט־וואַנד פון דער לינקער האַנד איז אין מיטען דאָ אַ טיר, און נעהנטער צו דעם פּובליקום — אַ פענסטער, לעבען וועלכען עס שטעהט אַ רונדער טיש מיט לעהנשטולען (קרעסלעס) און אַ קליינע זאָפע. אין די אַנדערע זייט וואַנד (פון די רעכטע זייט) איז אויך דאָ אַ טיר און ניט ווייט דערפון אַ קאַכלע־אויווען, לעבען וועלכען עס שטעהען נאָך אַ פּאָר לעהנשטולען און אַ שויקעל־שטול. צווישען די זייטען טיר און דעם אויווען שטעהט אַ טישעלע. אויף די וועגד זיינען דאָ גראַווירטע בילדער. אויף אַן עטאַזשערקע זעהט מען פּאָרצעלייענע זאכען און אלערליי קליינינקייטען. אין אַ ביכערשרענ־קעל זיינען דאָ שעהנגעבונדענע ביכער. די פּאָדלאָגע איז בעדעקט מיט אַ טעפּיך. אין אויווען ברענט אַ פייער: עס איז אַ פראָסטיגער ווינ־טער־טאָג. ווען דער פאָרהאַנג הויבט זיך אויף הערט זיך דער גלעקעל פון די גאַס־טיר, וועלכע עפענט זיך באַלד. נ אָ ר אַ קומט אריין אונ־טערזינגענדיג פאר זיך, און פרעהליך. זי איז אָנגעטאָן, ווי איינע וואָס קומט פון גאַס און טראָגט עטליכע פּאַקעטען; זי לעגט זיי אוועק אויפ'ן טיש. נאָך איהר קומט אריין א פּאַק־טרעגער, וועלכער ברענגט א ווייה־נאַכטס־בוים און אַ קערבעל, וועלכע ער גיט איבער דער דיענסט־פרוי ביי דער טיר.)

נ אָ ר אַ. העלענע, בעהאַלט די יאָלקע אין אַ זיכערן אָרט; די קינדער טאָרען עס ניט זעהן איידער עס ווערט אָוועגד און די יאָלקע איז אָנגעצונדען. (צום טרעגער, ארויסנעהמענדיג איהר געלד־בייטעלע) וויפיעל קומט אייך?

ט ר ע ג ע ר. א האלבע קרוין. (*)

נ אָ ר אַ. אַט איז אַ קרוין. ניין, ניין! גיט מיר ניט קיין רעסטע. (דער טרעגער בעדאַנקט זי און געהט אַוועק. נ אָ ר אַ פערמאַכט די טיר, זי שמייכעלט אונטער זעהר צופריעדען און וואַרפט אַראָב די גאַס־קליידער. דערנאָך נעהמט זי ארויס פון קעשינע עטליכע מאַקאַראָנען און עסט איינע אָדער צוויי, צוגעהענדיג אויף די שפּיץ־פינגער צו איהר מאַן׳ס קאַבינעט און האָרכענדיג.)

נ אָ ר אַ. יאַ, ער איז אין דערהיים.

ה ע ל מ ע ר. (פון זיין קאַבינעט) הער איך דאָרטען מיין פייגעלע פּיפּטשענדיג?

נ אָ ר אַ. יאַ, דו האָסט געטראָפען.

ה ע ל מ ע ר. שפּרינגט די וועבערקעלע דאָרטען ארום?

נ אָ ר אַ. יאַ—אַ.

ה ע ל מ ע ר. ווען איז די וועבערקע געקומען אהיים?

נ אָ ר אַ. אַ מינוט צוריק. (זי בעהאַלט די מאַקאַראָנען און ווישט זיך אָב די מויל.) קום אהער, טאָרוואַלד, און זעה וואָס איך האָב אָנגעקויפט.

ה ע ל מ ע ר. איך האָב וואָס צו טאָן, שטער מיר ניט. (א ווײַלינקע שפּעטער עפענט ער די טיר, האַלטענדיג די פעדער אין דער האַנד.) אָנגעקויפט זאָגסטו? וואָס? אַט דאָס אַלץ? האָט מיין אויסברענגערקעלע שוין ווידער אויסגעגעבען געלד?

נ אָ ר אַ. אָה, טאָרוואַלד, כלעבען, מיר זיינען איצט רייך גענוג זיך צו פערגינען עטוואָס אויסצוגעבען. דאָס איז דער ערסטער ווייהנאַכטען וואָס מיר דאַרפען זיך ניט קווענקלען.

ה ע ל מ ע ר. זיי ניט קיין קינד! אונזערע מיטעל ערלויבען אונז ניט אויסצוברייגען געלד.

נ אָ ר אַ. אַ יאַ, טאָרוואַלד! לאָז מיר הולטייענען אַ ביסעלע — איין קליין האָרעלע, טאָרוואַלד! דו ווייסט אַליין, דו וועסט דאָך באַלד פערדינען אוצרות מיט געלד, ניין?

(*) אַ מטבעה, 25 סענט.

ה ע ל מ ע ר. פון ניי־יאָהר אַן יאַ. דערווייל וועט נאָך דויערן אַ פערטעל יאָהר ביז איך קריעג מיין ערסטע געהאַלט.

נ אָ ר אַ. דאָס איז אַ קלייניגקייט; מיר קענען לעבען אויף באָרג ביז דאַן.

ה ע ל מ ע ר. נאַרא! (ער נעהמט איהר אָן, שפּאַסענדיג פאַר'ן אויער) ווען וועסטו שוין ווערען אַ מענש וואָס לעבט מיט אַ רעכ־נונג? שטעלל זיך פאָר, אָט איך געה און באָרג היינט אַ טויזענד קרוין און דו גיסט דאָס אוים איבער וויינאַכטען. נו, מאַכט זיך, אַז דעם אָוועגד פאַר ניי־יאָהר פאַלט מיר ארויף אַ ציעגעל פון אַ געזיימס אויפ'ן קאָפּ און שפּאַלט מיר דעם מוח...

נ אָ ר אַ. (איהם פערשטאָפּענדיג די מויל) הש! ווי קען אַ מענש ריידען אַזעלכע שרעקליכע רייד?

ה ע ל מ ע ר. אָבער לאָמיר רעכענען אַז אָט אַזאַ מעשה פּאַ־סירט — וואָס דאַן?

נ אָ ר אַ. אָה, אויב דאָס זאָל טרעפען, דאַן קימערט מיר וועניג צו איך בין שולדיג געלד אָדער ניט.

ה ע ל מ ע ר. אָבער וואָס מכּות די וואָס דו ביסט זיי שולדיג?

נ אָ ר אַ. זיי? ווער מען הארט פאַר זיי? לויטער פרעמדע מענשען.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, נאָרא! וואָס פאַר אַ וויבעל דו ביזט! אָבער ערנסט גערעט, דו ווייסט דאָכט זיך מיין כּלל אין אַזעלכע זאַכען. איך האָב פיינט חובות! איך האָס קרעדיט! די הייס וואָס איז געבויט אויף בּאָרגען און שולדען קען ניט מעהר זיין שעהן און פריי. מיר ביידע האָבען זיך ביז היינטיגען טאָג געהאַלטען ווי כוואַטעס אין דעם פּרט. לאָמיר זיך ניט אונטערגעבען ביז די לעצטע מינוט, הערסט?

נ אָ ר אַ. (צוגעהענדיג צום פּייער) זעהר שעהן — ווי דו ווילסט, טאָרוואַלד. לאָז זיין אַזוי.

ה ע ל מ ע ר. (איהר נאָכגעהענדיג) אָט־אָט־אָט! דאָס טויג אויך ניט! מיין פייגעלע דאַרף אויף דעם אופן ניט אראָבלאָזען די פליגעלעך. וואָס? מיין וועבערקעלע אָנגעבלאָזען? (ער נעהמט

ארויס זיין פּאָרט־מאָניי) נאָרא, גיב אַ קוק, טרעף, וואָס האָב איך דאָ אינעווייניג?

נ אָ ר א. (זיך שנעלל אומקעהרענדיג) געלד!

ה ע ל מ ע ר. נאַ דיר, קינד! (איהר געבענדיג אַסיגנאַציעס) אָה, איך וויים, עס איז דאָ אַ סך זאַכען וועלכע מען דאַרף אין הויז ארום ווייהנאַכט־צייט.

נ אָ ר א. (צעהלענדיג) צעהן, צוואַנציג, דרייסיג, פערציג — אָה! אַ דאַנק, אַ דאַנק דיר, ליעבער טאָרוואַלד! דערמיט קען איך אַ סך, אַ סך אויפטאָן.

ה ע ל מ ע ר. דו דאַרפסט קענען, יעדענפאַלס.

נ אָ ר א. געוויס, געוויס! אַ מאַסע, זאָג איך דיר. אָבער קום אהער און זעה וואָס איך האָב איינגעקויפט. און וואָלוועל — ווילדע מציאות! קוק זיך נור צו. אָט איז אַ נייער אַנצוג פאַר איוואַר'ן, מיט אַ שווערדעלע. דאָ האָב איך אַ פערד מיט אַ טרו־מויט פאַר ראָבערט'ן. און דאָ ווידער איז אַ ליאַלקע אין אַ וויגעלע פאַר עממי. פּראַסטע סחורה, נאַטירליך, ווייל דערפון וועט סאיי ווי סאיי אין גיכען ווערען אַ תל. היינט האָב איך קליידער און האַלזבינדען פאַר די דיענסטלייט, מעהרנישט מען וואָלט געדאַרפט עפּעס רעכטס פאַר מיין אַלטע ליעבע אַננאַ, עפּעס בעסערס.

ה ע ל מ ע ר. און וואָס, למשל, איז אין דעם פּעקעל?

נ אָ ר א. (אויסשרייענדיג) אָה, ניין, טאָרוואַלד. ניט גע־ריהרט! דו טאָרסט דאָס ניט זעהן פריהער ווי היינט אָוונד.

ה ע ל מ ע ר. אַזוי גאָר? גוט־נו! זאָג־זשע מיר, וואָס האָס־טו פאַר זיך אַליין?

נ אָ ר א. פאַר זיך? אָה, איך, פערשטעהסטו, בעדאַרף קיין זאַך ניט.

ה ע ל מ ע ר. אוגזין! אָט טראַכט אויס עפּעס אַ פערנינפ־טיגע זאַך וואָס דו וואָלסט זעהר וועלען האָבען.

נ אָ ר א. ניין, איך בעדאַרףווירקליך קיין שום זאַך ניט... אָבער הער־צו, טאָרוואַלד...

ה ע ל מ ע ר. נו?

נ אַ ר אַ. (מיט אַראָבגעלאָזענע אויגען, זיך שפּילענדיג מיט די קנעפּ פון זיין ראָק) אויב דו ווילסט מיר אין אמת'ן געבען עפּעס, וואָלסטו, פערשטעהסט, וואָלסטו, וואָלסטו מיר קענען געבען...

ה ע ל מ ע ר. נו, נו! רעד ארויס!

נ אַ ר אַ. (האַסטיג) וואָלסטו מיר קענען געבען געלד, טאָר־וואַלד! ניט צופיעל, אַט אזוי פיעל וויפיעל דו קענסט אָבשפּאָרען פון מיינטוועגען... דערמיט וועל איך מיר שפּעטער עפּעס קויפען.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ליעבע נאָראַ...

נ אַ ר אַ. אָה, זעה, טאָרוואַלד, זאָג מיר ניט אָב! איך וואָלט דאס געלד, פערשטעהסטו, אויפהייגגען אין אַ שעהנינקען זעקעלע אויפ'ן וויינאַכטס־בוים. אָה, דאס וואָלט געווען אזא שפּאַס, נײַן?

ה ע ל מ ע ר. וואָס רופט מען די פייגעלעך וואָס טרייבען געלד ארויס אין דער לופט?

נ אַ ר אַ. איך וויים, איך ווייס! שפּיעל־פייגעלעך, פער־שווענדערס, געוויס ווייס איך. אָבער זיי אַ גוטער, טאָרוואַלד. דאַן, זעהסטו, וועל איך האָבען צייט צו בעקלערען וואָס איך דאַרף נעטהי־גער ווי אַלץ. איז דאס ניט אַ שכל פון מיר? זאָג אַליין.

ה ע ל מ ע ר. (שמייכלענדיג) געוויס. דאָס הייסט, נאַטיר־ליך, ווען דו וואָלסט אין אמת'ן בעהאַלטען דאס געלד וואָס איך גיב דיר, און דו וואָלסט דערפאַר זיך ווירקליך עטוואָס קויפען. ביי דיר אָבער געהט אַלץ אַוועג אויף הויז־זאַכען, און אויף אַלערליי פוסטע קלייניגקייטען און דאַן קומסטו פון דאָס־ניי צו מיר.

נ אַ ר אַ. אָבער, טאָרוואַלד...

ה ע ל מ ע ר. דו קענסט ניט לייקענען, נאָראַ־לעבען. (ער נעהמט איהר אַרום) מיין פייגעלע איז אַ זיסינקע, אָבער זי קען אויסבריינגען דעם מלך'ס אוצר. עס וואָלט גאָר קיינער ניט גלויבען, וויפיעל עס קאָסט אויסצוהאַלטען אזאַ קליינע עופ'עלע ווי דו ביסט!

נ אַ ר אַ. אָה, שעמען דאַרפסטו זיך! ווי קענסטו אזוי רע־דען? שפּאָר איך דען ניט אזוי פיעל ווי איך קען?

ה ע ל מ ע ר. (לאַכענדיג) דאָס איז אמת: אזוי פיעל ווי דו קענסט, יאָ; אָבער די צרה איז, דו קענסט ניט.

נ אָ ר א. (שמייכלענדיג מיט צופרידענהייט און אונטערזוינגענ־דיג) הם! דו ווייסט ניט וואָס מיר פייגעלעך און וועבערקעס האָ־בען פאר הוצאות!

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט א וואונדערבארער מענש, נאָרא! דער טאַטע און דער טאַטע! פונקט ווי דיין פאָטער; איין וואָרט מען זוכט צו קריגען געלד און אזוי גיך ווי עס איז דאָ, גליטצט עס זיך דורך די פינגער; דו ווייסט קיינמאָל ניט וואָס דערפון ווערט. אָבער מען מוז מיט דיר זיין צופריעדען ווי דו ביזט. דאס ליעגט שוין, ווי עס שיינט, אין דיין בלוט. אָה יאָ, נאָרא, אזעלכע זאַכען האָט מען בירושה.

נ אָ ר א. הלוואי וואָלט איך גע׳ירשה׳ט פיעל פון מיין טאַטע׳ס אייגענשאַפטען.

ה ע ל מ ע ר. און איך וואָלט ניט געוואָלט דו זאָלסט זיין אַנדערש ווי דו ביסט, מיין זיסע, ליעבע זינג־פייגעלע. אָבער וואָס איז דאָס? דו זעהסט מיר היינט אויס — ווי זאָל איך דאָס רופען? עפּעס פערדעכטיג...

נ אָ ר א. איך?

ה ע ל מ ע ר. יאָ, דו! קוק מיר אָקאָרשט גלייך אין די אויגען.

נ אָ ר א. נו?

ה ע ל מ ע ר. (מאַכענדיג אַ פאָנאָק מיט׳ן פינגער) האָט די נאַשערקעלע עפּעס ניט געבראָכען דעם געזעץ, האַ?

נ אָ ר א. געוויס ניט. ווי אזוי קומסטו גאָר אויף אזעלכע געדאַנקען?

ה ע ל מ ע ר. גאָר ניט אפילו אריינגעקוקט אין קאָנדיטאָריי אריין?

נ אָ ר א.ווירקליך, טאָרוואַלד...

ה ע ל מ ע ר. ניט עפּעס אַ נאַש געטאָן?

נ אָ ר א. ניין, געוויס ניט!

ה ע ל מ ע ר. זאָלל איך גלויבען אַז זי האָט ניט צו־מאָל אַ כאָפּ געטאָן אַ מאַקאַראָנע, אָדער צוויי?

נ אָ ר א. ניין, טאָרוואַלד, גלויב מיר!

ה ע ל מ ע ר. גוט, גוט, גוט! עס זיך ניט אָב די האַרץ, דאָס שפּאַס איך נור.

נ אָ ר א. (איבערגעהענדיג צום טיש פון די רעכטע זייט) מיר וואָלט גאָר אויפ'ן געדאַנקען ניט געקומען צו טאָן עפּעס געגען דיין ווילען.

ה ע ל מ ע ר. אָה, דאָס ווייס איך. אויסערדעם, האָסטו מיר געגעבען דיין וואָרט. (קומענדיג נעהנטער צו איהר) האַלט דיינע ווייהנאַכטס־סעקרעטען פאַר זיך, מיין טייבעלע. דער ווייהנאַכטס־בוים מיט זיין ליכט וועט זיי וואהרשיינליך אַלע אַרויסברייגען פון דער דונקעלהייט.

נ אָ ר א. האָסט אַקאָרשט ניט פערגעסען אַריינצובעטען דאָקטאָר ראַנק?

ה ע ל מ ע ר. איך האָב איהם ניט געבעטען. דאָס איז איבריגענס ניט נעטהיג, ער וועט שוין אַליין קומען. און דאַן קען איך איהם איינלאַדען אויך ווען ער וועט דאָ זיין בייטאָג. איך האָב בעשטעלט זעהר גוטע וויין. דו קענסט זיך ניט פאָרשטעלען, נאָראַ, מיט וואָס פאַר אונגעדולד איך ערוואַרט דעם היינטיגען אָוועגד.

נ אָ ר א. און איך אויך. אָה, ווי די קינדער וועלען זיך אַמו־זירען, טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. יאַ, עס איז אַ גרויסער גליק זיך צו פיהלען אין אַ זיכערען צושטאַנד און צו האָבען אַלץ וואָס מען בעדאַרף, וואָס זאָגסטו, נאָראַ?

נ אָ ר א. אָה, דאָס איז וואונדערבאַר!

ה ע ל מ ע ר. עראיננערסטו זיך ווי מיר האָבען צוגעבראַכט פאַר־אַ־יאָהריגען ווייהנאַכטען? דריי גאַנצע וואָכען פריהער ביזטו ביז האַלבע נאַכט געזעסען פערשפּאַרט אין צימער, צורעכט מאַכענ־דיג בלומען פאַר'ן בוים און אַלערליי אנדערע גרויסאַרטיגע זאַכען,

װעלכע האָבן בלומרשט געזאָלט ערשטװינען די װעלט. מיר איז אין לעבן קײנמאָל ניט געװען אַזױ לאַנגװײַליג די צײַט.

נ אָ ר אָ. איך האָב זיך ניט געלאַנגװײַליגט.

ה ע ל מ ע ר. (שמײכלענדיג) און צום סוף איז דערפון װײַ־ניג־װאָס אַרױסגעקומען.

נ אָ ר אָ. װילסטו זיך פון דאָס נײַע מיט מיר רײצען װעגן דעם? װאָס האָב איך געזאָלט טאָן, װען די קאַץ איז געקומען און האָט אַלעס, אַלעס פערדאָרבען?

ה ע ל מ ע ר. נאַטירליך ניט, אָרעמע נאַרעלע. דו האָסט אָנגעשטרײנגט אַלע דײַנע קרעפטען אונז צו מאַכען פערגניגען און דאָס איז די הױפּטזאַך. יעדענפאַללס, איז גוט װאָס די ביטערע צײַטען זײַנען אַװעק.

נ אָ ר אָ. יאָ, דאָס איז װאונדערבאַר, נײַן?

ה ע ל מ ע ר. הײַנטיגען יאָהר דאַרף איך ניט זיצען און זיך לאַנגװײַלען אײנער־אַלײן און דו דאַרפסט זיך ניט אױסבלענדען דײַנע אױגעלעך און פערמאַטערן דײַנע צערטליכע פינגער...

נ אָ ר אָ. (קלאַפּענדיג מיט די הענד) הײַנט דאַרף איך דאָס ניט, ניט אמת, טאָרװאַלד? אָה, דאָס איז װאונדערבאַר, װען מען בעקלערט עס. (זי נעהמט איהם געאָרעמט) און איצט װעל איך דיר זאָגען, װי מיר דאַרפען זיך אײַנסטראָיענען, טאָרװאַלד. אַזױ גיך װי די פײַערטעג זײַנען אױס... (עס הערט זיך אַ קלונג בײַן גאַס־טיר) מען קלינגט! (אױפראַמענדיג שנעל דאָס צימער) עס קומט אַ גאַסט, דאָס איז ערגערליך.

ה ע ל מ ע ר. איך בין „ניטאָ אין דער הײם" פאַר געסט. געדײנק דאָס!

ה ע ל ע נ ע. אַ דאַמע װיל אײַך זעהן, פרױ העלמער.

נ אָ ר אָ. ברײנג איהר אַהער.

ה ע ל ע נ ע. און דער הערר דאָקטאָר איז אָקאָרשט געקומען.

ה ע ל מ ע ר. ער איז אַרײַנגעגאַנגען צו מיר אין קאַבינעט?

ה ע ל ע נ ע. יאָ, מײַן הערר.

(העלמער געהט צו זיך אין קאבינעט אריין. — העלענע פיהרט אריין פר. ל י נ ד ע, וועלכע געהט אין רייזע־קליידער, און מאכט צו די טיר.)

פ ר ו י ל י נ ד ע. (צאגהאפט) וואס מאכסטו, נארא?

נ א ר א. (צווייפלענדיג) וואס מאכט א י ה ר?

פ ר ו י ל י נ ד ע. איך גלויב, דו דערקענסט מיך ניט.

נ א ר א. ניין... איך... אה, דאך... איך גלויב... (מלא שמחה) וואס! קריסטינע? דאס ביזטו, ווירקליך דו!

פ ר. ל י נ ד ע. יא, דאס בין איך.

נ א ר א. קריסטינע! ...ן זיך פארצושטעלען אז איך האב דיך ניט דערקענט! אבער איך האב ניט געקענט... (אין א מיל־דערן טאן) ווי פערענדערט דו ביזט, קריסטינע!

פ ר. ל י נ ד ע. געווים! אין ניין, צעהן יאהר צייט...

נ א ר א. געה, געה! וואס? האבען מיר זיך דען ווירקליך אזוי לאנג ניט געזעהן? פיעללייכט, דאך... אה, די לעצטע אכט יאהר זיינען געוועזען זעהר גליקליכע יאהרען פאר מיר... און איצט ביזטו טאקע געקומען אהער, הא? אזא לאנגע רייזע אין מיטען ווינטער! דאס איז בראוו פון דיר!

פ ר. ל י נ ד ע. איך בין געקומען היינט אין דער פריה מיט'ן דאמפף־שיף.

נ א ר א. דא צו צוברייינגען די וויינאכטען, נאטירליך. אה, דאס איז זעהר, זעהר גוט! וואס פאר פערגניגען מיר וועלען דאס א ביסעל האבען! נעהם אראב דיינע רייזע־קליידער. דו ביזט דאך ניט פערפרארען? (איהר העלפענדיג זיך אויסטאן) אט אזוי; איצט וועלען מיר זיצען אנגענעהם דא ביין פייער. ניין, דו נעהם דעם לעהנשטול און איך וועל זיך זעצען אויפ'ן שויקעל־שטול. (זי נעהמט איהר אן פאר די הענד.) יא, איצט קען איך ריכטיג וויעדער זעהן דיין ליעבען אלטען פנים. נור אויפ'ן ערסטען בליק האב איך... אבער דו ביסט א ביסעל בלייכער, קריסטינע, און א ביסעל מאגערער, אויך...

פ ר. ל י נ ד ע. און א שעהן, שעהן ביסעל עלטער, נארא!

נ אָ ר אָ. יאָ, פיעללייכט אַ האַרעלע עלטער... ניט פיעל... אַ האַ־רע־לע עלטער... (פּלוצלונג הערט זי אויף, זיך אָן עטוואס דער־מאָנענדיג.) אַה, וואָס פאַר אַ געדאַנקלאָזער נפש איך בין! דאָ זיץ איך און פּלאַפּעל... ליעבע, ליעבע כריסטינע, קענסטו מיר דאָס פערצייהען?

פ ר ו י ל י נ ד ע. וואָס מיינסטו, נאָראַ?

נ אָ ר אָ. (אין אַ מילדערן טאָן) אָרימע כריסטינע! איך האָב געהאַט פערגעסען: דו ביסט דאָך אַן אלמנה?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, מיין מאַן איז געשטאָרבען מיט דריי יאָהר צוריק.

נ אָ ר אָ. איך וויים, איך וויים! איך האָב דאָס געלעזען אין די צייטונגען. אָ, כריסטינע, גלויב מיר, איך האָב ווירקליך געוועלט דיר שרייבען, אָבער איך האָב עס אַלץ אָבגעלייגט און אָבגעלייגט און מיר איז אימער עטוואָס געקומען אין וועג אריין.

פ ר. ל י נ ד ע. דאָס קען איך לייכט בעגרייפען, ליעבע נאָראַ.

נ אָ ר אָ. ניין, כריסטינע; דאָס איז פון מיר געווען שרעקליך שלעכט געהאַנדעלט. ליעבסטע, בעסטע פריינדין, וויפיעל דו האָסט געמוזט ליידען פון יענער צייט אָן! האָט ער דיר גאָר נישט געלאָזען?

פ ר. ל י נ ד ע. גאָר נישט.

נ אָ ר אָ. אויך קיינע קינדער?...

פ ר. ל י נ ד ע. קיינע.

נ אָ ר אָ. גאָר נישט, ריין גאָר נישט.

פ ר. ל י נ ד ע. צומאָל ניט אַ שמערץ, אפילו ניט אַן עראיי־נערונג.

נ אָ ר אָ. (איהר אָנזעהענדיג, עטוואס אונגלויביג) מיין ליעבע כריסטינע, ווי איז דאָס מעגליך?

פ ר. ל י נ ד ע. (מיט אַ ביטערען שמייכעל) אַה, דאָס טרעפט צייטענווייז.

נ אָ ר אָ. דו ביסט אויף דעם אופן גאַנץ עלענד! דאָס מוז זיין אַ שרעקליכער צושטאַנד. איך האָב דריי ליעבסטע קינדער־

לעך; דו קענסט זיי איצט ניט זעהן; זיי שפּאַצירען ארום מיט זייער ניאַנקע. אָבער איצט רייד דו, דו מוזט מיר אַלץ, אַלצדינג דערצעהלען.

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, ניין; דו זאָג מיר צוערסט...

נ אָ ר אַ. ניין, דו הויב אָן; איך וויל היינט ניט זיין קיין עגאָאיסטקע. היינטיגען טאָג מוז איך האָבען אין געדאַנקען נור דיך אליין. אָה! איין זאַך מוז איך דיר פּאָרט דערצעהלען... אָבער פיעללייכט האָסטו שוין געהערט פון אונזער גרויסע שטיק גליק...

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, וואָס איז דאָס?

נ אָ ר אַ. בערעכען נור וואָס דאס בעטייט! מען האָט גע־מאַכט מיין מאַן פאַר'ן דירעקטאָר פון די באַנק.

פ ר. ל י נ ד ע. דיין מאַן? דאס איז ווירקליך אַ גליק!

נ אָ ר אַ. אָה, יאַ! אַלס אַדוואָקאַט איז ער געוועזן אין אַן אונזיכערע לאַגע, איבערהויפּט, פערשטעהסטו, ווייל ער האָט זיך ניט צוגעריהרט צו קיין זאַך, וועלכע איז ניט געוועזן גאַנץ ריין און... אין דעם איז טאָרוואַלד גאַנץ גערעכט. אה! דו קענסט לייכט פערשטעהן ווי צופריעדען מיר זיינען. ער קומט אָן אויף זיין נייע שטעלע דעם טאָג פון נייער־יאָהר און דאן וועט ער האָבען אַ גרויסע געהאַלט חוץ אַ פּראָצענט פון דעם פערדיענסט. אין דער צוקונפט וועלען מיר קענען לעבען גאַנץ אַנדערש — גאַנץ ווי אונזער האַרץ וועט געלוסטען. אָה, כריסטינע! איך פיהל זיך אַזוי לייכט און גליק־ליך! עס איז אַזוי גוט צו האָבען מאַסען געלד און ניט צו דאַרפען ברעכען דעם קאָפּ ארום קיין שום זאַך. וואָס זאָגסטו?

פ ר. ל י נ ד ע. עס מוז זיין שעהן צו האָבען אַלץ וואָס מען בעדאַרף.

נ אָ ר אַ. אַלץ וואָס מען בעדאַרף איז אַ קלייניגקייט, אָבער הויפּענס, הויפּענס געלד!

פ ר. ל י נ ד ע. (שמייכלענדיג) נאָראַ, נאָראַ! ביזטו נאָך אַלץ ניט געקומען צום שכל? דו פלעגסט זיין אַ שרעקליכע אויס־בריינגערקע ווען מיר זיינען ביידע געוועזן צוזאַמען אין שול.

נ אָ ר אַ. (אויך צושמייכלענדיג) יאַ, טאָרוואַלד זאָגט אז איך

בין דאָס נאָך היינטיגען טאָג. אָבער „נאָרא, נאָרא" איז ניט אזוי דום ווי איהר אלע מיינט. אָה, איך האָב ניט געהאַט די מיטעל צו זיין א גרויסע אויסברעננגערקע. מיר האָבען געמוזטביידע ארבייטען.

פ ר. ל י נ ד ע. דו אויך?

נ אָ ר א. יא, לייכטע ארבייט: שטיקעריי, אויסנעהען און אנדערע זאכען און... (מיט א טאָן פון וויכטיגקייט) אנדערע ארבייט אויך. דו ווייסט געוויס, אז טאָרוואַלד איז געוואָרען אוים טשי־נאָווניק ווען מיר האָבען זיך פערהייראַטעט. ער האָט ניט געהאַט קיין אויסזיכט צו שטייגען אין סלוזשבע. און מיר האָבען נעטהיג געהאַט מעהר געלד. נו, האָט ער אָבער געאַרבייט איבער זיינע קרעפטען דעם ערסטען יאָהר. ער האָט אויף זיך גענומען אַלערליי געשעפטען און האָט געהאָרעוועט פריה און שפעט. דאס איז איהם געווען צו שווער און ער איז געוואָרען געפעהרליך קראַנק. דאַן האָ־בען די דאָקטוירים ערקלערט אז ער מוז פאָהרען אין די וואַרימע לענדער.

פ ר. ל י נ ד ע. יא; איהר האָט צוגעבראַכט א גאַנצען יאָהר אין איטאַליען, גלויב איך.

נ אָ ר א. גאַנץ ריכטיג. דאָס איז אָבער ניט אָנגעקומען זעהר לייכט, מעג איך דיר זאָגען. דאָס איז אויסגעקומען גלייך נאָכדעם ווי איך האָב געהאַט איוואַר'ן. פאָהרען האָבען מיר נאַטירליך גע־מוזט. אָה, דאָס איז געווען א גרויסאַרטיגע רייזע! און דאָס האָט טאָרוואַלדען געמאַכט פון טויט לעבעדיג, אָבער עס האָט געקאָסט א שרעקליכע מאַסע געלד.

פ ר. ל י נ ד ע. לייכט צו בעגרייפען.

נ אָ ר א. צוועלף הונדערט דאָללאַר! פיער טויזענד אכט־הונדערט קרוין. איז דאָס ניט א מאַסע געלד?

פ ר. ל י נ ד ע. א גליק פאַר איך וואָס איהר האָט געהאַט אזוי פיעל געלד.

נ אָ ר א. מיר האָבען דאָס געקראָגען פון מיין פאָטער, פערשטעהסטו.

פ ר. ל י נ ד ע. איך פערשטעה. ער איז דאַכט זיך ארום

יענע צייט געשטאָרבען.

נ אָ ר א. ריכטיג! און איצט שטעל זיך פאָר מיין לאַגע. איך האָב ניט געקענט געהן איהם אויפפאַסען! איך בין געווען אויף דער צייט מיט איוואר'ן און האָב געהאַט מיין קראַנקען טאָר־וואַלד אויף די הענט. ליעבער, אַלטער פּאַטער! כריסטינע, איך האָב איהם מעהר ניט געזעהן. אָה, דאָס איז געווען דאָס גרעסטע אונגליק וואָס איך האָב געהאַט איבערצוטראָגען צייט איך בין פערהייראַטהעט.

פר. ל י נ ד ע. איך ווייס, ווי ליעב דו האָסט איהם געהאַט. הייסט עס דאַן זייט איהר געפאָהרען קיין איטאַליען?

נ אָ ר א. יאָ, מיר האָבען דאָס געלד געהאַט און די דאָקטוירים האָבען געשריען אין איין קול, אז מיר מוזען פאָהרען. א מאָנאַט שפּעטער זיינען מיר געווען פּערדייזט.

פ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאַן איז צוריקגעקומען פאָלקאָ־מען געזונד?

נ אָ ר א. פריש און געזונד.

פ ר. ל י נ ד ע. און דער דאָקטאָר?

נ אָ ר א. ווארום פרעגסטו דאָס?

פ ר. ל י נ ד ע. ווען איך בין אריינגעקומען האָט זיך מיר געדאַכט אז איך האָב געהערט אייער דיענסט־פרוי אָנמעלדענדיג א דאָקטאָר....

נ אָ ר א. אָה, יאָ; דאָקטאָר ראַנק. אָבער ער קומט ניט צו אונז אלס דאָקטאָר. ער איז אונזער בעסטער פריינד און לאָזט קיינמאָל ניט פאַרביי א טאָג אָהן א בעזוך ביי אונז. ניין, טאָר־וואַלד האָט ניט געהאַט א קראַנקען טאָג פון יענער צייט אָן. און די קינדער, זיי זיינען אויך געזונד און שטארק און איך אליין אויך. (זי שפּרינגט אויף און קלאַפּט מיט די הענד.) אָה, כריסטינע, כריסטי־נע, עס איז גרויסארטיג צו לעבען און צו זיין גליקליך! אָבער... אָה, וואָס בין איך פאַר א מענש! אַט זיץ איך און רייד ניט מעהר ווי ארום זיך! (זיך זעצענדיג אויף א פוסבייִנקעלע לעבען כריסטינען מיט די הענד אין איהר שויס.) אָה, זיי ניט בייז אויף מיר! זאָג

מיר, איז דאָס ווירקליך וואָר אַז דו האָסט דיין מאַן ניט געליעבט? וואָס האָט דיך געצוואונגען איהם צו נעהמען?

פ ר. ל י נ ד ע. מיין מוטער האָט נאָך דאַן געלעבט, הילפ־לאָז, קראַנק אין בעט; און דאַן האָב איך געהאַט צו זאָרגען פאַר צוויי אינגערע ברידער. איך האָב עס געהאַלטען פאַר מיין פפליכט איהם צו נעהמען.

נ אָ ר אַ. פיעללייכט איז דאָס ווירקליך געווען דיין פפליכט. איז ער געווען רייך?

פ ר. ל י נ ד ע. אין זעהר אַ גוטען צושטאַנד. אָבער זיין געשעפט איז געווען אַן אונזיכערער און נאָך זיין טויט איז עס צו־פאַלען שטיקערווייז און נאָך איהם איז גאָרנישט געבליבען.

נ אָ ר אַ. און דאַן...

פ ר. ל י נ ד ע. דאַן האָב איך געמוזט זיך ראַנגלען מיט די נויט, האַלטענדיג אַ קראָם, נאָכהער אַ שול, אַלץ וואָס איז געווען מעגליך פאַר מיר. די לעצטע דריי יאָהר זיינען פאַר מיר געווען איין לאַנגער שווערער קאַמפף. אָבער איצט איז ער געענדיגט, נאָראַ. מיין אָרימע מוטער — זי בעדאַרף מיך מעהר ניט, זי ליעגט אין איהר רוה. די אינגלעך זיינען אין געשעפט און קענען זאָרגען פאַר זיך אַליין.

נ אָ ר אַ. ווי פריי דו מוזט זיך איצט פיהלען!

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, נאָראַ; מיין לעבען איז ניט מעהר ווי שוידערהאַפט פוסט. ניטאָ פאַר וועמען צו לעבען! (אויפשטעהענ־דיג זעהר אונרוהיג.) דאָס איז דער גרונד, וואָרום איך האָב לענגער ניט געקענט אויסהאַלטען דעם לעבען אין דעם פערוואָרפענעם נעסט, וואו איך בין געווען. היער, רעכען איך, מוז זיין לייכטער צו גע־פינען אַן ארבייט וואָס איז ווערטה אַז מען זאָל זיך צו איהר נעהמען, עטוואָס צו בעשעפטיגען אַ מענשען׳ס געדאַנקען. ווען איך וואָלט נור געקענט קריעגען אַ שטענדיגע ארבייט, ערגיץ אין אַ קאַנטאָר!

נ אָ ר אַ. אָבער, בעדיינק, כריסטינע, דאָס איז אזא קאַטאָר־ושנע ארבייט, און דו זעהסט אַזוי אויך אויס אויסגעמאַטערט; פאַר דיר וואָלט גלייכער געווען צו האָבען אַ ביסעל רוה אין אַ קליינע

שטאָדט ערגיץ־וואו ביין ים.

פּ ר. ל י נ ד ע. (צוגעהענדיג צום פענסטער) איך האָב ניט קיין פאָטער, וועלכער זאָל מיר געבען דאָס געלד הערצו.

נ אָ ר אַ. (אויפשטעהענדיג) אָה! נעהם'ס מיר ניט איבעל.

פּ ר. ל י נ ד ע. ליעבע נאָרא, זיי דו אויך מיר ניט אין כעס. דאָס ערגסטע אין אַ לאַגע ווי מיינע בעשטעהט אין דעם, וואָס עס מאַכט אַ מענשען ביטער. מען האָט ניט פאַר קיינעם צו ארבייטען און דאָך מוז מען אימער עטוואָס טאָן. מען מוז לעבען און מען ווערט עגאָאיסטיש. ווען איך האָב געהערט פון די גליק־ליכע ענדערונג אין אייער לעבען, האָב איך — ווער וואָלט דאָס געגלויבט? — זיך מעהר געפרעהט פון מיינטוועגען ווי פון אייערט־וועגען?

נ אָ ר אַ. וואָס מיינסטו דערמיט? אָה! איך פערשטעה. דו רעכענסט אַז טאָרוואַלד וואָלט קענען עפּעס טאָן פאַר דיר.

פּ ר. ל י נ ד ע. יאַ, דאָס האָב איך געטראַכט.

נ אָ ר אַ. און דיין פערלאַנג מוז ערפילט ווערען! דו לאָז דאָס נאָר איבער צו מיר. איך וועל דאָס זעהר קונציג ארומארביי־טען און וועל עפּעס אויסטראַכטען אַן אנגענעהמע מאַנעוורע איהם צו מאַכען פריינדליך. אָה, איך וואָלט זיך אזוי גליקליך שעטצען פאַר דיר עטוואָס צו טאָן!

פּ ר. ל י נ ד ע. דו ביסט זעהר ליעבענסווירדיג, נאָרא! און ביי דיר איז דאָס דאָפּעלט גוט, ווייל דו אליין ווייסט אזוי ווייניג פון צרות.

נ אָ ר אַ. איך? איך וויים וועניג פון...?

פּ ר. ל י נ ד ע. (שמייכלענדיג) נו, יאַ! אַ ביסעל שטוי־קעריי און דעסגלייכען. דו ביזט נאָר אַ קינד, נאָרא!

נ אָ ר אַ. (דערלאַנגט אַ שאָקעל מיט'ן קאָפּ און הויבט אָן צו שפּרייזען איבער'ן צימער) אָה, דו דאַרפסט מיך ניט האַלטען פאַר נאָר אַ קינד...

פּ ר. ל י נ ד ע. ניין?

נ אָ ר אַ. דו ביסט ניט בעסער פאַר די אַנדערע! איהר

אלס מיינט אז איך בין ניט פעהיג צו קיין שום ערנסטע זאך. —

פ ר. ל י נ ד ע. נון...

נ אָ ר א. איהר מיינט אז איך האָב גאָר ניט געהאַט מיין פּע־קעל אין לעבען.

פ ר. ל י נ ד ע. מיין ליעבסטע נאָרא, דו האָסט, האָכט זיך, מיר נאָר וואָס אויסדערצעהלט אלע דיינע ליידען.

נ אָ ר א. עה! די קליינינגקייטען! (אין אַ שטילערען טאָן) איך האָב דיר נאָך ניט געזאָגט קיין וואָרט וועגען די גרויסע זאַך...

פ ר. ל י נ ד ע. די גרויסע זאַך? וואָס מיינסטו דערמיט?

נ אָ ר א. איך וויים דו קוקסט אויף מיך פון אויבען אראָפּ, כריסטינע; אָבער דו האָסט דערצו קיין רעכט ניט. דו ביזט שטאָלץ דארויף וואָס דו האָסט געארבייט שווער און לאַנג פאַר דיין מוטער.

פ ר. ל י נ ד ע. איך קוק געוויס אויף קיינעם ניט אראָפּ; אָבער איך בין טאקע שטאָלץ און צופרידען ווען איך דערמאָן זיך אז איך בין געווען אים שטאַנדע צו בעפרייען פון זאָרגען מיין מו־טער'ס לעצטע יאָהרען.

נ אָ ר א. און דו ביסט שטאָלץ אויף דאָס וואָס דו האָסט גע־טאָן פאַר דיינע ברידער?

פ ר. ל י נ ד ע. האָב איך ניט אַ רעכט דערצו?

נ אָ ר א. גאַנץ געוויס. נון, אָבער לאָמיך דיר זאָגען, כריס־טינע, אז איך האָב אויך מיט וואָס צו שטאָלצירען, און צופריעדען צו זיין.

פ ר. ל י נ ד ע. איך צווייפעל ניט אין דעם, אָבער וואָס מיינסטו?

נ אָ ר א. השש! רייד ניט אזוי הויך. בעדענק נור, ווען טאָרוואלד זאָל דאָס קריגען צו הערען! ער טאָר דערפון ניט וויסען, אויף קיין פאַל ניט! קיינער ניט, חוץ דיר, כריסטינע.

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס קען דאָס זיין אזוינס?

נ אָ ר א. קום אַהער צו מיר. (זי ציעהט איהר צו נעהנטער צו זיך אויפ'ן זאָפאַ.) יא, איך האָב אויך אַ גרונד צו זיין, שטאָלץ און

גליקליך. איך האָב גערעטעט טאָרוואַלד'ס לעבען.

פ ר. ל י נ ד ע. גערעטעט זיין לעבען? ווי אזוי?

נ אָ ר א. איך האָב דיר דערצעהלט וועגען אונזער פאָהרען קיין איטאַליען, ווען ניט דאס, וואָלט טאָרוואַלד געשטאָרבען.

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ, און דיין פאָטער האָט דערצו געגעבען דאָס געלד.

נ אָ ר א. אזוי מיינט טאָרוואַלד אַליין און יעדער אַנדערער, אָבער...

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער?

נ אָ ר א. אָבער מיין פאָטער האָט מיר ניט געגעבען ניט איין איינציגען העלער. איך אַליין האָב דאס געלד געקראָגען.

פ ר. ל י נ ד ע. דו? דאָס גאַנצע געלד?

נ אָ ר א. צוועלף הונדערט דאָללאַר, פיער טויזענד אַכט הונדערט קרוין. וואָס זאָגסטו דערצו?

פ ר. ל י נ ד ע. מיין ליעבע נאָראַ, זאָג מיר ווי האָסטו דאָס אויפגעטאָן? האָסטו דאס געלד געוואונען אין דער לאָטעריע?

נ אָ ר א. (פערעכטליך) אין דער לאָטעריע? יעדער נאַר וואָלט דאס געקענט.

פ ר. ל י נ ד ע. פון וואַנען־דען־זשע האָסטו געקראָגען דאָס געלד?

נ אָ ר א. (זינגט אונטערשמייכלענדיג) הם... הם! טראַ־לאַ־לאַ־לאַ...

פ ר. ל י נ ד ע. נו, באָרגען האָסטו נאַטירליך נ י ט געקענט?

נ אָ ר א. ניין? וואָרום ניט?

פ ר. ל י נ ד ע. וואָרום ניט? ווייל א פרוי טאָר ניט באָרגען קיין געלד אָהן די צושטימונג פון איהר מאַן.

נ אָ ר א. (שאָקלענדיג מיט'ן קאָפּ) אָה, ווען די ווייב פערשטעהט א ביסעלע געשעפט... און ווייס ווי זיך צו א זאַך צו נעהמען... דאַן..

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער, נאָראַ, איך פערשטעה ניט...

נ אָ ר א. נו, עס איז ניט נעטהיג אז דו זאָלסט פערשטעהן...

איך האָב דיר ניט געזאָגט אַז איך האָב געבאַרגט דאָס געלד. פּיעל־לייכט האָב איך עס געקראָגען אויף אַנאַנדער אופן. איך מעג עס האָבען בעקומען פון איינעם וועלכער איז געווען אין מיך פער־ליעבט... ווען אַ פּערזאָן, פערשטעהסטו, איז אזוי... אַנציהענד ווי איך בין...

פּ ר. ל י נ ד ע. דו ביזט ווירקליך ניט ביין זינען, נאָרא.

נ אָ ר אַ. נו, איך בין זיכער דו שטאַרבסט מיט אונגעדולד צו וויסען...

פּ ר. ל י נ ד ע. הער נור צו, מיין געליעבטע נאָרא, ביזטו ניט אַקאַרשט אַ ביסעלע... האַסטיג געוועזען?

נ אָ ר אַ. הייסט דאָס האַסטיגקייט צו רעטען אַ מאַן׳ס לעבען?

פּ ר. ל י נ ד ע. איך רעכעו נור, אַז דו האָסט געקענט זיין איבעראיילט און מאַן אַ זאַך אָהן דיין מאַן׳ס וויסען...

נ אָ ר אַ. אָבער דער וויסען דערפון האָט איהם געקענט טויטען! בעגרייפסטו דען דאָס ניט? ער האָט ניט געטאָרט האָ־בען דעם שאָטען פון אַ פערדאַכט אַז ער איז אזוי געפעהרליך קראַנק. די דאָקטוירים האָבען אין דער שטיל מיר ערקלערט אַז ער איז אין לעבענס־געפאַהר און אַז קיין זאַך וועט איהם ניט העלפען, חוץ אַ רייזע אין די וואַרימע לענדער. מיינסטו איך האָב ניט פריהער פּרובירט איהם נעהמען מיט קונצען? איך האָב איהם געזאָגט, איך שטאַרב צו זיין אין אויסלאַנד, ווי אַנדערע יונגע פרויען. איך האָב געוויינט, האָב זיך געבעטען ביי איהם, האָב איהם געזאָגט ער דאַרף ניט פערגעסען מיין... צושטאַנד, אַז ער דאַרף מיר אַלעס נאָכגעבען און דאַן האָב איך איהם געגעבען אַן אָנצוהעריענים, אַז ער קען דאָס געלד באַרגען. אָבער דאָס, כריסטינע, האָט איהם כמעט בייז געמאַכט. ער האָט מיר פאַרגעוואָרפען, אַז איך בין אַ פוסטע קאָפּ און אַז ער, אַלס מאַן, איז פערפפליכטעט מיר ניט צו לאָזען אויספיהרען אזעלכע משוגעת׳ען — ווי ער האָט דאָס אָנגע־רופען. זעהר גוט — האָב איך ביי זיך געטראַכט — אָבער גערעטעט מוז דיין לעבען פּאָרט ווערען, און דאַן האָב איך געפונען אַ וועג בערצו.

פ ר. ל י נ ד ע. און האָט דיין מאַן קיינמאָל ניט ערפאַהרען פון דיין פאָטער אַליין, אַז דאס געלד איז געקומען ניט פון איהם?

נ אָ ר א. ניין, קיינמאָל ניט! דער פאָטער איז געשטאָרבען פונקט צו יענער צייט. איך האָב געוועלט איהם זאָגען און איהם בעטען ער זאָל דאס האַלטען בסוד. אונגליקליכערווייזע איז דאס כאָיי ווי סאַיי געוועזן צו שפּעט.

פ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאַן? האָסטו איהם קיינמאָל ניט מודה געווען אַז...

נ אָ ר א. גאָט אין הימעל! וואָס פאַלט דיר איין? איהם זאָגען, — איהם, וועלכער האַסט חובות מעהר ווי אַלץ אין דער וועלט! און אויסער דעם ווי שמערצליך, ווי ערנידעריגענד דאָס וואָלט זיין פאַר אַ מאַן ווי טאָרוואַלד, מיט זיין שטאָלצען כאַראַקטער און מיט זיין אונאַבהענגיגקייט, צו וויסען אַז ער האָט מיר עפּעס צו פערדאַנקען! דאס וואָלט אין גאַנצען צושטערט אונזער גליקליכען צוזאַמענלעבען; אונזער שעהנע גליקליכע היים וואָלט אַ מינוט ניט מעהר געוועזן דאס וואָס עס איז.

פ ר. ל י נ ד ע. וועסטו דאָס איהם אויך קיינמאָל ניט זאָגען?

נ אָ ר א. (אין געדאַנקען, האַלב שמייכלענדיג) יאָ, פיעלייכט, אַ מאָל ווען־עס־איז — אין יאָהרען און יאָהרען ארום, ווען איך וועל... ניט מעהר זיין אַזוי שעהן. לאַך ניט! איך מיין, נאַטירליך, ווען טאָרוואַלד וועט אין מיר ניט זיין מעהר אַזוי פערליעבט, ווי ער איז היינט; ווען עס וועט איהם ניט מעהר אַזוי פיעל פערגניגען מאַכען צו זעהען ווי איך שפּרינג ארום, קלייד זיך און טאַנץ, דאַן קען פיעלליכט זיין גוט, ווען איך זאָל עפּעס וואָס האָבען אין זאַפּאַס (אונטערברעכענדיג) אונזין! אונזין! אַזאַ צייט וועט קיינמאָל ניט קומען. און איצט, כריסטינע, וואָס זאָגסטו איצט צו מיין גרויסען סוד, האַ? גלויב מיר, עס האָט מיר געקאָסט גענוג קאָפּ־ברעכענעס, עס איז ניט געוועזן אַ קינדער־שפּיעל צו האַלטען די טערמינעס פּינקטליך. דו דאַרפסט וויסען, כריסטינע, אַז אין מסחור זיינען פאַראַן אַזעלכע זאַכען ווי, למשל, אַבצאָהלונגען און פערטעל־יעהר־

ליבען צינזען, וועלכע עס איז שוידערהאפט שווער צו דעקען. נו, האָב איך געמוזט, פערשטעהסטו, פערקנייטשען א ביסעל דאָ, א ביי־סעל דאָרטען — וואו איך האָב נור געקענט. די בעגרייפסט, אז איך האָב ניט געקענט פיעל אָבשפּאָרען פון די הויז הוצאות, ווייל טאָרוואַלד האָט נאַטירליך געמוזט לעבען גוט. די קינדער, וויעדער, האָבען ניט געקענט ארומגעהן אָבגעשליסען; וואָס איך האָב גאָר פאר זיי געקראָגען איז פאר זיי אוועקגעגאנגען — די קליינע קעצעלעך.

פ ר. ל י נ ד ע. אָרעמע נאָרא! דאָס איז, אלזאָ, נור אלץ אָבגעשפּאָרט געוואָרען פון דיינע טאַשענגעלד, הא?

נ אָ ר א. פערשטעהט זיך. און נאָך אלע מעשות, איז דאס געוועזען אין גאנצען מיינע ארבייט. ווען טאָרוואַלד פלעגט מיר געבען געלד פאר מיר אויף קליידער און נאָך אזעלכע זאכען, פלעג איך קיינמאָל ניט אויסגעבען מעהר ווי די העלפט; איך האָב אימער געקויפט די איינפאכסטע זאכען. עס איז א גליק וואָס מיר קלייט כמעט אלעס, דערפאר פלעגט טאָרוואַלד גאָר נישט מערקען. אָבער דאָס איז מיר אָפט אָנגעקומען שווער, זעהר שווער, כריס־טינע; דען עס איז אזוי גוט צו געהן פיין געקליידעט, ניט אמת?

פ ר. ל י נ ד ע. אָה, יא!

נ א ר א. נו, און אויסערדעם האָב איך מיר פערשאפט געלד אויף אנדערע וועגען אויך. פאָריגען ווינטער האָב איך געהאט פיעל גליק. איך האָב געקראָגען זעהר פיעל פאפּיערען איבערצושרייבען. נאכט פאר נאכט פלעג איך מיר פערשפּארען און פלעג שרייבען ביז שפּעט אין דער נאכט. אָה, ווי מיד בין איך צייטענווייז געוועזען! און דאָך וואָס פאר א פערגניגען עס איז געוועזען צו זיצען און ארביי־טען, פערדיענענדיג געלד! איך האָב זיך כמעט געהאלטען פאר א מאַן.

פ ר. ל י נ ד ע. וויפיעל איז דיר געלונגען אָבצוצאָהלען?

נ אָ ר א. נו, דאס קען איך דיר ניט זאָגען אויף קלאָר. עס איז שווער צו פיהרען אזא געשעפט מיט א ריכטיגען חשבון. איך

ווייס נור, אז איך האָב אָבגעצאָהלט אזוי פיעל וויפיעל איך האָב געקענט צוזאַמענקריעגען. אָה, עס זיינען געוועזען צייטען ווען איך האָב איינפאך ניט געוואוסט אוואו זיך צו קעהרען און צו ווענדען. (שמייכלענדיג) דאַן פלעג איך זיצען און פאַנטאַזירען ארום א רייד־כען אַלטען העררן, וועלכער איז אין מיר פערליעבט —

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס? וואָס פאַר א העררי?

נ אָ ר אַ. אָ, קיינער ניט!... אַט, קלער איך, שטאַרבט ער, מען עפענט זיין צוואה און דאַרין שטעהט געשריעבען מיט גרויסע בוכשטאַבען: צאָהלט אוועק אלץ וואָס איך לאָז איבער צו די שאַר־מאַנטע פערזאָן, צו פרוי נאָרא העלמער.

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער, ליעבע נאָרא, וועלכען אַלטען הער־רען מיינסטו?

נ אָ ר אַ. וואָס פאַר א קינד דו ביסט! פערשטעהסטו דען ניט? אזא אַלטער העררי איז אין ערגיץ ניט געוועזען, ער פלעגט נור געפינען זיך אין מיינע פאַנטאַזיען בעת איך בין געוועזען אויסער זיך טראַכטענדיג ווי און וואו צו קריגען געלד צום טערמין. אָבער דאָס איז אַללעס צו ענדע — דער לאַנגווייליגער אַלטער נאַרר מעג זיך בלייבען וואו ער איז: ניט איך דאַרף איהם, ניט איך דאַרף זיין צוואה, דען דער סוף פון מיינע קאָפּדרעהענעס איז איצט ענד־ליך געקומען. (אויפשפּרינגענדיג) אָה, כריסטינע, וואָס פאַר א גליק דאָס איז צו זיין פריי פון זאָרגען, גאָר אין גאַנצען פריי! צו קע־נען ארומשפּרינגען און זיך שפּיעלען מיט די קינדער; צו האָבען שעהנע, געשמאַקפאָלע זאַכען אין הויז גאַנץ נאָך טאָרוואַלד'ס וואונש! און באַלד קומט אָן דער פריהלינג מיט'ן שעהנעם בלויען הימעל און די גרויסע פרייע וועלט ארום זיך. פיעללייכט פאָהרען מיר זיך דאַן א ביסעל דורך, פיעללייכט זעה איך נאָך א מאָל דעם ים. אך, ווי גוט עס איז צו לעבען און זיין גליקליך.

(עס הערט זיך אַ קלונג פון גאַס־טיר.)

פ ר. ל י נ ד ע. מען קלינגט. פיעללייכט איז גלייכער אַז איך זאָל אוועקגעהן.

נ אָ ר אַ. ניין, ניין; בלייב דאָ! עס איז געוויס איינער וואָס בעדאַרף טאָרוואַלד'ען.

ה ע ל ע נ ע. מאַדאַם, דאָ איז אַ מאַן, וועלכער וויל רעדען מיט הערן העלמער.

נ אָ ר אַ. ווער איז דער הערר?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. (זיך בעווייזענדיג אין טיר) דאָס בין איך, פרוי העלמער.

(העלענע געהט אַרויס; פרוי לינדע גיט זיך אַ כאַפּ און קעהרט זיך אום צום פענסטער.)

נ אָ ר אַ. (ענגסטליך און האַלב אין דער הויך) אָה, איהר? וואָס דאַרפט איהר מיין מאַן?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. וועגען אַ שטיקעל באַנק-געשעפט... איך אַ געוויסען זין. איך האָב אין דער באַנק אַ שטעלע און אייער מאַן, העהר איך, ווערט אונזער דירעקטאָר.

נ אָ ר אַ. דאָס איז אַלזאָ...

ק ר אָ נ ס ט אַ ד. ניט מעהר ווי לאַנגווייליגע געשעפט-זאַכען.

נ אָ ר אַ. דאַן געהט, זייט אַזוי גוט, אריין צו איהם אין קאַבינעט.

(קראָגסטאַד געהט ארויס. זי פערבויגט זיך צו איהם ניט איבריגס פריינדליך, פערמאַכענדיג די טיר; זי געהט דאַן צום פייער צו).

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, וואָס איז דאס פאר א מאַן?

נ אָ ר אַ. אַ געוויסער הערר קראָגסטאַד. קענסטו איהם?

פ ר. ל י נ ד ע. איך האָב איהם אַמאָל געקענט — מיט יאָהרען צוריק. ער איז געוועזען ביי אַן אַדוואָקאַט אין אונזער שטאָדט.

נ אָ ר אַ. יא, יא, גאַנץ ריכטיג.

פ ר. ל י נ ד ע. ווי דער מאַן האָט זיך פערענדערט!

נ אָ ר אַ. מען זאָגט ער האָט געפיהרט אַן אונגליקליכעס לעבען מיט זיין פרוי.

פ ר. ל י נ ד ע. איצט איז ער אַן אַלמן, ניין?

נ אָ ר אַ. מיט אַ סך קינדער. (זי פאַרמאַכט דעם אויווען). אַט אַזוי! איצט האָט עס זיך פאַנאַנדערגעברענט.

פ ר. ל י נ ד ע. מען זאָגט, אַז ער האָט עפּעס אַ געשעפט ניט פון די פיינסטע...

נ אָ ר אַ. קען זיין. איך ווייס ניט. אָבער לאָמיר ניט טראַכטען אַרום געשעפטען: זיי זיינען שרעקליך לאַנגווייליג.

(דאָקטאָר ראַנק קומט אַרוים פון העלמער'ס קאַבינעט).

ר אַ נ ק. (בלייבענדיג שטעהן אויפ'ן שוועל) ניין, ניין, איך וועל אייך ניט אויפהאַלטען. איך וועל אריינגעהן צו אייער פרוי; וויל אַ ביסעל פּלוידערן מיט איהר. (ער פערמאַכט די טיר און דער־זעהט פרוי לינדע). אָה, ביטע אום ענטשולדיגונג, דאָ בין איך אויך איבעריג.

נ אָ ר אַ. ניין, ניין, דורכאויס ניט. (זיי פאָרשטעלענדיג) דאָקטאָר ראַנק — פרוי לינדע.

ר אַ נ ק. פרוי לינדע? איך האָב אָפט געהערט איהר נאָמען. האָבען מיר זיך ניט געטראָפען אויפ'ן טרעפּ, ווען איך בין אריינ־געקומען?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, איך געה אַזוי לאַנגזאַם. טרעפּ מאַכען מיך מיד.

ר אַ נ ק. איהר זייט אַלזאָ ניט זעהר שטאַרק.

פ ר. ל י נ ד ע. איינפאַך אָבגעמאַטערט.

ר אַ נ ק. אַזוי? דאַן קומט איהר וואַהרשיינליך אַהער צו ערהוילען דורך דעם וואָס איהר וועט ביי אונז אַ לעב טאָן.

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, הערר דאָקטאָר. איך קום אַהער זוכען בעשעפטיגונג.

ר אַ נ ק. איז דאס אַ היילמיטעל פאַר אַזעלכע, וואָס זיינען קראַנק פון צופיעל ארבייטען?

פ ר. ל י נ ד ע. מען מוז לעבען, דאָקטאָר ראַנק!

ר אַ נ ק. יא, דאס שיינט צו זיין די אַלגעמיינע מיינונג.

נ אָ ר אַ. געהט, געהט, דאָקטאָר! איהר אַליין ווילט אויך לעבען.

ר אַ נ ק. געוויס וויל איך. אונגליקליך ווי איך בין, וויל איך דאָך זיך ווייטער שלעפּען אין דער וועלט אַזוי לאַנג ווי איך קען. מיינע פּאַציענטען האָבען אַלע אויך דעמזעלבען שגעון. עס איז פונקט דאס זעלבע מיט די וואָס זיינען מאָראַליש קראַנק. אָט

רעדט אין דיזען אויגענבליק מיט העלמער'ן אזא מין מאראלישער קאליקע.

פ ר. ל י נ ד ע. (זעהר שטיל) אה!

נ א ר א. וועמען מיינט איהר?

ר א נ ק. אה, א קערל, וועלכער רופט זיך קראגסטאד, א מאן, וועלכען איהר קענט ניט. — פערדארבען אין כאראקטער ביז'ן ביין. ער האט אויך אנגעהויבען מיט דער ערקלעהרונג אז ער מוז לעבען.

נ א ר א. אה! און וואס פערלאנגט ער פון טארוואלד'ן?

ר א נ ק. איך וויים ווירקליך ניט. אזוי פיעל נור האב איך פערשטאנען, אז דאס האט צו טהאן מיט דער באנק.

נ א ר א. איך וואלט ניט גערעכענט אז קראג... אז דיעזער הערר קען האבען ערגיץ א צוזאמענהאנג מיט דער באנק.

ר א נ ק. ער האט דארטען עפעס א שטיקעל שטעלע. (צו פר. לינדע) איך וויים ניט אויב ביי אייך זיינען אויך דא אזעלכע מענשען, — פערזאנען וואס גראבען אוים און שמעקען אוים פון אונטער דר'ערד אלעס וואס איז מאראליש פערפוילט; וואס זייער סיסטעם איז אנצופילען גוטע שטעלען מיט פערפלעקטע כאראקטערען, וועלכע זיי קענען האלטען אין זייער מאכט. דעם עהרליכען מאן ווייזען זיי א רוקען.

פ ר. ל י נ ד ע. נון, איך רעכען אז ביי די.... אנגעגריפענע כאראקטערען בעט זיך פיעללייכט מעהר אויפפאסונג.

ר א נ ק. (קוועטשענדיג די פלייטשעס) אט האבען מיר די אלטע געשיכטע! דא איז די אידעע, וועלכע מאכט די מענשליכע געזעלשאפט פאר א ספיטאל.

(נארא טיעף אין געדאנקען, פלאצט אוים מיט א האלב-פערשטיקטען געלעכטער און הויבט אן צו קלאפען מיט די הענד פאר פריידע.)

ר א נ ק. וואס לאכט איהר? האט איהר דען א בעגריף וואס אזא געזעלשאפט איז?

נ א ר א. וואס קימערט מיך אייער לאנגווייליגע געזעל-שאפט? איך לאך פון אנאנדער זאך, — עטוואס, וועלכעס איז

זעהר אמוזאנט. זאגט מיר, דאקטאר, זיינען די, וואס דיענען אין דער באנק, אלע אבהענגיג פון טארוואלדען?

ר א נ ק. קומט איך ד א ס פאר אזוי קאמיש?

נ א ר א. (זינגט אונטער און שמייכעלט) מאכט ניט אוים! מאכט ניט אוים! יא, עס איז אמוזאנט צו קלערען אז מיר... אז טארוואלד האט אזא מאכט איבער אזוי פיעל מענשען (זי נעהמט ארויס א מאקאראנע) דאקטאר ראנק, וועט איהר עסען א מאקאראנע?

ר א נ ק. וואָ—ס? מאקאראנען? זיינען זיי דען ניט קאנ־טראבאנד אין הויז?

נ א ר א. געוויס; אבער די האט מיר כריסטינע געבראכט.

פ ר. ל י נ ד ע. וואס? איך?

נ א ר א. נו, נו, דו דארפסט זיך ניט שרעקען. דו האסט ניט געקענט וויסען, אז טארוואלד האט דאס פערבאטען. די אור־זאך איז, ער האט מורא איך זאל ניט פערדארבען מיינע ציינער. אבער, אה האב עס א... נור דעם איין מאל! דאס איז פאר אייך, דאקטאר ראנק (זי שטאפט איהם אריין א מאקאראנע אין מויל) און דאס פאר דיר, כריסטינע, און פאר איין גאנג וועל איך שוין אליין נעהמען איינע — א גאנץ קליינע, העכסטענס צוויי (שפאצירט ארום) אה, ווי גוט מיר איז! איך האב נור איין איינציגען וואונש נאך, איצט.

ר א נ ק. און וואס איז עס?

נ א ר א. עטוואס וואס איך וואלט וועלען זאגען — ווען טארוואלד איז דערביי, ער זאל הערען.

ר א נ ק. ווארום אלזא זאגט איהר דאס ניט?

נ א ר א. איך וואג ניט. עס איז א מיאוסער ווארט.

פ ר. ל י נ ד ע. מיאוס?

ר א נ ק. אויב אזוי, זאגט דאס בעסער ניט. אבער פאר אונז קענט איהר... נו, וואס איז דאס, וואס איהר וואלט זאגען אין טארוואלד'ס געגענווארט?

נ א ר א. איך וואלט אזוי וועלען זאגען: „כאפ עס דער טייוועל!“

ראנק. זייט איהר אראב פון זינען?

פר. לינדע. גרויסער גאט — נארא!

ראנק. אט איז טארוואלד — זאגט עס!

נארא. (בעהאלטענדיג די מאסקאראנען) הש...ש...ש...

(העלמער קומט ארויס פון זיין צימער, די הוט אין דער האנד און זיין אויבערראק אויפ'ן ארעם.)

נארא. (איהם קומענדיג אנטקעגען) נון, ליעבער טארוואלד, ביזטו פון איהם פטור געווארען?

העלמער. יא, ער איז נאר־וואס אוועקגעגאנגען.

נארא. לאמיך דיר פארשטעלען: דאס איז כריסטינע, וועלכע קומט אהער...

העלמער. כריסטינע? ביטע אום ענטשולדיגונג... איך וויים ניט...

נארא. פרוי לינדע, מיין ליעבער טארוואלד — כריסטינע לינדע.

העלמער. (צו פרוי לינדע) געווים מיין פרוי'ס א שול־פריינדין?

פר. לינדע. יא, מיר האבען זיך געקענט מיידעל־ווייז.

נארא. בעדענק נור! זי איז געפאהרען דעם גאנצען ווייטען וועג נור אום צו רעדען מיט דיר.

העלמער. צו רעדען מיט מיר?

פר. לינדע. ניט גאנץ...

נארא. כריסטינע, פערשטעהסטו, איז א מאדים אויף ציפערן, און אזוי ווי איהר ווילט זיך שרעקליך ארבייטען ביי א געשעפטסמאן ערסטער קלאסע אום נאך מעהר צו לערנען...

העלמער. (צו פ׳. לינדע) זעהר פערנינפטיג, ווירקליך...

נארא. איז ווען זי האט געהערט אז דו ביזט געווארען באנק־דירעקטאר — מען האט דאס טעלעגראפירט, פערשטעהסטו — איז זי גלייך געקומען צופאהרען, און — ליעבער טארוואלד — טו דאס מיר, און געפין עפעס א בעשעפטיגונג פאר כריסטינע. דו קענסט, ניט וואהר?

ה ע ל מ ע ר. אונמעגליך איז דאס ניט. איהר זייט, ווי איך פערשטעה, אן אלמנה?

פ ר. ל י נ ד ע. יא, מיין הערר.

ה ע ל מ ע ר. און איהר האט שוין געהאט ערפאהרונג אין קאנטאר־ארבייט?

פ ר. ל י נ ד ע. ציעמליך פיעל.

ה ע ל מ ע ר. אויב אזוי, וועל איך וואהרשיינליך געפינען א פלאץ פאר אייך.

נ א ר א. (קלאפפענדיג די הענד) דאס איז שעהן!...

ה ע ל מ ע ר. איהר זייט געקומען אין א גליקליכע שעה, פרוי לינדע.

פ ר. ל י נ ד ע. איך וויים ניט ווי אייך צו דאנקען...

ה ע ל מ ע ר. ניטא פאר וואס (אנטוענדיג דעם אויבערראק) דערווייל‏ע מוזט איהר מיך ענטשולדיגען...

ר א נ ק. ווארט, איך געה מיט דיר. (ער ווארעמט זיין פעלץ ביים פייער).

נ א ר א. זאם זיך ניט צו־לאנג, ליעבער טארוואלד.

ה ע ל מ ע ר. איין שטונדע, ניט מעהר.

נ א ר א. געהסטו אויך, כריסטינע?

פ ר. ל י נ ד ע. (זיך אנטועענדיג) יא, איך מוז געהן זוכען א צימער.

ה ע ל מ ע ר. פיעללייכט געהען מיר צוזאמען?

נ א ר א. (איהר העלפענדיג) ווי שאדע, וואס מיר האבען ניט א ליידיגען צימער, אבער דאס איז אונמעגליך...

פ ר. ל י נ ד ע. מיר ווא‏לט אויף די געדאנקען גאר ניט געקומען אייך צו בעלעסטיגען. אדיע, ליעבע נארא, און בעסטען דאנק פאר דיין גוטסקייט.

נ א ר א. אדיע פאר א קורצע ווייל‏ע. דו קומסט נאטירליך היינט פון אווענד, און איהר אויך, דאקטאר ראנק. וואס? אויב איהר וועט זיין געזונד? געוויס וועט איהר זיין געזונד. וויקעלט זיך גוט איין. (זיי געהען ארויס רעדענדיג, און גלייך נאכהער

דערהערט מען קינדערשע שטימען) אָה, היער זיינען זיי, היער זיינען זיי! קומט אריין, קומט אריין! (בויגט זיך איין און קושט זיי). אָה, איהר זיסע קעצעלעך! זעהסטו זיי, כריסטינע? זיינען זיי ניט ליעבליך?

ר א נ ק. לאָמיר דאָ ניט שטעהן און פּלאַפּלען אין׳ם צוגווינד.

ה ע ל מ ע ר. קומט, פרוי לינדע; מעהר ווי א מוטער קען אזא קעלט ניט פערטראָגען.

(דר. ראַנק, העלמער און פרוי לינדע געהען אַרונטער פון די טרעפּ; אַננאַ ברענגט אַריין די קינדער; נאָראַ געהט נאָך, האַבענדיג פערמאַכט די טיר.)

נ אָ ר א. אָה, ווי פריש און שעהן איהר זעהט אויס! און וואָס פאר א רויטע בעקעלעך איהר האָט! עפּעל און ראָזען! איהר האָט זיך גוט פערגניגט? דאס איז שעהן! ווירקליך איוואר? דו האָסט באַב און עממי׳ן געפיהרט אין דיין שליטעלע? ביידע אויף א מאָל — וואָס איך הער! ווייסטו, דו ביזט א גאַנצער מענש, איוואַר! אַננאַ, גיב מיר די קליינינקע. (זי טאַנצט מיט איהר) אָה, יאָ! מאַמאַ וועט טאַנצען מיט באַבטשיקלען אויך. וואָס? איהר האָט זיך געוואָרפען מיט קולקעס שניי? אָה, הלוואי וואָלט איך דערביי געווען! ניין, ניין, אַננאַ! לאָז די קינדער ביי מיר, איך וועל זיי אַליין אויסטאָן. אָה, יאָ; דו לאָז מיר נור — דאס אַמוזירט מיך. געה אין קינדערצימער אריין: דו זעהסט אויס פערפראָרען. אין אויוועז איז דאָ הייסע קאַפּע. (אַננאַ געהט ארויס. נאָראַ טוט אויס די קינדער, וואַרפט אַוועק זייערע זאַכען, ווערענד די קינדער פּלאַפּלען צו איהר און צווישען זיך.) אזוי? א גרויסער הונד איז נאָכגעלאָפען נאָך אייך, געהענדיג אהיים? אָבער ער האָט אייך דאָך ניט געביסען, האָ? הינט בייסען ניט קליינע ליעבע קינדערלעך. איוואר, שטעק ניט אריין דעם נאָז אין דיזע פעקלעך, הערסטו? וואָס דאס איז? איך רעכען, דו וואָלסט דאס וויסען נעטהיג ווי די אויג, ניין? היט זיך — עס בייסט! וואָס? מיר זאָלען זיך שפּיעלען? אין וואָס, אין בעהעלטענים?

גוט, לאָז זיך באַב צוערסט בעהאַלטען. איך צוערסט? אויך רעכט. איך בעהאַלט זיך די ערסטע...

(זי און די קינדער שפּיעלען זיך; געלעכטער און קולות. דאָס דויערט אַ רעכטע ווײַלע. אינצווישען קלאַפּט מען אין טיר, אָבער קיינער הערט ניט. די טיר עפענט זיך האַלב־און־האַלב. קראַגסטאַד ערשיינט ער וואַרט אַ ווײַלע; דער שפּיעל בעגינט פון דאָס נײַע.)

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. ענטשולדיגען זי, פרוי העלמער...

נ אָ ר אַ. (אויפשפּרינגענדיג) אַה! וואָס דאַרפט איהר?

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. ביטע אום ענטשולדיגונג... די אַנדערע טיר דרויסען איז געווען האַלב אָפען; עס האָט ווער־עס־איז פערגעסען צו פערמאַכען...

נ אָ ר אַ. מײַן מאַן איז אויסגעגאַנגען.

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. דאָס ווייס איך.

נ אָ ר אַ. וואָס־זשע דאַרפט איהר היער?

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. איך האָב אײַך צו זאָגען עטליכע ווערטער.

נ אָ ר אַ. מיר? (צו די קינדער) געהט אַרײַן אַהין צו אַננאַ. וואָס? דער פרעמדער הערר וועט מאַמאַ קיין שלעכטס ניט טאָן. אַזוי גיך ווי ער געהט אַוועק, שפּיעלען מיר זיך ווייטער. (זי פיהרט זיי אַרויס און קומט צוריק) מיט מיר... ווילט איהר רעדען?

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. יאַ.

נ אָ ר אַ. היינט? אָבער היינט איז דאָך ניט דער ערסטער...

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. היינט איז ערסט דער פיער און צוואַנציגסטער דעצעמבער. עס העננגט אָב פון אײַך צו איהר וועט האָבען פרעהליכע ווייהנאַכטען, אָדער ניט.

נ אָ ר אַ. וואָס ווילט איהר, אייגענטליך? איך בין ניט אימשטאַנד אײַך צו צאָהלען היינט...

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. אַרום דעם לאָמיר יעצט ניט רעדען. איך קום וועגען אַנאַנדער זאַך. זײַט איהר פרײַ אויף אַ מינוט צײַט?

נ אָ ר אַ. אָה, יאַ... איך גלויב ווייניגסטענס, אַבגלײַך...

ק ר אַ ג ס ט אַ ד. זעהר גוט. איך בין געזעסען אין דעם

רעסטויראן דאָ איבער'ן וועג און האָב געזעהען אייער מאַן פארביי־
געהענדיג אין גאַס.

נ אָ ר אַ. נו?

ק ר אָ ג ס ט א ד. מיט אַ דאַמע.

נ אָ ר אַ. איז וואָס?

ק ר אָ ג ס ט א ד. מעג איך פרעגען אויב די דאַמע איז ניט
אַ געוויסע פרוי לינדע?

נ אָ ר אַ. יאָ.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און זי איז ניט לאַנג געקומען אַהער אין
שטאָדט אריין?

נ אָ ר אַ. יאָ, היינט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. זי איז, גלויב איך, אייערע אַן אינטימע
פריינדין?

נ אָ ר א. געוויס, אָבער איך פערשטעה ניט...

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך בין מיט איהר אַמאָל געווען בעקאַנט.

נ אָ ר אַ. דאָס וויים איך.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אָה, איהר ווייסט דאָס אַלעס! דאָס
האָב איך אליין אויך גערעכענט. איצט, זאָגט מיר דעם אמת,
האַלט ניט פרוי לינדע ביין קריגען אַ שטעלע אין באַנק?

נ אָ ר אַ. ווי וואַגט איהר אויסצופרעגען... מיך? איהר, אַ
בעאַמטער אונטער מיין מאַן? אָבער אַזוי ווי איהר פרעגט, קען
איך אייך זאָגען. יאָ, פרוי לינדע וועט האָבען אַ שטעלע אין באַנק
און דורך מיין רעקאָמענדאציע, העער קראָגסטאַד! איצט ווייסט
איהר.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אויף דעם אופן האָב איך ריכטיג
געטראָפען.

נ אָ ר אַ. (שפּרייזענדיג איבער'ן צימער) איהר פערשטעהט
— מען האָט אַ האַרעלע דעה. עס איז ניט געדרונגען, אַז דערפאַר
וואָס מען איז ניט מעהר ווי אַ פרוי... ווען אַ מענש האָט אויף זיך
אַן אויבערהאַר, דאַרף ער זיך ניט אונטערשטעהן צו בעליידיגען
איינע, וועלכע...

ק ר אָ נ ס ט א ד. האָט אַ דעה?

נ אָ ר אַ. נאַטירליך.

ק ר אָ נ ס ט א ד. (בײטענדיג דעם טאָן) דאַן, פרוי העלמער, זײט אַזוי גוט און װענדט אַן אײער אײנפלוס פון מײנטװעגען.

נ אָ ר אַ. װי? װאָס מײנט איהר?

ק ר אָ נ ס ט א ד. זײט אַזוי גוט און זעהט, אַז איך זאָל בלײבען אויף מײן שטעלע אַלס אונטער־בעאַמטער אין דער באַנק.

נ אָ ר אַ. װאָס רעדט איהר? װער װיל פון אײך די שטעלע אװעקנעהמען?

ק ר אָ נ ס ט א ד. אָה, איהר דאַרפט זיך ניט מאַכען ניט װיסענדיג. איך קען לײכט פערשטעהן, אַז אײער פרײנדין מעג זײן אונאַנגענעהם זיך מיט מיר צו טרעפען; און איך קען אויך בעגרײפען פון װעמעס װעגען מען װיל מיך פעריאָגען.

נ אָ ר אַ. אָה, איך פערזיכער אײך...

ק ר אָ נ ס ט א ד. נו, הערט אוים: איך זאָג אײך אײנמאָל פאַר אַלע מאָל, װענדעט אַן אײער אײנפלוס פון מײנטװעגען כל זמן עס איז נאָך צײט.

נ אָ ר אַ. אָבער, הערר קראָגסטאַד, איך האָב קײן שום דעה ניט...

ק ר אָ נ ס ט א ד. קײן דעה ניט? איהר האָט, דאַכט זיך, נאָר־װאָס געזאָגט...

נ אָ ר אַ. נאַטירליך, ניט אַזוי װי איהר מײנט. איך? װי זאָל איך קענען האָבען אַזאַ גרויסע דעה בײ מײן מאַן?

ק ר אָ נ ס ט א ד. אָה, איך קען אײער מאַן פון דער צײט װען מיר האָבען שטודירט צוזאַמען. ער איז ניט שטײפער װי אַנדערע מאַנען.

נ אָ ר אַ. אויב איהר רעדט נאָך אַ װאָרט װעגען מײן מאַן אין אַזאַ טאָן, װעל איך אײך בעטען איהר זאָלט אַרויסגעהן פון מײן הויז.

ק ר אָ נ ס ט א ד. פרוי העלמער, איהר האָט פיעל קוראַזש!

נ אָ ר אַ. איך האָב פאַר אײך קײן מורא ניט מעהר. נאָך

ניי־יאָהר בעצאָהל איך אייך אלץ וואָס אייך קומט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. (זיך פּאַסענדיג) הערט־צו, פרוי העלמער. אויב עס וועט דערצו קומען, וועל איך קעמפּפען, ווי פאר'ן לעבען, צו בלייבען אויף מיין שטעלע אין דער באַנק.

נ אָ ר א. יא, אזוי ווייזט עס אויס.

ק ר אָ ג ס ט א ד. דאס איז ניט צוליעב די שכירות, דאס איז וועגען אנאנדער זאך. נון — לאָמיך אייך אויסזאָגען אלץ אויף א מאָל. איהר ווייסט געווים — דאס ווייסען אלע — אז מיט יאָהרען צוריק בין איך ארייננעקראָכען אין א בלאָטע.

נ אָ ר א. איך האָב עפּעס אזוינס געהערט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. די מעשה איז ניט דערגאַנגען ביז'ן גע־ריכט; אָבער פון יענע מינוט אָן זיינען פאר מיר אלע וועגען פערשטעלט געוואָרען. איך האָב זיך דאַן גענומען צו דעם גע־שעפט, וועלכעס איז אייך בעוואוסט. איך בין געווען געצוואונגען זיך אָנצוכאַפּען אָן עטוואָס, און איך גלויב ניט אז איך בין איינער פון די ערגסטע... איצט אָבער מוז איך פון דעם געשעפט ארויס־קריכען. מיינע זיהן וואַקסען אויף; פון זייערטוועגען מוז איך זעהן מיר פון דאס־ניי צו ערווערבען אזוי פיעל אכטונג פון מענשען וויפיעל נור איך קען. דערצו איז די שטעלע אין דער באַנק געווען מיין ערסטער שריט און איצט וויל מיך אייער מאַן מיט איין בריק אראָפּ וואַרפען פון לייטער צוריק אין זומפּ אריין.

נ אָ ר א. אָבער איך פערזיכער אייך, הערר קראָגסטאד, איך קען אייך ניט העלפען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איהר ווילט ניט, אָבער איך קען אייך צווינגען.

נ אָ ר א. איהר וועט דאָך ניט געהן און זאָגען מיין מאַן אז איך בין אייך שולדיג געלד?

ק ר אָ ג ס ט א ד. הם... און ווי, למשל, ווען איך זאָל דאס יא טאָן?

נ אָ ר א. דאס וואָלט פון אייך זיין שענדליך. (מיט טרערען) דיעזעס געהיימניס — וועלכעס איז מיין פריידע און מיין שטאָלץ —

זאָל ער ערפאהרען אויף אזא מיאוסען אופן, און פון אייך! עס וואָלט מיר אָנמאכען פיעל פערדרוס.

ק ר אַ נ ס ט א ד. נישט מעהר ווי פערדרוס.

נ אָ ר א. אָבער גוט, טוט דאס, טוט דאס! דאס וועט זיין נאָך ערגער פאר אייך. מיין מאַן וועט ערסט דאַן זעהן אייער שלעכטען כאראקטער און איהר וועט געוויס ניט בלייבען אויף דער שטעלע.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב אייך געפרעגט אויב איהר האָט נור מורא פאר פערדרוס אין הויז און ווייטער גאָר נישט?

נ אָ ר א. אויב מיין מאַן זאָל דאס קריגען צו וויסען וועט ער, נאַטירליך, אייך באלד בעצאָהלען דעם גאַנצען חוב און מיר זיינען קוויט מיט אייך אויף אימער.

ק ר אָ ג ס ט א ד. (צוגעהענדיג נעהנטער צו איהר) הערט אויס, פרוי העלמער, ענטוועדער אייער זכרון איז שוואַך, אָדער איהר פערשטעהט זעהר ווייניג געשעפט. איך מוז אייך די לאַגע קלאָר מאכען.

נ אָ ר א. וואָס מיינט איהר?

ק ר אָ ג ס ט א ד. ווען אייער מאַן איז געוועזן קראַנק, זייט איהר צו מיר געקומען באָרגען צוועלף הונדערט דאָלאַר.

נ אָ ר א. איך האָב קיין אַנדערן ניט געקענט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב אייך דאַן פערשפראָכען פאר אייך צו קריגען דאס געלד.

נ אָ ר א. און איהר האָט געקראָגען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב אייך צוגעזאָגט צו קריעגען דאָס געלד אויף געוויסע בעדינגונגען. איהר זייט דאמאָלס געוועזען אזוי פערטאָן ארום אייער מאַן'ס קראַנקהייט און אזוי גיעריג צו האָבען מיט וואָס צו פעררייזען, אז איהר האָט וואהרשיינליך וועניג־וואָס בעקלערט די איינצעלהייטען. לאָמיך אייך דערמאָנען. איך האָב אייך פערשפראָכען צו געבען דאָס געלד אויף א וועקסעל, וועלכען איך האָב אויסגעשריבען.

נ אָ ר א. יאָ, און איך האָב זיך דארויף אונטערגעשריעבען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. גאנץ ריכטיג. אָבער דאַן האָב איך צוגע־לעגט א פּאָר צײלען, אין װעלכע איך האָב פערלאנגט אז אײער פּאָטער זאָל ערב זײן פאר אײך. ער האָט דאָס געזאָלט חתמ'נען.

נ אָ ר א. האָט געזאָלט? ער האָט גע'חתמ'עט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. דעם טאָג און דעם חודש האָב איך ניט אַרײנגעשריבען. אײער פּאָטער האָט געזאָלט אלײן ארײנשטע־לען די דאטע לעבען זײן אונטערשריפט. געדענקט איהר דאָס?

נ אָ ר א. יא, דאכט זיך...

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב אײך דאַן געגעבען דעם װעקסעל צו שיקען דעם פּאָטער. איז דאָס ניט אזוי געװען?

נ אָ ר א. יא.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און איהר האָט נאטירליך אזוי געטאָן? דען אין צײט פון פינף־זעכס טעג האָט איהר מיר צוריקגעבראכט דעם װעקסעל אונטערגעשריבען מיט אײער פּאָטער'ס האנד און איך האָב אײך געגעבען דאָס געלד.

נ אָ ר א. נו, איז װאָס? האָב איך דען אײך ניט געצאָהלט פּינקטליך צום טאָג?

ק ר אָ ג ס ט א ד. יא, ציעמליך, אָבער לאָמיר צוריקגעהן צו אונזער פּונקט: איהר האָט דאַן געהאט גרויסע שװעריגקײטען, פרוי העלמער.

נ אָ ר א. מעהר װי שװעריגקײטען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אײער פּאָטער איז, גלויב איך, געװען זעהר קראנק דאַן?

נ אָ ר א. ער האָט געהאַלטען בײן שטארבען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און איז קורץ דערנאָך טאקי געשטאָרבען?

נ אָ ר א. יא.

ק ר אָ ג ס ט א ד. זאָגט מיר, פרוי העלמער, געדענקט איהר פּיעלײכט דעם טאָג פון זײן טויט? איך מײן דעם טאָג אין מאָנאט?

נ אָ ר א. דער פּאָטער איז געשטאָרבען דעם 29טען סעפּ־טעמבער.

קראַנסטאַד. זעהר ריכטיג. איך האָב נאָכגעפרעגט. און דאָ קומט דאָס מערקווירדיגסטע, (ער נעהמט ארויס אַ פּאַפּיער) עטוואָס וועלכעס איך קען מיר ניט ערקלערען.

נאָראַ. וואָס פאר אַ מערקווירדיגקייט? איך ווייס ניט...

קראַנסטאַד. עס איז וואונדערבאר, מאדאם, אז אייער פאָטער זאָל האָבען גע'חתמ'עט דעם וועקסעל דריי טעג נאָך זיין טויט.

נאָראַ. וואָס? איך פערשטעה ניט..

קראַנסטאַד. אייער פאָטער איז געשטאָרבען דעם 29טען סעפּטעמבער, איצט קוקט זיך צו! ער האָט דאטירט זיין אונטערשריפט דעם 2טען אָקטאָבער. איז דאָס ניט וואונדערבאר, פרוי העלמער? (זי שווייגט.) קענט איהר דאָס ערקלערען? (נאָראַ בלייבט שטיל.) עס איז נעטהיג צו בעמערקען, אז די ווערטער „צווייטען אָקטאָבער" און דעם יאָהר זיינען ניט אין אייער פאָטער'ס האנדשריפט, זאָנדערן אין אַ האנדשריפט, וועלכע מיר איז בעקאנט. נון, דאס אלעס לאָזט זיך נאָך ערקלערען: אייער פאָטער מעג האָבען פערגעסען אונטערצושרייבען די דאטע און אנאנדער מעג האָבען אריינגעשטעלט אַ דאטע, וועלכע איז איהם אין דער מינוט אריינגעקומען אין קאָפּ איידער אייער פאָטער'ס טויט איז בעקאנט געוואָרען. אין דעם זעה איך קיין שום בייז ניט. די הויפּטזאַך איז די אונטערשריפט. נאטירליך, פרוי העלמער, זי איז אייער פאָטער'ס? ער אליין מיט זיין אייגענע האנד האָט אונטערגעשריעבען זיין נאָמען אויפ'ן וועקסעל?

נאָראַ. (נאָך אַ קורצען שטיל־שווייגען) ניין! איך האָב דאָרטען אויפגעשריעבען דעם פאָטער'ס נאָמען.

קראַנסטאַד. אָה! ווייסט איהר, מאדאם, וואָס איהר האָט דאָ מודה געווען?

נאָראַ. ווארום? איהר וועט באלד צוריק־בעקומען אייער געלד.

קראַנסטאַד. מעג איך אייך נאָך עטוואָס פרעגען?

זאָגט מיר, ווארום האָט איהר דאמאָלס ניט געשיקט דעם וועקסעל צו אייער פאָטער?

נ אָ ר א. דאָס איז געוועזן אונמעגליך. דער פאָטער איז געד ווען זעהר קראנק. וואָלט איך איהם געבעטען אונטערשרייבען דעם וועקסעל, דאַן וואָלט איך איהם געמוזט דערצעהלען צו וואָס איך בעדארף דאָס געלד. ער אָבער איז דאַן געוועזן אין אזא לאגע, אז איך האָב איהם ניט געקענט זאָגען אז מיין מאַן'ס לעבען איז אין געפאהר. דאָס איז געוועזן אונמעגליך.

ק ר אָ ג ס ט א ד. וואָלט ניט גלייכער געוועזן זיך צו ענט־ זאגען פון די רייזע?

נ אָ ר א. אָה, ניין! דערפון האָב איך זיך ניט געקענט ענטזאגען: מיין מאַן'ס לעבען האָט פון דעם אָבגעהאַנגען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און האָט איהר גאָר ניט בעטראַכט, אז איהר האָט מיט מיר ניט עהרליך געהאַנדעלט?

נ אָ ר א. דאָס איז פאר מיר גאָרנישט געוועזן, איהר האָט מיך ניט געקימערט ניט א ברעקעל. אייך האָב איך ניט געקענט אָנזעהן פאר די אלע אונבארמהערציגע שוועריגקייטען, וועלכע איהר האָט מיר געמאַכט, אָבגלייך איהר האָט געוואוסט ווי קראנק מיין מאַן איז געוועזן.

ק ר אָ ג ס ט א ד. פרוי העלמער, מיר שיינט אז איהר האָט ניט די מינדעסטע פאָרשטעלונג וועגען דאָס וואָס איהר האָט געד טאָן. איך קען אייך אָבער פערזיכערן, אז א ט ה א ט ניט ערגער און ניט גרעסער ווי אייער טהאט האָט מיך געמאַכט פאר אַן אויסוואורף פון דער געזעלשאַפט.

נ אָ ר א. אייך? איהר ווילט מיר איינריידען אז איהר האָט געטאָן א בראַווע טהאַט צו רעטען אייער ווייב'ס לעבען?

ק ר אָ ג ס ט א ד. דער געזעץ קימערט זיך ניט ארום דעם צוליעב וואָס עמוואָס ווערט געטאָן.

נ אָ ר א. דאַן מוז עס זיין א זעהר שלעכטער געזעץ.

ק ר אָ ג ס ט א ד. שלעכט, אָדער ניט — ווען איך זאָל אריינגעבען דעם וועקסעל אין געריכט, ווערט איהר נאָכ'ן געזעץ פער'משפט.

נ אָ ר אַ. דאָס גלויב איך ניט. ווילט איהר מיר איינרעדען, אז א טאָכטער טאָר ניט פערשפּאָרען פערנקונג א פאָטער וואָס האַלט ביים שטאַרבען? אז א פרוי טאָר ניט רעטען איהר מאַן'ס לעבען? איך האָב פון די געזעצע א שוואַכען בעגריף. אָבער, איך בין זיכער אז איהר וועט געפינען דאָ אָדער ערגעץ אנדערש־וואו אז דאָס מעג מען. און א י ה ר ווייסט ניט דערפון? איהר — א יוריסט? איהר מוזט זיין א שוואַכער געזעץ־מאַן, הערר קראָגסטאַד.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אפשר אויך. פון רעכטסוועגען געשעפט — אזא געשעפט ווי אונזערן — פערשטעה איך יערענפאַלס. גלויבט איהר דאָס? זעהר גוט; איצט טוט, ווי א י ה ר פערשטעהט. איינס נור וועל איך אייך זאָגען: אויב איך זאָל אריינגעוואָרפען ווערען אין רינגנע א צווייטעס מאָל, וועט איהר מיך בעגלייטען. (פערבויגט זיך און געהט אַרויס דורכ'ן קאָרידאָר).

נ אָ ר אַ. אין לעבען ניט! ער וויל מיך איינשרעקען. אזוי דום בין איך ניט. (הויבט אָן צונויפלעגען די קינדערס זאַכען און בלייבט שטעהן.) און דאָך?... ניין, דאָס קען ניט זיין. איך האָב דאָס געטאָן אויס ליעבע.

ד י ק י נ ד ע ר. (ביים טיר) מאמא, דער פרעמדער מאַן איז שוין ניטאָ?

נ אָ ר אַ. יאָ, יאָ, איך ווייס. אָבער זאָגט קיינעם ניט, אז דער פרעמדער מאַן איז דאָ געוועזען, הערט איהר? אפילו דעם פאָטער ניט.

ד י ק י נ ד ע ר. ניין, מאמינקע! און איצט וועסטו זיך מיט אונז ווייטער שפּיעלען?

נ אָ ר אַ. ניין, ניין — ניט איצט.

ד י ק י נ ד ע ר. אָה, מאַ—מאַ, קום שפּיעלען, דו ווייסט דו האָסט צוגעזאָגט.

נ אָ ר אַ. יאָ, יאָ — אָבער איצט קען איך ניט. לויפט אריין צו זיך אין צימער, און זייט גוט, מיינע טייבעלעך! (זי שטופּט זיי געלאַסען אריין אין דעם אַנדערן צימער און פערמאַכט די טיר;

זעצט זיך אויסנעהען, ארבעט אַ מינוט, דאַן בלייבט זי ווידער שטעהן). גיין! (זי וואַרפט אַוועק די ארבייט און רופט): העלענע! ברענג אריין די יאַלקע. (פּויזע.) ניין, דאָס איז גאַנץ אונמעגליך!

ה ע ל ע נ ע. (מיט די יאַלקע) וואו זאָל איך עס שטעלען?

נ אָ ר א. דאָ אין מיטען צימער.

ה ע ל ע נ ע. בעדאַרפט איהר נאָך עטוואָס?

נ אָ ר א. דאַנקע. איך האָב אַלץ וואָס איז נעטהיג. (העלענע געהט אַרויס; נאָראַ בעשעפטיגט זיך מיט'ן בוים). דאָ דאַרף זיין א ליכטעל און דאַרטען בלומען... דער שרעקליכער מענש! אונזין, אונזין! די גאַנצע מעשה איז ניט ווערט אַן אויסגעבלאַזענע איי... די יאַלקע וועט זיין וואונדערשעהן. איך וועל טאָן אַלץ אין דער וועלט, טאָרוואַלד, וואָס קען דיר מאַכען פערגניגען; איך וועל זינגען און טאַנצען און...

(העלמער קומט אריין מיט אַ פּעקעל פּאַפּיערען אין האַנד).

נ אָ ר א. ביזטו שוין אזוי גיך צוריק?

ה ע ל מ ע ר. יא. איז ווער־עס־איז היער געוועזען?

נ אָ ר א. היער? קיינער־ניט.

ה ע ל מ ע ר. מערקווירדיג! איך האָב געזעהן קראָגסטאַד'ן ארויסקומענדיג פון הויז.

נ אָ ר א. האָסט איהם געזעהן? אָה, יא! גאַנץ ריכטיג! ער איז דאָ ווירקליך געוועזן אויף אַ מינוט.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא! איך קען זעהן נאָך דיינע רייד נאָך, אז ער האָט דיך געבעטען פאר איהם צו זיין א גוטע בעטערקע.

נ אָ ר א. דאָס איז וואהר.

ה ע ל מ ע ר. און ווי איך פערשטעה, האָסטו דאָס בלומרשט געזאָלט טאָן ניט געבעטענערהייט. דו האָסט מיר גאָרנישט געזאָלט זאָגען וועגען זיין קומען אהער! האָט ער ניט ד ע ם פּלאַן אויך געמאַכט?

נ אָ ר א. יא, טאָרוואַלד, אָבער...

ה ע ל מ ע ר. נ אָ ר א, נ אָ ר א! און דו האָסט זיך געקענט אראָבלאָזען צו אַזאַ שטופע? צו רעדען מיט אַזאַ מענשען?

איהם דאָס צו צולאָזען. און דאַן מיר זאָגען אַ ליגען וועגען דעם!

נ אָ ר אַ. אַ ליגען?

ה ע ל מ ע ר. האָסטו דען ניט געזאָגט, אַז דאָ איז קיינער ניט געוועזן. (איהר מאַכענדיג אַ סטראַשונאָק מיט'ן פינגער) מיין טייבעלע זאָל מיר אזעלכע זאַכען ווייטער ניט טאָן. אַ זינג־פייגעלע טאָר ניט זינגען פאַלשע נאָטען. (ער נעהמט זי אַרום) דאָס איז ריכטיג, ניין? איך בין געוועזן איבערצייגט אַז די מעשה איז אזוי געוועזן. און איצט אַ סוף! לאָמיר ארום דעם מעהר ניט רעדען. (ער זעצט זיך ביין פייער) אָה! ווי שטיל און געמיטהליך היער איז! (קוקט אריין אין די פּאַפּיערען).

נ אָ ר אַ. (ביים בוים) טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. נו?

נ אָ ר אַ. איך ערוואַרט מיט אזוי פיעל אונגעדולד דעם מאַסקען־באַל ביי די סטענבאָרג'ס איבערמאָרגען.

ה ע ל מ ע ר. איך וויעדער בין נייגעריג צו וויסען די איי־בערראַשונג, וועלכע דו מיינסט מיר צו מאַכען.

נ אָ ר אַ. אָה, דאָס איז זעהר לאַנגווייליג!...

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז?

נ אָ ר אַ. דער קלערען. איך קען ניט אויסטראַכטען עפּעס רעכטס. מיר שיינען די מאַסקען מיינע אַלע דום און אָהן אַ זין.

ה ע ל מ ע ר. האָט קליין־נאַרעלע ניט געמאַכט קיין שום ערפינדונג?

נ אָ ר אַ. (הינטער זיין שטול) ביזטו זעהר בעשעפטיגט, טאָרוואַלד?

ה ע ל מ ע ר. ווארום פרעגסטו?

נ אָ ר אַ. וואָס זיינען דאָס פאַר פּאַפּיערען?

ה ע ל מ ע ר. באַנק־דאָקומענטען.

נ אָ ר אַ. שוין, אזוי גיך?

ה ע ל מ ע ר. איך האָב געקראָגען די ערלויבנים פון דעם אַלטען דירעקטאָר מיר צו לאָזען מאַכען ענדערונגען אין דעם פּער־זאָנאַל פון באַנק און דעסגלייכען. דאָס וועט מיר נעהמען די

וואָך ביז ניי־יאָהר. דאַן וועט אלץ געהן גלאַט.

נ אָ ר אַ. אלזאָ, דאָס איז דער גרונד ווארום דער אָרימער קראַגסטאַד —

ה ע ל מ ע ר. הם...

נ אָ ר אַ. (איהם גלעטענדיג די האָר אויפ'ן קאָפּ) ווען דו וואָלסט ניט געווען אזוי בעשעפטיגט, וואָלט איך דיר געבעטען, אז דו זאָלסט מיר טאָן א גרויסע, גרויסע טובה, טאָרוואַלד.

ה ע ל מ ע ר. וואָס קען דאָס זיין? לאָמיר הערען.

נ אָ ר אַ. קיינער האָט ניט אַזאַ געשמאַק ווי דו; איך וואָלט אזוי וועלען שעהן אויסזעהן אויפ'ן מאַסקען־באַלל! ליעבער טאָרוואַלד — וואָלסטו זיך ניט קענען נעהמען צו מיר און בעשליסען וואָס איך זאָל זיין און וואָס פאר א קאָסטיום איך זאָל טראָגען?

ה ע ל מ ע ר. אהאַ! אונאבהענגיגע נאַרעלע איז אין א פערלעגענהייט און זוכט אַ רעטער אין נויט!

נ אָ ר אַ. יאַ, טאָרוואַלד! טו דאָס פאר מיר. איך וועל אָהן דיר ניט אויסקומען.

ה ע ל מ ע ר. גוט, גוט. איך וועל ארום דעם טראַכטען און מיר וועלען באַלד קומען עפּעס אויף א פּלאַן.

נ אָ ר אַ. (צוריקגעהענדיג צום בוים) ווי שעהן די רויטע בלומען נעהמען זיך אַוים! זאָג מיר, האָט דען קראַגסטאַד געטאָן א שרעקליכען פערברעכען ווען ער איז אריינגעפאַלען?

ה ע ל מ ע ר. פעלשונג, דאָס איז אלעס. ווייסטו דען ניט וואָס דאָס בעטייט?

נ אָ ר אַ. האָט ער ניט געקענט דערצו געטריבען זיין דורך נויט?

ה ע ל מ ע ר. פיעלייכט. אָדער ער קען דאָס האָבען געטאָן, ווי פיעלע אַנדערע מענשען, דורך היילע לייכטזיניגקייט. איך בין נים אזוי הארטהערציג צו פערדאַמען אַ מענשען גאָר אין גאַנצען פאר איין איינציגען פעהלער.

נ אָ ר אַ. ניין, גאַנץ געוויס ניט.

ה ע ל מ ע ר. אַ מענש קען לייכט צוריק ערווערבען זיך אַ

כאראקטער, אויב ער איז מודה זיין פערברעכען און נעהמט זיין שטראף.

נ אָ ר א. פערברעכען?

ה ע ל מ ע ר. אָבער קראָגסטאד האט דאָס ניט געטאָן. ער האט געדרעהט און געשווינדעלט און דאָס איז עס וואָס האָט איהם פערדאָרבען.

נ אָ ר א. מיינסטו דען אז...

ה ע ל מ ע ר. שטעל זיך נור פאָר, ווי א מענש וואָס טראָגט ארום אזא מין זאך אויף זיין געוויסען, מוז אימער זאָגען ליגענס, מוז זיך אימער פערשטעלען און צבוע׳יאקעווען. בעדענק וואָס פאר א מאסקע ער מוז אימער טראָגען אפילו לעבען זיין אייגענע פרוי און קינדער. ערגער ווי אלץ איז דאָס פאר קינדער, נאָרא!

נ אָ ר א. ווארום?

ה ע ל מ ע ר. ווייל אזא וואָלקען פון שטויב פול מיט ליגענס מוז פערגיפטען און אָנשטעקען די גאנצע לופט פון די הויז. מיט יעדען אָטעם־צוג שלינגען די קינדער איין א קערנדעל, פון וועלכען עס וואכסט ארוים בייזע פרוכט.

נ אָ ר א. (קומענדיג נעהנטער הינטער איהם) ביזטו דערפון איבערצייגט?

ה ע ל מ ע ר. אלס אדוואקאט האָב איך דאָס געזעהן אָפט גענוג. כמעט אין אלע פעלע וואו יונגע קינדער טוען א פער־ברעכען שטאמט דאָס ארוים פון מוטערס־ליגנערקעס.

נ אָ ר א. ווארום גראָד מוטערס?

ה ע ל מ ע ר. עס קומט געוואוינליך פון די מוטער׳ס זייט, אָבער דעם פאָטער׳ס איינפלוס קען, נאטירליך, אויך אזוי זיך אָב־רופען. נו, דיעזער קראָגסטאד האָט יאָהרענלאנג פערגיפטעט זיינע אייגענע קינדער דורך א לעבען פון ליגענס און צבוע׳יאצטוואָ — דאָס איז ווארום איך רוף איהם מאָראליש פערדאָרבען. (שטרעקט אויס זיין האנד צו איהר) איצט מוז מיין זיסע נאָרא מיר צוזאָגען פאר איהם ניט מעהר צו באדאטאייסטווענען. גיב מיר א האנד, אז דו וועסט דאָס ניט טאָן מעהר. וואָס איז דאָס? גיב מיר דיין

האנד. אַט אזוי! אָבגעמאכט! גלויב מיר, עס וואָלט מיר גע־וועז גאַנץ אומגעליך צו אַרבייטען מיט איהם צוזאַמען. מיך עקעלט איינפאך אָב ווען איך קום צווישען אזעלכע פערזאָנען.

(נאָרא כאַפּט צו איהר האַנד און געהט צוריק צום בוים.)

נ אָ ר א. ווי ווארעם עס איז היער. און איך האָב אַ סך צו טאָן.

ה ע ל מ ע ר. און איך מוז דורכזעהן איינינע פון די פּאַפּיע־רען פאר מיטאָג. וועל איך אַ טראַכט טאָן וועגען דיין קאָסטיום. איך וועל אפשר געפינען עטוואָס אריינצולייגען אין געגולטע פּאַ־פּיערלעך אויף דעם וויינאַכטס־בוים... מיין טייערע זינג־פויגעלע! (ער געהט אריין אין זיין צימער און פערמאַכט הינטער זיך די טיר.)

נ אָ ר א. (אין דער שטיל) עס קען ניט זיין! עס איז ניט מעגליך! עס קען ניט זיין מעגליך!

א נ נ א. (שטעהענדיג אין טיר) די עופעלעך בעטען זיך צו זייער מאַמא.

נ אָ ר א. ניין, ניין! לאָז זיי ניט אריינקומען צו מיר! האַלט זיי ביי זיך, אננא!

א נ נ א. זעהר גוט, מאדאם. (זי פערמאַכט די טיר).

נ אָ ר א. (בלייך און אין היילע ציטערנעס) פערדאַרבען מיינע קינדער! פערגיפטען מיין הויז!! (פויזע.) דאָס קען ניט זיין וואַהר! דאָס קען ניט, קען ניט זיין וואַהר!

(פ אָ ר ה א נ ג)

צווייטער אַקט.

(דאָסזעלבע צימער. אין דעם ווינקעל לעבען פּיאַנאָ שטעהט דער וויינאַכטס־בוים ארומגעפליקט, ווי נאָך יום־טוב, די ליכט אַלע אויסגע־ברענט. נאָראַ'ס קליידער צום אויסגעהן אין גאַס ליעגען אויפן זאָפאַ, נאָראַ שפּאַצירט אַרום אין צימער הין און צוריק זעהר אונרוהיג. זי בלייבט שטעהן ביין זאָפאַ, נעהמט איהר מאַנטעל און לעגט עס באַלד צוריק אוועק.)

נ אָ ר אַ. עס קומט אימיצער (געהט און האָרכט) קיינער ניט; עס וועט וואהרשיינליך קיינער היינט ניט קומען — דעם טאָג פון וויינאַכטען; מאָרגען אויך ניט. אָבער פיעלייכט... (זי עפענט די טיר און בליקט אריין אין בריעפקאַסטען) ניין, אין בריעפ־קאַסטען איז קיין זאַך ניטאָ... גאַנץ ליידיג. (קומט צוריק) אונ־זין, אונזין! ער האָט נור געוועלט מיך איינשרעקען. ניטאָ דער־פאַר וואָס מורא צו האָבען. דאָס איז אַ זאַך וואָס קען ניט זיין. אונזין! איך האָב דריי קליינע קינדערלעך.

אַ נ נ אַ. (אריינטראָגענדיג אַ גרויסען פּאַפּירענעם קעסטעל) ענדליך האָב איך געפונען דעם קאַסטען מיט'ן מאַסקען־קאָסטיום.

נ אָ ר אַ. דאַנקע. לעג עס אוועק אויפ'ן טיש.

אַ נ נ אַ. אָבער עס איז שטאַרק צוקאָרטשעט.

נ אָ ר אַ. אָה, ווי גערן וואָלט איך דאָס צוריסען אויף הונ־דערט־טויזענד קליינע פּיצעלעך...

אַ נ נ אַ. אָה, ניין! מען קען דאָס נאָך גאַנץ גוט צורעכט־מאַכען; דערצו איז נעטיג אַ קליין ביסעלע געדולד.

נ אָ ר אַ. איך וועל געהן בעטען פרוי לינדע, אַז זי זאָל מיר העלפען.

אַ נ נ אַ. געהט איהר ווידער אין גאַס ארויס אין אַזאַ וועטער ווי דער היינטיגער? איהר וועט זיך צוקיהלען, מאַדאַם, און וועט קראַנק ווערען.

נ אָ ר אַ. ערגערע זאכען קענען פּאסירען. וואָס טוען די קינדער?

אַ נ נ אַ. זיי שפּיעלען זיך מיט זייערע וויינאכטס-געשאַנקע — אָרימע קליינע עופּעלעך; אָבער...

נ אָ ר אַ. פרעגען זיי זיך אָפּט נאָך מיר?

אַ נ נ אַ. געוויס; זיי זיינען, פערשטעהט איהר, אזוי גע־וואוינט געוואָרען אימער צו האָבען די מאַמע לעבען זיך.

נ אָ ר אַ. יא אננא; אין דער צוקונפט אָבער קען איך זיי אזוי אָפּט ארום זיך ניט האָבען.

אַ נ נ אַ. איבריגענס... קליינע קינדער געוואוינען זיך צו אַלץ צו.

נ אָ ר אַ. מיינסטו אזוי? גלויבסטו זיי וואָלטען זייער מו־טער פערגעסען ווען זי זאָל אוועקגעהן גאָר — גאָר אין גאנצען.

אַ נ נ אַ. גרויסער גאָט! אוועקגעהן אין גאנצען?

נ אָ ר אַ. זאָג מיר, אננא... איך האָב זיך דעריבער אָפּט גע־וואונדערט... ווי האָסטו געקענט ביי זיך פּועל'ן אָבצוגעבען דיין קינד צו פרעמדע מענשען?

אַ נ נ אַ. איך האָב דאָס געמוזט ווען איך בין געוואָרען מריי־לין נאָרעלעס ניאַנקע.

נ אָ ר אַ. אָבער ווי אזוי האָסטו זיך דערצו געקענט בע־שליסען?

אַ נ נ אַ. ווען מיר האָט זיך געמאכט אזאַ גוטע שטעלע? אַן אָרימע מיידעל, וועלכע האָט אויף זיך ארויפגעבראכט אַ צרה, מוז נעהמען וואָס זי קריעגט! דער שלעכטער מענש... האָט פון מיר גאָט געוואָלט וויסען.

נ אָ ר אַ. דיין טאָכטער אָבער האָט דיך וואהרשיינליך גאַנץ פערגעסען...

אַ נ נ אַ. אָה, ניין, מאַדאַם, דורכאויס ניט! איך האָב גע־האַט אַ בריעף פון איהר ווען זי האָט חתונה געהאַט און איינמאָל זאָגאָר פריהער.

נ אָ ר אַ. (איהר אַרומנעהמענדיג) ליעבסטע אננא! דו ביסט געווען אַ גוטע מאַמע צו מיר בעת איך בין געווען קליין.

אַ נ נ אַ. מיין אָרעמע נאָרעטשקע האָט ניט געהאַט קיין אַנדער מאַמע חוץ מיר.

נ אָ ר אַ. און אויב מיינע עופעלעך זאָלען ניט האָבען קיין אַנדער מאַמע... איך בין זיכער, דו וואָלסט... אונזין, אונזין! (זי עפענט דעם קעסטעל) געה אריין צו די קינדער. איך מוז איצט... דו וועסט זעהן מאָרגען ווי שעהן איך וועל זיין!

אַ נ נ אַ. אָה, עס וועט אויפ'ן באַל ניט זיין אַזא שעהנע פערזאָן ווי מיין פריילין נ אָ ר אַ. (געהט ארויס.)

נ אָ ר אַ. (נעהמט ארויס דעם קאָסטיום און לעגט גלייך צוריק אַוועק) אָה, ווען איך וואָלט געסמייעט ארויסצוגעהן. ווען איך וואָלט נור וויסען אַז קיינער וועט ניט קומען, אַז עס וועט דאָ דער־ווייל קיין זאַך ניט פּאַסירען! אונזין! קיינער וועט דאָ ניט קומען. ווי שלאָגט מען זיך ארויס פון קאָפּ די געדאַנקען... ווי שעהן די מופטע איז! רייצענדע, רייצענדע הענטשקעס! אַוועק! אַוועק! אַלץ אַוועק! אַלץ! אַלץ! איינס, צוויי, דריי, פיער, פינף, זעכס... (אויסשרייענדיג) אָה, מען קומט! (זי געהט צום טיר און בלייבט שטעהן, ניט וויסענדיג וואָס צו טאָן.)

נ אָ ר אַ. (צו פרוי לינדע, וועלכע קומט אריין) אָה, כריס־טינע, דאָס ביזטו! איז דאָרטען מעהר קיינער ניטאָ? ווי גוט דאָס איז פון דיר צו קומען.

פ ר. ל י נ ד ע. איך הער, אַז דו ביזט געווען אויף מיין קוואַרטיר.

נ אָ ר אַ. יאַ, פערבייגעהענדיג. איך האָב אַזוי געוואָלט, אַז דו זאָלסט מיר העלפען. לאָמיר זיך דאָ זעצען אויפ'ן זאָפע... אָט אַזוי. מאָרגען אָווענד וועט זיין אַ באַלל ביי קאָנסול סטענבאָרג דאָ אין דעם אויבערשטען עטאַזש און טאָרוואַלד וויל אַז איך זאָל ערשיינען ווי אַ פישער־מיידעל און אַז איך זאָל טאַנצען די טאַ־ראַנטעלא; דאָס האָב איך געלערנט אין קאַפּרי...

פ ר. ל י נ ד ע. אָה, איך זעה! אַ גאַנצע פאָרשטעלונג.

נ אָ ר אַ. יאַ, טאָרוואַלד וויל אזוי. גיב אַ קוק. אָט דאָס, זעהסטו, איז דער קאָסטיום. טאָרוואַלד האָט דאָס געלאָזט מאַכען פאר מיך אין איטאַליען; אָבער עס איז שוין אזוי צוריסען, אַז איך ווייס אליין ניט...

פ ר. ל י נ ד ע. אָ, דאָס וואָלטע מיר שוין קענען לייכט פעררייכטען. די בעפּוצונג נור איז ערטערווייז לויז־געוואָרען. האָסטו אַ נאָדעל מיט באַוועל? אָ, היער! אָט איז עס דאָך, גוט.

נ אָ ר אַ. אָ, ווי פריינדליך פון דיר.

פ ר. ל י נ ד ע. דו וועסט אַלזאָ זיין מאַסקירט מאָרגען? ווייסטו וואָס, נאָרא? איך מוז קומען אויף אַ ווײַלע דיך זעהן. אָבער, אָה! איך האָב גאָר אין גאַנצען פערגעסען דיר צו דאַנקען פער דעם אנגענעהמען אָווענד וואָס איך האָב דאָ נעכטען פער־בראַכט.

נ אָ ר אַ. (שטעהט אויף און שפּאַצירט ארום איבער דער ביהנע) נעכטען? נו, אזוי אנגענעהם ווי אימער עס איז גאָר ניט גע־ווען. דו האָסט געזאָלט קומען אַ ביסעל פריהער, כריסטינע. קיינער קען אזוי ליכטיג און פרעהליך ניט מאַכען אַ הויז ווי טאָרוואַלד.

פ ר. ל י נ ד ע. דו אליין, רעכען איך, קענסט דאָס אויך; דו ביזט געראָטען אין טאַטען... אָבער זאָג מיר, איז דאָקטאָר ראַנק אימער אזוי מעלאַנכאָליש ווי ער איז נעכטען אָווענד געוועזען?

נ אָ ר א. גיין, נעכטען איז ער געווען עפּעס גאָר אונגע־וואוינליך מעלאַנכאָליש. ער האָט, פערשטעהסטו, אַ שרעקליכע קראַנקהייט. ער ליידט פון רוקען־מארך אויסצעהרונג. מען זאָגט אַז זיין פאָטער האָט געפיהרט אַ שרעקליך ווילדען לעבען... האָט געהאַלטען מעטרעסען און נאָך אַזעלכע זאַכען... דערפון איז דער זוהן, פערשטעהסטו, געווען קראַנק פון קינד־ווייז אויף.

פ ר. ל י נ ד ע. (לאָזענדיג איהר אַרבייט אַראָפּפאַלען אויף די קניע) אָבער, טהייערע נאָרא! ווי קומסט דו צו וויסען פון אַזעלכע זאַכען?

נ אָ ר אַ. אָה, ווען מען איז אַ מאַמע פון דריי קינדער, ווערט

מען בעזוכט פון פרויען, וועלכע ווייסען פון דיזעס און יענעס אין מעדיצין — זיי ריידען און מען הערט זיך צו.

פר. ל י נ ד ע. (פאַרטזעצענדיג צו נעהען; נאָך א קורצע פויזע) קומט דאָקטאָר ראנק אהער אלע טאָג?

נ אָ ר אַ. אלע ליעבע טאג. טאַרוואלד'ס איז ער א יוגענד־פריינד. ער איז אויך מיינער א גוטער פריינד. דאָקטאָר ראנק איז ביי אונז א שטענדיגער איינגעהער.

פ ר. ל י נ ד ע. נו, און איז ער אויך ערנסט? איך מיין האָט ער ניט א נאַטור צו מאכען מענשען פוסטע קאָמפּלימענטען?

נ אָ ר אַ. אָה, ניין! ווי קומסטו דערצו?

פ ר. ל י נ ד ע. ווייל ווען דו האָסט אונז נעכטען פאָר־געשטעלט האָט ער געזאָגט, אז ער האָט מיין נאָמען אָפט געהערט דאָ אין הויז. נון האָב איך אָבער בעמערקט, אז דיין מאן האָט ניט אָנגעהויבען צו וויסען ווער איך בין. ווי אזוי דען האָט דער דאָקטאָר געקענט...

נ אָ ר אַ. געוויס, דאָס איז אָבער זעהר איינפאך, כריסטינע! טאַרוואלד, זעהסטו, האָט מיך אזוי אונענדליך ליעב, אז ער וויל מיך האָבען, ווי ער זאָגט, אין גאַנצען פאר זיך אליין. די ערסטע צייט נאָך אונזער חתונה פלעגט ער זיין אייפערזיכטיג ווען איך פלעג דערמאָנען אימעצען אפילו פון דער פאמיליע; דערפאר האָב איך נאַטירליך פון קיינעם ניט גערעדט. אָבער מיט דאָקטאָר ראנק האָב איך אָפט גערעדט ווענען די אלטע צייטען, ווייל ער האָט ליעב דערפון צו הערען.

פ ר. ל י נ ד ע. הער, וואָס איך וועל דיר זאָגען, נאָרא! מיר דאכט דו ביסט אין א סך זאכען נאָך גאָר א קינד. איך בין עלטער פאר דיר און מעהר ערפאהרען. פאָלג מיך און מאך א סוף פון די גאַנצע מעשה מיט דאָקטאָר ראנק.

נ אָ ר אַ. וועלכע מעשה?

פ ר. ל י נ ד ע. דו האָסט נעכטען גערעדט ארום א רייכען ליעבהאָבער, וועלכער זאָל דיר געבען דאָס געלד...

נאָראַ. יאָ, אָבער אזעלכער, וואָס איז, צום אונגליק, נאָך ניט בעשאפען געוואָרען. אָבער געגען וואָס זאָגסטו דאָס?

פר. לינדע. האָט דאָקטאָר ראַנק געלד?

נאָראַ. יאָ.

פר. לינדע. און קיינעם ניט צו פערזאָרגען?

נאָראַ. קיינעם ניט.

פר. לינדע. און ער קומט צו אייך אַלע טאָג?

נאָראַ. יאָ, יעדען טאָג.

פר. לינדע. דאַן איז עס ניט פיין פון איהם.

נאָראַ. איך פערשטעה דיך ניט.

פר. לינדע. פערשטעל זיך ניט, איך בעט דיך. מיינסטו איך פערשטעה ניט ווער דיר האָט געליהען די צוועלף הונדערט טאַלער?

נאָראַ. דו ביזט פון זינען אראָב! דו גלויבסט דאָס? ניט שלעכט, חלעבען, א פריינד, וועלכער קומט אהער יעדען טאָג! דאָס וואָלט געוועזען שרעקליך...

פר. לינדע. אַלזאָ, ווירקליך ניט ער?

נאָראַ. אָה, ניין! דאָס קען איך דיר פערזיכערען. עס וואָלט מיר דאָס אפילו אין טרוים ניט איינגעפאַלען. א חוץ דעם, האָט ער דענטסמאָל גאָר ניט געהאַט וואָס צו לייהען. זיין איי־גענטהום האָט ער געקראָגען פיעל שפּעטער.

פר. לינדע. דאַן גלויב איך, איז דאָס פאַר דיר געוועזען א שטיק גליק, מיין ליעבע נאָרא.

נאָראַ. מיר וואָלט, זיכער, קיינמאָל ניט געקומען אויף די געדאַנקען איהם צו בעטען. אָבער איך צווייפעל ניט, אז ווען איך וואָלט...

פר. לינדע. וואָס דאָס וואָלסטו נאַטירליך ניט טאָן...

נאָראַ. גאַנץ געוויס ניט. עס איז אונדענקבאַר אז דאָס זאָל ווען עס איז קענען נעטהיג זיין. אָבער ווען איך זאָל רעדען מיט דאָקטאָר ראַנק...

פר. לינדע. הינטער דיין מאַן'ס רוקען?

נ אָ ר אַ. איך מוז ארויסקריעכען פון מיין אנדער פער־דרעהענים, דאָס איז אויך הינטער זיין רוקען. עס מוז נעהמען אַן ענד!

פ ר. ל י נ ד ע. געוויס, געוויס! דאָס האָב איך דיר נאָך נעכטען געזאָגט! נו?

נ אָ ר אַ. (ארומגעהענדיג הין און צוריק) אַ, אַ מאַן קען אַזעלכע זאַכען פיעל בעסער בעזאָרגען ווי אַ פרוי.

פ ר. ל י נ ד ע. אַן אייגענער מאַן, אַה יאַ!

נ אָ ר אַ. אונזין! (זי בלייבט שטעהן) הער, ווען די שולד איז בעצאָהלט, קריעגט מען דעם פּאַפּיערעל צוריק, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. געוויס.

נ אָ ר אַ. און דאַן קען מען דאָס צורייסען אויף הונדערט טויזענד קליינע שטיקעלעך, און פערברענען, די מיאוס'ע שמור־ציגע סמאַטע!

פ ר. לי נ ד ע. (איהר שטאַר אָנבליקענדיג, לעגט זי אוועק די אַרבייט און הויבט זיך לאַנגזאַם אויף) נאָרא, דו בעהאַלסט פון מיר עטוואָס!

נ אָ ר אַ. קענסט דאָס זעהן אויף מיין געזיכט?

פ ר. ל י נ ד ע. עטוואָס האָט דאָ פּאַסירט פון נעכטען אין דער פריה אָן. וואָס איז דאָס, נאָרא?

נ אָ ר אַ. (צוגעהענדיג צו איהר) כריסטינע... (זי האָרכט) ששש! טאָרוואַלד קומט אַהיים. שנעל געה אריין אין'ם קינדער־צימער; טאָרוואַלד האָט פיינט צו זעהען דאָ שניידעריי. לאָז אַננאַ דיר העלפען.

פ ר. ל י נ ד ע. (צוזאַמענמעהמענדיג די געניי) זעהר גוט; אָבער איך וועל ניט אוועקגעהן וואו דו וועסט מיר ניט אַלעס דערצעהלען. (זי געהט ארויס לינקס. העלמער קומט אַריין פון פאָר־דער צימער.)

נ אָ ר אַ. (צו איהם צולויפענדיג) אַח, ווי איך האָב נאָך דיר היינט געבענקט, ליעבער טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. איז די נייטערין היער געוועזען?

נ אָ ר אַ. ניין, כריסטינע. זי העלפט מיר צורעכטמאַכען מיין קאָסטיום. דו וועסט זעהן ווי שעהן איך וועל אין איהם אויסזעהן.

ה ע ל מ ע ר. יאַ, דאָס איז געווען אַ גליקליכער איינפאַל, ניין?

נ אָ ר אַ. ברילִיאַנט! אָבער בין איך ניט אויך אַ גוטע וואָס איך פאָלג דיר?

ה ע ל מ ע ר. (איהר גלעטענדיג דאָס געזיכט) גוט ווייל דו פאָלגסט? דיין אייגענעם מאַן? זעהר שעהן, מיין צולאָזענע קעצעלע, איך וויים, דו מיינסט דאָס ניט. אָבער לאָמיך דיר ניט שטערען. דו מוזט וואהרשיינליך האַלטען ביים אָנמעסטען...

נ אָ ר אַ. און דו געהסט געוויס ווידער צו דער ארבייט?

ה ע ל מ ע ר. יאַ. (איהר ווייזענדיג אַ פעקעל פּאַפּיערען) גיב אַ קוק. איך בין נאָר־וואָס געווען אין באַנק. (ער וויל געהן צו זיך אין צימער אריין.)

נ אָ ר אַ. טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז?

נ אָ ר אַ. ווען דיין וועבערקעלע וואָלט דיר עפּעס שטאַרק, שטאַרק געבעטען...

ה ע ל מ ע ר. נו?

נ אָ ר אַ. וואָלסטו דאָס געטאָן?

ה ע ל מ ע ר. איך מוז צוערסט וויסען וואָס דאָס איז.

נ אָ ר אַ. דיין וועבערקעלע וואָלט אַזוי פיין ארומשפּרינגען און דיר מאַכען אַלערליי קונצען, ווען דו וואָלסט נור זיין גוט צו איהר, און וואָלסט איהר געפאָלגט.

ה ע ל מ ע ר. גוט, נו! לאָמיך הערען וואָס דאָס איז.

נ אָ ר אַ. דיין פויגעלע וואָלט זינגען פון אין דער פריה ביז ביי דער נאַכט.

ה ע ל מ ע ר. אַ, דאָס טוט זי סיי־ווי־סיי.

נ אָ ר אַ. איך וואָלט דיר...

ה ע ל מ ע ר. הער, נאָרא! דו טראַכטסט דאָך, לאָמיך האָ־

פען, נים ארום דעם וועגען וואָס דו האָסט מיט מיר נעכטען גערעט?

נ אָ ר א. (צוגעהענדיג נעהנטער) יא, יא, טאָרוואלד... איך בעט דיך, טו דאָס פאר מיר, מיין ליעבער!

ה ע ל מ ע ר. האָסטו ווירקליך דעם מוטה ארום דעם פון דאָס נייע אָנצופאנגען?

נ אָ ר א. יא, יא, ליעבסטער, דו מוזט מיר פאָלגען און לאָזען קראָגסטאַד'ען אויף זיין שטעלע אין דער באנק. טו דאָס, אָה טו דאָס!

ה ע ל מ ע ר. אָבער, טייערע נאָרא, דאָס איז דאָך די שטעלע, וועלכע איך מיין צו געבען פרוי לינדע.

נ אָ ר א. געוויס, און דאָס איז זעהר פריינדליך פון דיר. אָבער אנשטאט קראָגסטאדען זאָג־אָב ווען־עס־איז אנאנדערן.

ה ע ל מ ע ר. וואָס? דאָס איז אן אונערהערטע שטיקעל איינגעשפארטקיים, חלעבען! וויל דו האָסט אונבעדאכטערהייט פערשפּראָכען איהם בייצושטעהן, זאָל איך?...

נ אָ ר א. ניט דאָס, ניט דאָס, טאָרוואלד. דאָס איז פון דיינטוועגען. דער מאן שרייבט פאר אלערליי שמוציגע צייטונגען — דאָס האָסטו מיך אליין געזאָגט — ער קען דיר טאָן פיעל שאָדען. איך האָב פאר איהם שרעקליך מורא.

ה ע ל מ ע ר. אָ, איך פערשטעה; דיך שרעקען די אלטע עראינערונגען.

נ אָ ר א. וואָס מיינסטו?

ה ע ל מ ע ר. דו טראכסט נאטירליך וועגען דיין פאָטער...

נ אָ ר א. יא, געוויס, געוויס. דענק נור, וואָס פאר שענדליכע זאכען בייזע צינגער פלעגען זאָגען אין די צייטונגען וועגען מיין פאָטער. מען וואָלט איהם, רעכען איך, זיכער ענטזאגט פון דער שטעלע ווען די רעגיערונג וואָלט ניט געשיקט אַ מאן ווי דיך אלעס נאָכזעהן און ווען דו וואָלסט צו איהם ניט אזוי גוט געוועזען.

ה ע ל מ ע ר. ליעבסטע נאָר, דער אונטערשיעד צווישען דיין פאָטער און מיר איז זעהר, זעהר גרויס. דיין פאָטער איז ניט

געווען גאָר אין גאַנצען פריי פון פערדאַכט. איך בין עס און האָף אזוי צו בלייבען.

נ אָ ר אַ. אָ, קיינער ווייס ניט וואָס בייזע מענשען קענען אויסטראַכטען. מיר וואָלטען געראדע איצט קענען אזוי גליקליך לעבען אין אונזער רוהיגע, ליעבליכע הייזעלע, דו, איך און די קינדערלעך, טאָרוואַלד! דאַרום בעט איך דיך אזוי...

ה ע ל מ ע ר. אָבער גערודע דיין אָננעהמען זיך פאר איהם מאַכט זיין בלייבען אויף דער שטעלע אבסאָלוט אונמעגליך. יעדער אין דער באַנק ווייס שוין, אז איך מיין צו ענטלאסען קראָגסטאַדען. לאָז איצט ארויסגעהן דער קלאנג, אז דער נייער דירעקטאָר האָט זיך געלאָזען איבעררעדען פון זיין ווייב...

נ אָ ר אַ. וואָס וואָלט זיין?

ה ע ל מ ע ר. אָ, גאָרנישט... אזוי לאנג ווי אַ קאַפּריזנע פרוי קען נור אויספיהרען אלץ וואָס זי וויל — זאָל מען טאַקי פון מיר חוזק מאַכען, זאָלען טאַקע מענשען ארומגעהן און זאָגען, אַז איך ווער רעגירט פון אַ ספּאָדניצע. גלויב מיר, איך וואָלט זעהר באַלד דערפיהלט די פאָלגען דערפון. און דאַן איז דאָ אַנאַנדער גרונד ווארום קראָגסטאַד און איך זיינען קיין פּאָאר ניט.

נ אָ ר אַ. וואָס נאָך?

ה ע ל מ ע ר. איך וואָלט אפשר שוין ווי עס איז געקענט זיך מאַכען ניט זעהענדיג זיין בעפלעקטען כאַראַקטער...

נ אָ ר אַ. געווים, טאָרוואַלד, דו וואָלסט דאָס געקענט, ניין?

ה ע ל מ ע ר. און ווי איך הער, פערשטעהט ער גראָד זיין אַרבייט. אָבער דו מוזט ניט פערגעסען, אז ער איז מיינער אַ געוועזענער חבר פון שוהל — צווישען אונז האָט אמאָל עקזיסטירט יענע אונבעזאָננענע קינדערשע פריינדשאַפט, וועלכע עס פּערדריסט אָפט אין די עלטערע יאָהרען. איך דאַרף פון דיר ניט לייקענען — מיר דוצען זיך זאָגאר און ער טוט דאָס ווי אויף להכעיס פאר אַלעמען אין די אויגען. אָבער טאָרוואַלד און ווידער טאָרוואַלד, „דו“ אהער און „דו“ אהין. גלויב מיר, דאָס איז מיר זעהר

פיינליך. דאָס וואָלט מאַכען מיין לאַגע אלס דירעקטאָר פון דער באַנק אונערטרעגליך.

נ אָ ר אַ. טאָרוואַלד, דו ביזט ניט ערנסט.

ה ע ל מ ע ר. ניין? ווארום ניט?

נ אָ ר אַ. דער גרונד דיינער איז אַזאַ קליינליכער.

ה ע ל מ ע ר. וואָס, קליינליך? האַלטסטו מיך פאַר קליינליך?

נ אָ ר אַ. ניין, ניין, ליעבער טאָרוואַלד, געראַדע דאָס גע־גענטהייל, אָבער טאַקי ווייל איך האַלט דיך פאַר...

ה ע ל מ ע ר. גענוג, גענוג! אויב מיינע מאָטיווען זיינען קליינליכע, בין איך וואהרשיינליך אליין ניט בעסער. קליינליך, נישט־קשה, חלעבען! זעהר גוט! נו, לאָמיר איינמאָל פאַר אַלע מאָל מאַכען אַ סוף דערפון. (ער געהט צום קאָרידאָר צו און רופט:) העלענע!

נ אָ ר אַ. וואָס דארפסטו?

ה ע ל מ ע ר. (זוכענדיג צווישען זיינע פּאַפּיערען) אַ סוף מאַכען. (העלענע ערשיינט) היער, נעהמט אָט דעם בריעף און גיט עס איבער צו אַ טרעגער אין גאַס. זעהט, ער זאָל דאָס גלייך אוועקטראָגען. די אדרעסע איז אויפגעשריעבען אויפ׳ן קאָנווערט. נאַט אייך געלד.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מיין הערר. (זי געהט אַרויס.)

ה ע ל מ ע ר. (צונויפלעגענדיג די פּאַפּיערען) פאַרטיג, מאַ־דאַם עקשן!

נ אָ ר אַ. (אָהן אַן אָטהעם) טאָרוואַלד, וואָס איז דאָס פאַר אַ בריעף?

ה ע ל מ ע ר. קראָגסטאַד׳ס קינדיגונג.

נ אָ ר אַ. רוף דעם בריעף צוריק, טאָרוואַלד! צוריק, צוריק, איידער עס ווערט צו שפּעט. טו דאָס פון מיינטוועגען, טאָר־וואַלד! טו דאָס פון מיינטוועגען, פון דיינטוועגען, פאַר אונזערע קינדערלעך. דו הערסט, טאָרוואַלד? טו עס. דו ווייסט ניט וואָס דיעזער בריעף קען אויף אונז אַלעמען ארויפברענגען פאַר אַן אונגליק.

ה ע ל מ ע ר. עס איז שווין צו שפּעט.

נ אַ ר א. צו שפּעט!

ה ע ל מ ע ר. מיין טייערע נאַרא, איך פּערצייה דיר דיין אויפּרעגונג, אָבגלייך דאָס ווייזט ארויס וועניג אכטונג פאר מיר. איך האָב קיין זאך ניט געטאָן אזוינס, אז איך זאָל מוזען מורא האָבען פאר שמוציגע שרייבער, וועלכע מען מוז פערשטיקען די מויל. אבער איך פערגיב דיר דיין פורכט, ווייל דאָס בעווייזט מיר ווי היים דו ליעבסט מיך. (זי אומאַרמענדיג) דאָס איז ווי עס בעדאַרף צו זיין, ליעבסטע, זיסעסטע נאַרעלע! לאָז קומען וואָס וויל — איך וועל צו יעדע צייט דערצו האָבען אי מוטה אי קראַפט: מיינע שולטערן זיינען ברייט גענוג אויסצוהאַלטען די גאנצע לאַסט.

נ אַ ר א. (דערשראָקען) וואָס מיינסטו דערמיט?

ה ע ל מ ע ר. די גאנצע שווערע לאַסט, זאָג איך.

נ אַ ר א. (מיט פעסטע ענטשלאָסענהייט) ניין! דאָס וועל איך קיינמאָל ניט צולאָזען!

ה ע ל מ ע ר. נו, זעהר גוט. דאן וועלען מיר דעם פּעקעל טראָגען צוזאמען, ווי מאן און ווייב. (זי גלעטענדיג) ביזטו איצט צופריעדען? קום, קום, זעה ניט אויס ווי א דערשראָקענע טויבעלע. דאָס אלעס איז ניט ווערט קיין אויסגעבלאָזענע איי. איינבילדונג, קינד, איינבילדונג! געה בעסער צו דער רעפּעטיציע, דו מוזט טאנצען די טאַראַנטעלא, האָב א ביסעל איבונג אויפ׳ן טאמבורין. איך וועל אריינגעהן אהין אין מיין שרייבצימער, וועל פערמאַכען ביידע טירען אום גאַרנישט צו הערען. דו קענסט דאן מאַכען אזוי פיעל גערויש, ווי פיעל דיין הארץ געלוסט. (געהט און קערט זיך אום) און ווען ראנק קומט, זאָג איהם וואו איך בין (ער געהט אַוועק מיט זיינע פּאַפּיערען, צומאַכענדיג די טיר.)

נ אַ ר א. (אין היילע שרעק, שטעהט ווי פערשטיינערט און זאָגט אין דער שטיל, שושקענדיג:) ער וועט דאָס טאָן! יא, ער איז פעהיג דאָס פאר מיר צו טאָן. טאַרוואלד — ניין!! ניעמאלס, ניעמאלס, ניעמאלס! אלץ נור דאָס ניט. אָה, ווי געפינט מען אן אויסוועג פון דיזע שרעקליכע לאַגע! וואָס טו איך? (מען

קלינגט אין טיר.) דאָס איז דאָקטאָר ראַנק — אַלץ, אַלץ, אַלץ אין דער וועלט, נור דאָס ניט!

(נאָראַ פערגלעט זיך דאָס געזיכט, גלייכט זיך אויס, און געהט עפענען די טיר. דאָקטאָר ראַנק שטעהט דרויסען אין קאָרידאָר, אויפהענגענדיג זיין מאַנטעל. וועהרענד די פאָלגענדע סצענע ווערט עס ביסלעכווייז דונקעלער.)

נ אָ ר אַ. וואָס מאַכט איהר, דאָקטאָר ראַנק? איך האָב דערקענט אייער קלונג. געהט ניט אריין צו טאָרוואַלדען איצט. ער איז זעהר בעשעפטיגט.

ר אַ נ ק. און איהר אַליין?

נ אָ ר אַ. אָה, איהר ווייסט זעהר גוט, אַז פאַר אייך האָב איך אימער צייט.

ר אַ נ ק. דאַנקע. איך וועל אויסנוצען אייער פריינדשאַפט אַזוי לאַנג ווי איך וועל קענען.

נ אָ ר אַ. וואָס מיינט איהר? אַזוי לאַנג ווי איהר וועט קענען?

ר אַ נ ק. אָה, יאַ! דערשרעקט דאָס אייך?

נ אָ ר אַ. איך האַלט דעם אויסדרוק אייערן פאַר זאָנדערבאַר. ערוואַרט איהר דען, אַז עטוואָס זאָל פּאַסירען?

ר אַ נ ק. יאַ, עטוואָס וואָס דאַרויף בין איך לאַנג געווען פאָרבערייטעט; האָב נור ניט גערעכענט, אַז דאָס וועט קומען אַזוי שנעל.

נ אָ ר אַ. (אָננעהמענדיג זיין אָרעם) וואָס איז דאָס אַזוינס, דאָקטאָר? איהר מוזט עס מיר זאָגען.

ר אַנ ק. (זיך זעצענדיג ביים קאַמין) מיט מיר געהט עס זעהר האַסטיג בארג אַראָפּ. דערצו איז קיין הילף ניטאָ.

נ אָ ר אַ. (אָפּציהענדיג דעם אָטהעם) איהר אַליין?

ר אַ נ ק. ווער דען? צו־וואָס זיך אַליין נאַררען? איך בין פון מיינע אַלע פּאַציענטען דער, וועמען מען דאַרף אַם מייסטען בע־דויערן. איך האָב אָקאָרשט צונויפגעשטעלט דעם שלום־באַלאַנס פון מיין לעבען... די אונטערשטע שורה איז: איך בין באַנ־

קראַט. עס וועט ניט פערגעהן אַ מאָנאַט, וועל איך שוין ליעגען און פוילען אין קבר.

נ אָ ר אַ. אָה, ווי העסליך איהר דריקט זיך אויס!

ר אַ נ ק. נו, דער עסק גופא, פרוי העלמער, איז אַזאַ העסליכער, פערשטעהט איהר! דאָס שלימסטע דערפון איז, אַז פיעלע אנדערע פאַסקודנע זאַכען מוזען אָבגע'פטר'ט ווערען איידער עס קומט צו וואָס. נאָך איין לעצטע אונטערזוכונג מוז געמאַכט ווערען און ווען דאָס וועט זיין געטאָן, וועל איך וויסען גאַנץ גענוי ווען דער אָנהויב פון סוף קומט אָן. איין זאַך וויל איך אייך זאָגען: העלמער'ן עקעלט אַלץ וואָס איז שרעקליך; איך וויל איהם דערפאַר ניט האָבען ביי זיך אין מיין קראַנקען־צימער.

נ אָ ר אַ. אָבער, דאָקטאָר ראַנק!

ר אַ נ ק. ניין, איך וויל איהם ניט האָבען, זאָג איך, אויף קיין פאַל ניט! איך וועל פערשליסען מיין טיר ווען איך וועל וויסען, אַז ער קומט. אַזוי גיך ווי איך וועיס, אַז עס האַלט ביים סוף, וועל איך אייך שיקען אַ וויזיט־קאַרטע מיט אַ שוואַרצען צייכען דארויף. איהר וועט דאַן וויסען, אַז דאָס שרעקליכע... האָט זיך אָנגעפאַנגען.

נ אָ ר אַ. אָה, איהר זייט גאָר ניט קלוג היינט, געראָדע ווען איך וויל, אַז איהר זאָלט זיין ווירקליך גוט געשטימט.

ר אַ נ ק. ווען דער טויט שטעהט פאַר די אויגען? און ווען מען געהט נאָך דערביי פאַר פרעמדע זינד? וואו איז דער יושר דאָרין? און דאָך געפינט איהר אַזאַ פאַל כמעט אין יעדע פאַמיליע.

נ אָ ר אַ. (זיך פערשטאָפענדיג די אויערן) אונזין, אונזין! זייט לוסטיג!

ר אַ נ ק. שעהן, זעהר שעהן. נאָך אַלעמען איז די גאַנצע מעשה ווירקליך צום לאַכען: מיין אָרעמער אונשולדיגער רוקען מוז אָבקומען פאַר די זינד וואָס מיין פאָטער האָט בעגאַנגען אין דער יוגענד.

נ אָ ר אַ. ער איז וואַהרשיינליך געוועזען אַ צו גרויסער ליעב־

האָבער פון אספּאַראַגוס און פון סטראַסבורגער פּאַסטעטען, ניין?
ר א נ ק. און אָיסטערס, נאַטירליך.
נ אָ ר א. און דאַן די פּאָרטווייַן און שאַמפּאַניער! עס איז טרויעריג, אַז אַזעלכע גוטע זאַכען זאָלען אָנגרייפען דעם רוקען.
ר א נ ק. איבערהויפּט ווען דער אָנגעגריפענער האָט קיין שום הנאה דערפון ניט געהאַט.
נ אָ ר א. יאַ, דאָס איז ערגער ווי אַלץ.
ר א נ ק. (זי גענוי בעטראַכטענדיג) הם...
נ אָ ר א. (נאָך אַ קורצע פּויזע) וואָרום האָט איהר גע־שמייכעלט?
ר א נ ק. געלאַכט האָט איהר.
נ אָ ר א. ניין, איהר האָט געשמייכעלט, דאָקטאָר ראַנק.
ר א נ ק. (אויפשטעהענדיג) איהר זייט ווירקליך כיטרער ווי איך האָב געמיינט.
נ אָ ר א. איך בין אַזוי פּעררינקט—אויפגערעגט הייַנט.
ר א נ ק. עס זעהט כמעט אַזוי אויס.
נ אָ ר א. (ארויפלעגענדיג איהרע הענט אויף זיינע שולטערן) אָה, ליעבער דאָקטאָר ראַנק, דער טויט טאָר איך ניט אַוועקנעה־מען פון טאָרוואַלדען און מיר.
ר א נ ק. נו, איהר וועט דעם פערלוסט לייכט אריבערטראָ־גען; וואָס די ערד דעקט צו, ווערט לייכט פערגעסען.
נ אָ ר א. (זעהט איהם אָן בעזאָרגט) מיינט איהר דאָס ווירקליך?
ר א נ ק. מענשען מאַכען נייע בעקאַנטשאַפטען און דאַן...
נ אָ ר א. ווער מאַכט נייע בעקאַנטשאַפטען?
ר א נ ק. איהר און העלמער, ווען איך וועל זיין טויט. איהר גרייט זיך שוין אָן בעצייטענס, דאַכט זיך מיר. וואָס האָט פרוי לינדע דאָ נעכטען געטאָן?
נ אָ ר א. אָה, איהר זייט דאָך, לאָמיך האָפען, אויף איהר ניט אייפערזיכטיג.
ר א נ ק. יאַ, איך בין. זי וועט פערנעהמען מיין ליידיגען

פלאַץ אין אייער הויז. ווען איך בין אוועג, וועט דיעזע פּרױ פיעלייכט — —

נ אָ ר א. ש...ש! ניט אזוי הויך. זי איז היער אין הויז.

ר א נ ק. היינט אויך? נו, אַט זעהט איהר דאָך!

נ אָ ר א. נור צו פעררינכטען מיין קאָסטיום, — ווי אונגע־רעכט איהר זייט. (זי זעצט זיך אויפ'ן זאָפאַ) איצט זייט אָבער א מענש, דאָקטאָר ראַנק! איהר וועט זעהן מאָרגען ווי שעהן איך וועל טאַנצען; און דאַן וועט איהר זיך קענען איינבילדען, אז איך טו אלעם צוליעב אייך — און, נאַטירליך, צוליעב טאָרוואַלדען אויך. (זי נעהמט אַרויס זאַכען פון אַ קעסטעל.) דאָקטאָר ראַנק, זעצט זיך אהער, איך וועל אייך וואָס ווייזען.

ר א נ ק. (זיך זעצענדיג) וואָס איז עס?

נ אָ ר א. קומט אהער, בליקט נור!

ר א נ ק. זיידענע זאָקען.

נ אָ ר א. לייב־קאָליר. זיינען זיי ניט ליעבליך, הא? אָה, היער איז איצט אזוי טונקעל; אָבער מאָרגען — ניין, ניין, ניין! איהר טאָרט מעהר ניט זעהן ווי די פיס... איבעריגענס, ווארום ניט?

ר א נ ק. ה...ם!

נ אָ ר א. וואָס בעזועהט איהר זיי אזוי? גלויבט איהר, זיי וועלען מיר ניט זיין צום מאָס?

ר א נ ק. איך קען וועגען דעם ניט געבען א מיינונג וואָס זאָל עפּעס ווערטה זיין.

נ אָ ר א. (איהם אַ ווײלינקע בעטראַכטענדיג) אָ, שעמט זיך! (זי גיט איהם כלומרשט אַ קלאַפּ מיט די זאָקען) נאַט אייך.

ר א נ ק. און וואָס נאָך פאר וואונדערס וועל איך זעהן?

נ אָ ר א. מעהר וועט איהר גאָר נישט זעהן, גאָר נישט, איהר פיהרט זיך ניט גוט גענוג אויף. (זי זוכט צווישען די זאַכען.)

ר א נ ק. ווען איך זיץ היער און אונטערהאַלט זיך מיט אייך, קען איך זיך איינפאַך ניט פאָרשטעלען וואָס פון מיר וואָלט גע־וואָרען ווען איך וואָלט קיינמאָל ניט אריינגעקומען דאָ אין הויז.

נ אָ ר א. (שמייכלענדיג) איהר פיהלט זיך דאָ צו־הויז, דאָס איז זיכער.

ר א נ ק. און צו מוזען זיך שיידען דערפון...

נ אָ ר א. אונזין, איהר וועט אונז ניט פערלאָזען.

ר א נ ק. אפילו ניט צו קענען צוריקלאָזען דעם מינדעסטען צייכען פון דאנקבארקייט: צומאָל ניט א שמערץ־אויסדרוק — גאָרנישט, חוץ א ליידיגען פלאץ, וועלכער קען אויסגעפילט ווערען דורך דעם ערשטען בעסטען וואָס קומט.

נ אָ ר א. און ווי וואָלט געווען, ווען איך זאָל ביי אייך בע־טען... ניין...

ר א נ ק. וואָס?

נ אָ ר א. א שטארקען בעוויז פון אייער פריינדשאפט.

ר א נ ק. נו, נו!

נ אָ ר א. איך מיין א זעהר, זעהר גרויסען דיענסט.

ר א נ ק. וואָלט איהר מיר ווירקליך וועלען וועניגסטענס איינמאָל אזוי גליקליך מאכען?

נ אָ ר א. אָה, איהר ווייסט ניט וואָס דאָס איז.

ר א נ ק. טו זאָגט־זשע.

נ אָ ר א. ניין, איך קען אייך ווירקליך ניט זאָגען... עס איז פיעל, צו פיעל... ניט נור א געפאלען, זאָנדערן אויך הילף און ראטה נאָך דערצו...

ר א נ ק. געוויס גוט! איך קען מיר ניט פאָרשטעלען וואָס איהר קענט מיינען. רעדט. טרויט איהר מיר דען ניט?

נ אָ ר א. מעהר ווי יעדען אנדערן. איך ווייס, אז איהר, זייט מיין בעסטער און טרייעסטער פריינד. איך וועל אייך זאָ־גען. נו, גוט, דאָקטאָר, איהר מוזט מיר העלפען עטוואָס ניט דער־לאָזען, איהר ווייסט ווי טיעף, ווי אונענדליך טאָרוואַלד ליעבט מיך. ער וואָלט זיך אויף א מינוט ניט פערטראכטען, ווען איהם וואָלט אויסקומען אוועקצולעגען זיין קאָפ פאר מיר.

ר א נ ק. (זיך צורוקענדיג נעהנטער צו איהר) נאָרא, מיינט איהר, ער איז דער איינציגער, וועלכער...?

נ אָ ר א. וועלכער, וואָס?

ר א נ ק. וועלכער וואָלט גערן אוועקגעגעבען זיין לעבען פאר אייך?

נ אָ ר אָ. (פערדריסליך.) אַה!

ר אַ נ ק. איך האָב געשוואָרען אייך דאָס צו זאָגען איידער איך... געה... איך וועל קיין בעסערע געלעגענהייט ווי דיעזע ניט געפינען. יא, נאָרא, איצט ווייסט איהר דאָס; איצט ווייסט איהר אויך, אז איהר קענט מיר פערטרויען מעהר ווי יעדען אנדערן.

נ אָ ר אַ. (שטעהט אויף, רוהיג און געלאַסען) זייט אזוי גוט, לאָזט מיר דורך.

ר אַ נ ק. (לאָזט זי דורך, אָבער בלייבט זיצען) נאָרא — —

נ אָ ר אַ. (צוגעהענדיג צו דער טיר) העלענע, ברענגט אריין דעם לאָמפּ. אָה, ליעבער דאָקטאָר ראַנק, דאָס איז געווען ניט שעהן פון אייך.

ר אַ נ ק. (אויפשטעהענדיג) וואָס איך האָב אייך געליעבט אזוי הייס ווי... ווי אַנאַנדערער? איז דאָס געווען שלעכט פון מיר?

נ אָ ר אַ. ניין, אָבער דאָס, וואָס איהר האָט עס מיר געזאָגט. דאָס איז אויך געווען אזוי אוננעטהיג...

ר אַ נ ק. וואָס מיינט איהר? האָט איהר דען געוואוסט?..

(העלענע ברענגט אריין דעם לאָמפּ און געהט אַרויס.)

ר אַ נ ק. נאָרא... פרוי העלמער... איך פרעג אייך, האָט איהר דאָס געוואוסט?

נ אָ ר אַ. אָ, ווי קען איך אייך זאָגען צו איך האָב געוואוסט, צו ניט. איך קען דאָס ווירקליך ניט... אָבער אז איהר זאָלט זיין אזוי אונגעלומפּערט, דאָקטאָר ראַנק! אלעס איז ביז איצט געווען אזוי שעהן.

ר אַ נ ק. נון, אויף יעדען פאַל ווייסט איהר איצט, אז איך בין אייערער מיט לייב און זעעלע. זאָגט איצט וואָס איהר האָט פון מיר געוואָלט.

נ אָ ר אַ. (איהם אָנזעהענדיג) זאָגען איצט?

ר אַ נ ק. איך בעשווער אייך, זאָגט וואָס איהר דאַרפט.

נ אָ ר אַ. אָ, ניין! איצט גאָרנישט מעהר...

ר אַ נ ק. דאָך, דאָך! איהר טאָרט מיך נישט בעשטראָפען

אויף דיזע ארט. לאָזט מיר אייך העלפען אין אלץ וואס איך קען.

נ אָ ר אַ. איצט קענט איהר פאר מיר גאָרנישט מעהר טאָן. אויסערדעם, דאַרף איך ווירקליך גאָרנישט. דאָס איז אין גאַנצען נור געוועזן אַ פאַנטאַזיע פון מיר. געוויס, געוויס! (זעצט זיך אין'ם שויקעל-שטול, צושמייכלענדיג צו איהם) איהר זייט אַ שענער מענש, דאָקטאָר! שעמט איהר זיך גאָר ניט איצט, ווען דער לאָמפּ איז אויפ'ן טיש?

ר אַ נ ק. ניין, ניט זעהר... אָבער פיעלייכט איז גלייכער, אַז איך זאָל געהן... אויף אימער.

נ אָ ר אַ. אַ, ניין, דאָס טאָרט איהר ניט. איהר מוזט אונז בעזוכען ווי ביז איצט. איהר ווייסט אַליין, אַז טאָרוואַלד קען אָהן אייך ניט אויסקומען.

ר אַ נ ק. נו, און איהר?

נ אָ ר אַ. איך? איהר ווייסט גאַנץ גוט, אַז איך זעה אייך אימער היער זעהר גערן.

ר אַ נ ק. אָט דאָס האָט מיך טאַקע אריינגעפיהרט אין דעם אירטהום. איהר זייט אַ רעטענעס פאַר מיר. עס האָט זיך מיר אָפט געדאַכט, אַז איהר זייט מיט מיר פונקט אַזוי גערן ווי מיט העלמער'ן.

נ אָ ר אַ. איך? יאַ, אָבער פערשטעהט איהר דען ניט? עס זיינען דאָ מענשען, וועלכע מען ליעבט, און אַנדערע, מיט וועל-כע מען האָט האָלד צו רעדען.

ר אַ נ ק. יאַ, דאָס לאָזט זיך הערען.

נ אָ ר אַ. ווען איך בין געוועזן אַ מיידעל האָב איך נאַטיר-ליך דעם פאָטער מעהר געליעבט ווי אַלעמען. אָבער עס האָט מיר געמאַכט פערגניגען זיך אריינצוגנב'ענען אין דעם צימער פון די דיענסטלייט. ערסטענס, ווייל זיי האָבען מיר קיינמאָל קיין מוסר ניט געזאָגט, און צווייטענס, איז עס געוועזען זעהר אַמוזאַנט צו הערען זיי רעדען.

ר אַ נ ק. אַ, איצט פערשטעה איך; זייער פּלאַץ פערנעהם איך דאָס.

נ אָ ר אַ. (צולויפענדיג צו איהם) מיין ליעבער דאָקטאָר ראַנק, ניט דאָס מיין איך, אָבער איהר פערשטעהט דאָך אז מיט טאָרוואַלדען פיהל איך זיך גענוי ווי מיט'ן פאָטער...

(העלענאַ קומט אריין, גיט נאָראַ'ן אַ קאַרטע, וועלכע זי בעהאַלט אין קעשענע, אויסזעהענדיג אונאַנגענעהם איבערראַשט.)

ר אַ נ ק. האָט עטוואָס אונאַנגענעהמעס פּאַסירט?

נ אָ ר אַ. אָה, ניין, גאָר נישט! דאָס איז נור... נור וועגען מיין נייעם קאָסטיום.

ר אַ נ ק. דער קאָסטיום? אָן איז ער דאָך?

נ אָ ר אַ. אָה, דער... יאַ, אָבער וואָס איך מיין איז אַנאַנדער, וועלכען איך האָב בעשטעלט... טאָרוואַלד טאָר דערפון ני· וויסען...

ר אַ נ ק. אהאַ! דאָס איז אַלזאָ דער גרויסער סעקרעט.

נ אָ ר אַ. געוויס, געוויס. אָט געהט טאַקי אריין צו איהם ער איז אין דעם הינטערסטען צימער. האַלט איהם בעשעפטיג· אזוי לאַנג ווי איהר קענט.

ר אַ נ ק. זייט אונבעזאָרגט; ער וועט פון מיר ניט ענטרינען. (ער געהט.)

נ אָ ר אַ. (צו העלענען) וואַרט ער אין קיך?

ה ע ל ע נ ע. יאַ, ער איז אריינגעקומען דורך די טרעפּ פ· הויף.

נ אָ ר אַ. האָסטו איהם ניט געזאָגט, אז איך בין ב· שעפטיגט?

ה ע ל ע נ ע. יאַ, אָבער דאָס האָט גאָר ניט געהאָלפען.

נ אָ ר אַ. ער מיינט טאַקי ניט אוועקצוגעהן?

ה ע ל ע נ ע. ניט פריהער איידער ער וועט האָבען גערעדט מיט אייך.

נ אָ ר אַ. דאַן לאָז ער אריינקומען, אָבער אין דער שטיל. און — העלענע — רייד ניט ארום דעם; דאָס איז אַן איבערראַשונג פאַר מיין מאַן.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מאַדאַם, איך פערשטעה.(זי געהט.)

נ אָ ר אַ. עס קומט! עס קומט! עס קומט נאָך אַלעמען דאָך! ניין, ניין, דאָס טאָר קיינמאָל ניט געשעהן, טאָר ניט, טאָר ניט, טאָר ניט!

(זי געהט אוּן פעריגעלט העלמער׳ס טיר. העלענע לאָזט אריין קראָג־סטאַדען און פערמאַכט די אַנדערע טיר. ער טראָגט אַ רייזע־מאַנטעל, הויכע שטיוועל און אַ פעלצענע היטעל.)

נ אָ ר אַ. רעדט ניט הויך, מיין מאַן איז אין דער־היים.

ק ר אָ ג ס ט א ד. גוט, אָבער וואָס אַרט דאָס מיר?

נ אָ ר אַ. וואָס ווילט איהר?

ק ר אָ ג ס ט א ד. וויל זיך ביי אייך איבער עטוואָס ער־קונדיגען.

נ אָ ר אַ. שנעל, וואָס איז עס?

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב בעקומען מיין ענטלאַסונג, דאָס ווייסט איהר.

נ אָ ר אַ. איך האָב דאָס ניט געקענט פערוועהרען, הערר קראָגסטאַד. איך האָב געקעמפּפט פאַר אייך ביז צום ענד, אָבער אומזיסט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. ליעבט אייך אייער מאַן אזוי ווענינ? ער ווייס וואָס איך קען אויף אייך ברענגען און דאָך וואָגט ער...

נ אָ ר אַ. ווי פאַלט אייך גאַר איין, אַז איך וואָלט איהם זאָגען?...

ק ר אָ ג ס ט א ד. אַז איהר האָט דאָס ניט געטאָן ווייס איך. צו ווייזען אזוי פיעל מוטה איז ניט אין מיין פריינד טאָרוואַלד העלמער׳ס נאַטור.

נ אָ ר אַ. הערר קראָגסטאַד, רעדט, איך בעט אייך, מיט מעהר רעספּעקט פון מיין מאַן, איהר הערט?

ק ר אָ ג ס ט א ד. געוויס מיט אַלל דעם רעספּעקט וואָס איהם קומט. אָבער אזוי ווי פאַר אייך איז אזוי וויכטיג צו האַל־טען די זאַך געהיים, מוזט איהר איצט פערשטעהן אַ ביסעל קלע־רער ווי נעכטען דאָס וואָס איהר האָט געטאָן.

נ אָ ר אַ. קלערער קענט איהר מיך שוין ניט מאַכען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. יא, און, דאכט זיך, אזא שלעכטער יו־דיסט ווי איך.

נ אָ ר א. וואָס אייגענטליך ווילט איהר?

ק ר אָ ג ס ט א ד. נור זעהן וואָס איהר מאכט, פרוי העלמער. איך האָב ארום אייך געטראכט א גאנצען טאָג. א פראָסטער פראָ־צענטניק, א רעפּאָרטער פאר געלד, בקיצור, א פערעכטליכע בעשע־פענים, ווי איך, האָב אויך א שטיקעלע פון דאָס וואָס לייט רופען א „הארץ".

נ אָ ר א. דאַן בעווייזט עס; דענקט וועגען מיינע קליינע קינדערלעך.

ק ר אָ ג ס ט א ד. האָט זיך אייער מאַן געקימערט וועגען מיינע? אָבער לאָז זיין... איך האָב נור געוואָלט אייך זאָגען, אז איהר דארפט די זאַך ניט נעהמען צו ערנסט. איך וועל פאָרלויפיג קיין דאָנאָס ניט דערלאַנגען.

נ אָ ר א. ניין, געווים ניט. איך האָב געוואוסט, אז איהר וועט דאָס ניט טאָן.

ק ר אָ ג ס ט א ד. די זאַך קען ווערען גערעגעלט זעהר רוהיג. קיינער ברויכט דאָס ניט צו וויסען. עס קען בלייבען צווישען אונז דרייען.

נ אָ ר א. מיין מאַן טאָר דערפון ניט וויסען, ניעמאָלס!

ק ר אָ ג ס ט א ד. ווי קען דאָס פערמיעדען ווערען? קענט איהר דען אָבצאָהלען דעם חוב?

נ אָ ר א. ניין, ניט גלייך אויפ'ן שטעל.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אָדער האָט איהר א מיטעל ווי אזוי צו קריעגען דאָס געלד אין די נעכסטע עטליכע טעג?

נ אָ ר א. יערענפאַלס ניט א מיטעל, וועלכען איך וואָלט ווע־לען בענוצען.

ק ר אָ ג ס ט א ר. און אפילו ווען איהר וואָלט אזעלכע מיטעל האָבען, וואָלט דאָס אייך גאָר ניט העלפען. וויפיעל בארע געלד איהר זאָלט מיר ניט אָנבאָטען, וועט איהר אַלץ ניט צוריקקריעגען אייער וועקסעל.

נ אָ ר א. וואָס־זשע מיינט איהר דערמיט צו טאָן?

ק ר אָ נ ס ט א ד. איך מיין עס נור צו האלטען און צו בעהאלטען ביי זיך. קיין פרעמדער זאָל דערפון גאָרנישט הערען. אויב איהר האָט דארום עפּעס א פּערצווייפעלטען פלאַן אין מוח...

נ אָ ר א. און וואָס אויב איך האָב?

ק ר אָ נ ס ט א ד. טאָמער מיינט איהר אוועקצואוואַרפען אייער מאַן מיט די קינדער...

נ אָ ר א. וואָס דאַן?

ק ר א נ ס ט א ד. אָדער איהר טראַכט נאָך ארום אַן ערגערע זאַך.

נ אָ ר א. פון וואַנען ווייסט איהר דאָס?

ק ר אָ נ ס ט א ד. דאַן זאָג איך אייך: שלאָגט זיך דאָס ארויס פון די געדאַנקען.

נ אָ ר א. פון וואַנען האָט איהר געוואוסט וואָס פאַר גע־דאַנקען איך האָב?

ק ר אָ נ ס ט א ד. די מייסטע פון אונז טראַכטען ארום דעם פריהער ווי אַלץ. איך אליין האָב ארום דעם געטראַכט, נור איך האָב ניט געהאַט דעם קוראַזש דערצו.

נ אָ ר א. (מיט אַ דערשטיקטען קול) איך אויך ניט.

ק ר אָ נ ס ט א ד. (בערוהיגט) ניין, מען האָט ניט. איהר האָט אויך ניט דעם מוטה דערצו, ניין?

נ אָ ר א. איך האָב ניט, האָב ניט...

ק ר אָ נ ס ט א ד. דאָס וואָלט אויסערדעם געווען זעהר דום... ווען דער ערסטער שטורם איז איבערגעגאַנגען... איך האָב אין קעשענע אַ בריעף פאַר אייער מאַן...

נ אָ ר א. אין וועלכען איהר זאָגט אַלץ אויס?

ק ר אָ נ ס ט א ד. אייך בעהאַנדלענדיג אזוי דעליקאַט ווי נור מעגליך.

נ אָ ר א. (שנעל) דעם בריעף אייערן טאָר ער קיינמאָל ניט קריגען. צורייסט איהם! איך וועל דאָס געלד שוין ווי עס איז קריגען.

קראַנסטאַד. ענטשולדיגט, פרוי העלמער, אָבער איך האָב אייך געזאָגט...

נאָרא. איך רייד ניט וועגען די געלד וואָס איך קומט. זאָגט מיר, וויפיעל נאָך פערלאַנגט איהר פון מיין מאַן — איך וועל עס קריגען.

קראַנסטאַד. איך פערלאַנג פון אייער מאַן קיין שום געלד ניט.

נאָרא. וואָס־זשע דען פערלאַנגט איהר?

קראַנסטאַד. איך וועל אייך זאָגען. איך וויל צוריק־ערוואָרבען מיין פּאָזיציאָן אין דער וועלט. איך וויל שטייגען. אייער מאַן מוז מיר דערצו העלפען. אין די לעצטע אַנדערהאַלבען יאָהר איז מיין לעבענסגעשיכטע געוועזען אונבעפלעקט; איך האָב די גאַנצע צייט געליטען ביטערע נויט. אָבער איך בין געוועזען צו־פריעדען, קעמפּפענדיג אַרויפצוקלעטערן העכער און העכער, שטופּע ביי שטופּע. פון דאָרטען האָט מען מיך אַראָפּגעשליידערט און איצט וועל איך מיך ניט בענוגענען מיט'ן אַרויפ'גנב'ענען זיך צוריק. איך מוז שטייגען העכער, זאָג איך אייך. איך מוז צו־ריק אַריין אין באַנק און אויף אַ העכערע שטעלע. אייער מאַן מוז עקסטרא פאַר מיר מאַכען אַ שטעלע.

נאָרא. ער וועט דאָס קיינמאָל ניט טאָן.

קראַנסטאַד. ער וועט, ער וועט, ער וועט! איך קען איהם — ער וועט ניט האָבען דעם מוטה צו ענטזאָגען. און קוים בין איך אינעווייניג, דאַן וועט איהר זעהן! דאַן וועל איך זיין דעם די־רעקטאָר'ס רעכטע האַנד. נילס קראַנסטאַד, ניט טאָרוואַלד העל־מער וועט פערוואַלטען די אַקציענבאַנק.

נאָרא. דאָס וועט אין לעבען ניט געשעהן!

קראַנסטאַד. פיעלייכט וועט איהר?...

נאָרא. איצט האָב איך דעם מוטה דערצו.

קראַנסטאַד. אָה, איהר דערשרעקט מיך ניט. אַ פער־צויגענע, אויסגעבאַלעוועטע יונגע פרוי, ווי איהר...

נאָרא. איהר וועט זעהן, איהר וועט זעהן.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אונטערן אייז פיעלייכט? ארונטער אין די קאלטע, שווארצע וואסער? און נעבסטען פריהלינג ארויפצו־שווימען העסליך, אָהן האאר, אונערקענבאר...

נ אָ ר א. איהר קענט מיר קיין מורא ניט אָנמאכען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איהר מיר אויך ניט. מענשען טוען אזעלכע זאכען ניט, פרוי העלמער. און נאָך אַלעמען, וואָס פאר א נוץ וועט דאָס ברענגען? איך האלט אייער מאן אין מיין קע־שענע אויף יעדען פאַל.

נ אָ ר א. וואָס? נאכהער? ווען איך בין מעהר ניט...

ק ר אָ ג ס ט א ד. איהר פערגעסט אייער נאָמען בלייבט אין מיינע הענד. (נאָראַ שטעהט אָהן לשון, קוקענדיג אויף איהם.) נו, איצט ווייסט איהר אַלעס. מאכט ניט קיין דומהייטען. אזוי גיך ווי העלמער ערהאַלט מיין בריעף, וועל איך ערווארטען צו האָבען אַן ענטפער פון איהם. און געדענקט, אז אייער מאן אליין האָט מיך געצוואונגען צוריקצוגעהן אין אזעלכע וועגען. דאָס וועל איך איהם קיינמאָל ניט פערצייהען. אדיע, פרוי העלמער! (ער געהט צום קאָרידאָר. נאָראַ לויפט צום טיר, עפענט אַ ביסעל אויף און האָרכט.)

נ אָ ר א. ער געהט. ער ווארפט דעם בריעף ניט אין בריעפקאַסטען אריין. ניין, ניין, דאָס וואָלט זיין אַן אונמעג־ליכקייט. (עפענט די טיר מעהר און מעהר) וואָס איז דאָס? ער בלייבט שטעהן; ער געהט ניט אראָפּ פון טרעפּ. איבערלעגט ער זיך? איז ער?... (אַ בריעף פאַלט אריין אין קעסטעל. מען הערט קראָגסטאַדען ארונטערגעהענדיג פון טרעפּ. נאָראַ שרייט אויס מיט אַ פערשטיקטען קול. פויזע.) אין בריעפקאַסטען! (געהט אויף די שפּיץ פינגער צום טיר) אָן איז עס! טאָרוואלד, טאָר־וואַלד... איצט זיינען מיר ביידע פערלאָרען!

(פרוי לינדע קומט אַריין דורך די טיר לינקס מיט'ן קאָסטיום.)

פ ר. ל י נ ד ע. היער! איך דענק איצט וועט עס גוט זיין. זאָלען מיר עס אָנמעסטען?

נ אָ ר א. (הייזעריג און שטיל) כריסטינע, קום אהער.

פ ר. ל י נ ד ע. (אָראָפּוואַרפענדיג די קלייד אויפ'ן זאָפאַ) וואָס? וואָס איז דאָס? דו זעהסט אוים בלייך ווי דער טויט.

נ אָ ר אַ. קום אַהער. דו זעהסט דעם בריעף? קוק דאָר־טען! דורכ'ן גלאָז פון דעם בריעף־קאַסטען.

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ, יאַ, איך זעה.

נ אָ ר אַ. דער בריעף איז פון קראָגסטאַד...

פ ר. ל י נ ד ע. נאָראַ, דאָס איז אַלזאָ קראָגסטאַד, וועל־כער האָט דיר געבאָרגט דאָס געלד!

נ אָ ר אַ. יאַ, און איצט וועט טאָרוואַלד אַלעס אויסגעפינען.

פ ר. ל י נ ד ע. גלויב מיר, דאָס איז דאָס בעסטע פאַר אייך ביידען.

נ אָ ר אַ. דו ווייסט נאָך ניט אַלעס, איך האָב געפעלשט אַ נאָמען.

פ ר. ל י נ ד ע. גרויסער גאָט!

נ אָ ר אַ. נון, הער מיך אוים, כריסטינע; דו מוזט זיין מיין עדות...

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס מיינסטו: דיין עדות? וואָס זאָל איך?...

נ אָ ר אַ. טאָמער ווער איך וואַהנזיניג—דאָס קען פּאַסירען...

פ ר. ל י נ ד ע. אָבער, נאָראַ!

נ אָ ר אַ. אָדער עס טרעפט זיך מיט מיר אַנאַנדער זאַך און איך זאָל ניט קענען אליין זיין דערביי...

פ ר. ל י נ ד ע. נאָראַ, נאָראַ — דו ביסט אויסער זיך.

נ אָ ר אַ. טאָמער וויל ווער עס איז נעהמען די שולד אויף זיך, די גאַנצע שולד, פערשטעהסטו...

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ, אָבער ווי קען דיר גאָר איינפאַלען?...

נ אָ ר אַ. דאַן מוזטו זיין אַן עדות, אַז עס איז ניט וואַהר. כריסטינע, איך בין גאָר ניט אַראָפּ פון זינען; איך ווייס וואָס איך רייד און זאָג דיר, אַז חוץ מיר האָט קיינער אין דעם ניט געשטעקט; איך אַליין האָב דאָס אַלעס געטאָן. איך און ווייטער קיינער ניט. פערגעס דאָס ניט.

פ ר. ל י נ ד ע. איך וועל געדענקען. אָבער איך פערשטעה ניט וואָס דו מיינסט.

נ אָ ר אָ. אָה, ווי קענסט דו דאָס פערשטעהן? דאָ וועט געשעהן א נס.

פ ר. ל י נ ד ע. א נס?

נ אָ ר אָ. יאָ, א נס, א וואונדער־טהאַט. אָבער דאָס איז אזוי שרעקליך; עס טאָר ניט קומען דערצו, ניט צוליעב די גאַנצע וועלט!

פ ר. ל י נ ד ע. איך געה גלייך צו קראָגסטאַדען און וועל מיט איהם רעדען.

נ אָ ר אָ. טו דאָס ניט; ער וועט דיר אָנטאָן עפּעס בייז.

פ ר. ל י נ ד ע. אין אמאָליגע יאָהרען וואָלט ער פאר מיר פיעל געטאָן.

נ אָ ר אָ. ער?

פ ר. ל י נ ד ע. וואו וואוינט ער?

נ אָ ר אָ. אָ, ווי קען איך דאָס וויסען? דאָך האַלט! (זוכענדיג אין קעשענע) אָט איז זיין וויזיט־קאַרטע; אָבער דער בריעף, דער בריעף...

ה ע ל מ ע ר. (קלאַפּט פון יענער זייט טיר) נאָראַ!

נ אָ ר אָ. (שרייט אויס דערשראָקען) וואָס איז, וואָס ווילסטו?

ה ע ל מ ע ר. שרעק זיך ניט; מיר קומען נאָך ניט אריין; די טיר איז פערמאַכט. פּאַסטו אָן דיין קלייד?

נ אָ ר אָ. יאָ, יאָ, איך פּאַס איהר אָן. קליידט מיר אזוי גוט, טאָרוואַלד!

פ ר. ל י נ ד ע. (האָבענדיג געלעזען די קאַרטע) ער וואוינט נאָהנט פון דאַנען.

נ אָ ר אָ. אָבער וואָס העלפט דאָס? דער בריעף איז אין קעסטעל.

פ ר. ל י נ ד ע. און דיין מאַן האָט דעם שליסעל?

נ אָ ר אָ. אימער.

פ ר. ל י נ ד ע. דאַן מוז קראָגסטאַד צוריק־פערלאַנגען זיין

בריעף, אונגעעפּענט. ער מוז געפינען עפּעס אַן ענטשולדיגונג.

נ אָ ר אַ. אָבער דאָס איז גראָד די צייט, ווען טאָרוואַלד געהט געוואוינליך צום...

פ ר. ל י נ ד ע. לאָז איהם ניט. האַלט איהם בעשעפּ־טיגט. איך וועל צוריקקומען אזוי גיך ווי איך וועל קענען. (זי געהט דורכ׳ן קאָרידאָר.)

נ אָ ר אַ. (עפּענדיג העלמער׳ס טיר) טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. מעג מען ענדליך אריינגעהן צו זיך אין צי־מער? קום, ראַנק, לאָמיר גוט בעזעהן... אָבער וואָס האָט דאָס צו בעטייטען?

נ אָ ר אַ. וואָס, טאָרוואַלד?

ה ע ל מ ע ר. ווי ראַנק האָט מיר די זאַך פאָרגעשטעלט, האָב איך ערוואַרטעט דיך צו זעהן גרויסאַרטיג אויסגעפּוצט.

ר אַ נ ק. (אויפ׳ן שוועל) אזוי האָט מען מיר געגעבען צו פערשטעהן. האָב זיך, ווי עס שיינט, געאירט.

נ אָ ר אַ. ניין. קיינער וועט מיך ניט זעהן אין מיין גאַנצע פּראַכט ביז מאָרגען אָוונד.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, ליעבסטע נאָרא, דו זעהסט אויס אזוי אָנגעשטרענגט. ניט שוין האָסטו אזוי שטאַרק פּראַקטיזירט?

נ אָ ר אַ. ניין, פּראַקטיזירט האָב איך דערווייל נאָך גאָר ניט.

ה ע ל מ ע ר. אָבער דו וועסט מוזען...

נ אָ ר אַ. געוויס, געוויס וועל איך דאָס מוזען טאָן. אָבער, טאָרוואַלד, אָהן דיין הילף וועל איך גאָר־נישט קענען מאַכען: האָב אַלץ פערגעסען.

ה ע ל מ ע ר. אָ, מיר וועלען דאָס גיך ווידער איינ־שטודירען.

נ אָ ר אַ. יאָ, העלף מיר, העלף מיר, טאָרוואַלד. דו מוזט דאָס מיר צוזאָגען. אָ, איך בין אזוי אויפגערעגט דערפון... פאַר אזא פּובליקום... היינט אָוונד מוזטו זיך אין גאַנצען איבערגע־

בען צו מיר. דו טאָרסט ניט טאָן אַ שטאָך אַרבייט. זאָג מיר דאָס צו, ליעבער טאָרוואַלד.

ה ע ל מ ע ר. גוט. צוגעזאָגט. דעם גאַנצען אָווענד וועל איך זיין דיין שקלאַף. קליינע, אונבעהאָלפענע בעשעפּעניס! דאָך האַלט! ניט צו פערגעסען, איך מוז צוערסט... (נעהמט געהן צום קאָררידאָר-טיר.)

נ אָ ר אַ. וואָס דאַרפסטו דאָרטען?

ה ע ל מ ע ר. מעהר נישט זעהן אויב דאָרטען זיינען ניטאָ קיין בריעף.

נ אָ ר אַ. ניין, ניין — טאָרוואַלד, טו דאָס ניט!

ה ע ל מ ע ר. ווארום ניט?

נ אָ ר אַ. איך בעט דיך, טו דאָס ניט! דאָרטען איז קיין שום בריעף ניטאָ.

ה ע ל מ ע ר. זעהר גוט. איך וועל נור זעהן. (געהט נעהנ-טער. נאָרא, ביים פּיאַנאָ, שפּיעלט די ערסטע נאָטען פון די טאַראַנטעלא.)

ה ע ל מ ע ר. (זיך אָבשטעלענדיג ביים טיר) אהא!

נ אָ ר אַ. איך וועל מאָרגען ניט קענען טאַנצען אויב מיר מאכען היינט ניט קיין פּראָבע.

ה ע ל מ ע ר. (קומענדיג צו איהר) ביזטו ווירקליך אַזוי נער-וועז, ליעבסטע נאָראַ?

נ אָ ר אַ. יאַ, שרעקליך נערוועז. לאָמיר גלייך אָנפאַנגען די רעפּעטיציע. מיר האָבען צייט פאַר מיטאָג-עסען. אַ, זעץ זיך און אקאָמפּאַניר מיר, טייערער טאָרוואַלד. דו מוזט מיט מיר לערנען ווי אין די אַלטע צייטען.

ה ע ל מ ע ר. מיט'ן גרעסטען פערגניגען, אויב דיר איז עס ליעב. (זעצט זיך ביים פּיאַנאָ; נאָראַ כאַפּט אַרויס פון קעסטעל די טאַמבורין, טוט זיך האַסטיג אָן אין אַ לאַנגען האַלב קאָלירטען שאַל; מיט איין שפּרונג איז זי אין מיטען צימער.)

נ אָ ר אַ. איצט שפּיעל פאַר מיר; איך וועל טאַנצען!

(ער שפּיעלט און זי טאַנצט. ראַנק שטעהט ביים פּיאַנאָ הינטער העל-מער'ן און זעהט צו.)

ה ע ל מ ע ר. (שפּיעלענדיג) לאַנגזאַמער, לאַנגזאַמער!

נ אָ ר אַ. איך קען ניט טאַנצען לאַנגזאַם.

ה ע ל מ ע ר. ניט אַזוי אויפגערעגט, ניט אַזוי האַסטיג, נאָראַ!

נ אָ ר אַ. איך מוז, איך מוז!

ה ע ל מ ע ר. (אויפהערענדיג צו שפּיעלען) נאָראַ, דאָס וועט גאָר ניט טויגען.

נ אָ ר אַ. (לאַכט און וואַרפט אַרום אין דער לופט דעם פּייקעל) האָב איך דיר ניט געזאָגט?

ר אַ נ ק. לאָז מיר שפּיעלען פאַר איהר.

ה ע ל מ ע ר. טאַקי. דאַן וועל איך בעסער קענען איהר די־ריזשירען.

(ראַנק זעצט זיך ביים פּיאַנאָ און שפּיעלט; נאָראַ טאַנצט אַלץ ווילדער און ווילדער. העלמער, שטעהענדיג ביים קאַמין, מאַכט איהר רק בעמער־קונגען, וועלכע זי שיינט ניט צו הערען. איהרע האָאָר פאַלט פאַנאַנדער און לאָזט זיך אַראָפּ אויף די שולטערן. זי מערקט ניט און טאַנצט. פרוי לינדע ערשיינט און בלייבט שטעהן פערוואונדערט).

פ ר. ל י נ ד ע. (אין טיר) אָה!

נ אָ ר אַ. (טאַנצענדיג) אָי, האָבען מיר דאָ שפּאַס, כריסטינע!

ה ע ל מ ע ר. ליעבע נאָראַ, דו טאַנצסט אַזוי ווי דאָס וואָלט געוועזן אַ פראַגע פון לעבען און טויט.

נ אָ ר אַ. עס איז, עס איז!

ה ע ל מ ע ר. ראַנק, האַלט איין! דאָס איז איינפאַך פערריקט! האַלט איין, זאָג איך!

(ראַנק האַלט איין און נאָראַ בלייבט פּלוצלונג שטעהן שטיל.)

ה ע ל מ ע ר. איך וואָלט דאָס ניט געגלויבט. דו האָסט גאַנץ איינפאַך אַלץ פערגעסען וואָס איך האָב דיר געלערנט.

נ אָ ר אַ. (אַוועקוואַרפענדיג די טאַמבורין) איצט זעהסטו אַליין, אַליין.

ה ע ל מ ע ר. דו בעדאַרפסט ווירקליך אַ לעקציאָן.

נ אָ ר אָ. דו זעהסט ווי נעטהיג דאָס איז, און נון מוזטו מיט מיר פּראַקטיזירען ביז די לעצטע מינוט. זאָגסטו מיר דאָס צו, טאָרוואַלד?

ה ע ל מ ע ר. געוויס, געוויס.

נ אָ ר אַ. דו טאָרסט ניט טראַכטען אַרום קיין שום אנדערע זאַך ניט היינט און ניט מאָרגען. טאָרסט ניט עפענען ניט איין איינציגען בריעף. טאָרסט ניט אַריינבליקען אין בריעף־קאַסטען, הערסטו?

ה ע ל מ ע ר. איך זעה, דו שרעקסט זיך נאָך אימער פאַר יענעם מאַן.

נ אָ ר אַ. זעהר, זעהר!

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, איך קען זעהן אין דיינע אויגען — עס איז דאָ אַ בריעף פון איהם.

נ אָ ר אַ. גלויב מיר, איך וויים ניט. אָבער דו טאָרסט קיין זאַך ניט לעזען איצט. עס זאָל צווישען אונז קיין שטער ניט זיין ביז די גאַנצע זאַך איז צו־ענד.

ר אַ נ ק. (צו העלמער'ן געלאַסען) ווידערשפּרעך איהר ניט.

ה ע ל מ ע ר. (איהר ארומנעהמענדיג) דאָס קינד וועט אַלעס אויספיהרען היינט. אָבער מאָרגען נאָכ'ן טאַנץ...

נ אָ ר אַ. וועסטו זיין ווידער פריי.

ה ע ל ע נ ע. (אַריינקומענדיג) מאַדאַם, דאָס מיטאָג־עסען איז פאַרטיג.

נ אָ ר אַ. גרייט אָן שאַמפּאַניער, העלענע.

ה ע ל ע נ ע. זעהר גוט, מאַדאַם! (געהט אַרויס.)

ה ע ל מ ע ר. וואָס איך הער? אַ גאַנצער מאָהלצייט!

נ אָ ר אַ. יאַ, און מיר ווען הולענען ביז אין דער פריה. (שרייענדיג אין טיר) און מאַקאַראָנען, העלענע, פיעל צוקערקעס, נור דעם מאָל.

ה ע ל מ ע ר. (איהר נעהמענדיג פאַר'ן האַנד) קום, קום. איך קען ניט זעהען דיזע ווילדע אויפרעגונג. זיי מיר ווידער אַמאָל די אַלטע זיסע זינג־פייגעלע.

נ אָ ר אַ. אָ, יאַ, דאָס וועל איך זיין. איצט אָבער געהט איהר אריין, איהר ביידע, אין שפּייזע־צימער. כריסטינע, דו העלף מיר צורעכט־מאַכען די האָאָר.

ר אַ נ ק. (אין געהן) עס האָט דאָך ניט עפּעס פּאַסירט? איך מיין... גאַרנישט... הא?

ה ע ל מ ע ר. אָה, ניין! גאָרנישט, גאָרנישט. דאָס איז נור איהר קינדערשע בעזאָרגטקייט, פון וועלכע איך האָב מיט דיר גערעדט. (זיי געהען ארויס, פון די רעכטע זייט.)

נ אָ ר אַ. (צו פרוי לינדע) נו?

פ ר. ל י נ ד ע. ער איז אוועקגעפאָהרען פון שטאָדט.

נ אָ ר אַ. דאָס האָב איך געלעזען אין דיינע אויגען.

פ ר. ל י נ ד ע. מאָרגען אָוועטנד קומט ער צוריק. איך האָב פאַר איהם געלאָזען אַ בריעף.

נ אָ ר אַ. דו האָסט דאָס ניט געדאַרפט טאָן. לאָז אַלץ געהן ווי עס געהט. און נאָך אַלעמען איז דאָ אַ וואונדערבאַרער צויבער אין דעם וואַרטען אויפ׳ן נס.

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס איז דאָס אייגענטליך אויף וואָס דו וואַרטסט?

נ אָ ר אַ. אָה, דו קענסט דאָס ניט פערשטעהן. געה אריין צו זיי אין שפּייזע־צימער. איך קום באַלד נאָך. (זי שטעהט אַ ווײַלע נאָכדענקענדיג, דאַן קוקט זי אויף די אוהר) פינף אַ זייגער! ביז האַלבע נאַכט — נאָך זיעבען שטונדען. ביז די נעכסטע מיט־טער־נאַכט — נאָך 24. דאַן איז די טאַראַנטעללאַ אָבגעטאַנצט. פיער און צוואַנציג און זיעבען? נאָך גאַנצע איין־און דרייסיג שעה צו לעבען!

ה ע ל מ ע ר. (ערשיינענדיג ביין טיר) וואו איז מיין זינג־פייגעלע?

נ אָ ר אַ. (צולויפענדיג און איהם ארומנעהמענדיג) אָט, אָט איז זי.

(פ אָ ר ה אַ נ ג)

דריטער אַקט.

(דאָסזעלבע צימער. אין מיטען — דער טיש, מיט די שטולען אַרום, און אַנגעצונדענער לאָמפּ אויפ'ן טיש. די טיר וואָס פיהרט צום קאָררידאָר שטעהט אָפען. טאַנץ־מוזיק הערט זיך פון דעם אויבערשטען עטאַזש. פרוי לינדע מיט אַ בוך אין האַנד וויל לעזען און קען ניט. זי קוקט זיך אַלע ווײלע אום צו דער אָפענער טיר צו, אויף עטוואָס וואַרטענדיג.)

פר. לינדע. (קוקענדיג אויף איהר אוהר) ער איז נאָך ניטאָ און די צייט איז שוין באַלד אויס. ווען ער האָט נור ניט... (זי געהט אין קאָררידאָר אַריין, עפענט זעהר שטיל די טיר; טריט הערען זיך) קומט אריין, דאָ איז קיינער ניטאָ.

קראָגסטאד. (אויפ'ן שוועל) איך האָב געפונען אַ צעטטעלע פון אייך ביי מיר אין הויז. וואָס זאָל דאָס בעדייטען?

פר. לינדע. איך מוז מיט אייך רעדען.

קראָגסטאד. ווירקליך? און דאָ אין הויז?

פר. לינדע. מיר קענען זיך ניט זעהן אין מיין וואוינונג. דאָרטען איז ניטאָ קיין בעזונדערער איינגאַנג. קומט נעהנטער אהער. מיר זיינען דאָ גאַנץ אליין. די דיענסטלייט שלאָפען און די העלמערס זיינען אויבען אויפ'ן באַל.

קראָגסטאד. (אריינקומענדיג) אה! די העלמערס טאַנצען אַלזאָ היינט אָוועגד! ווירקליך?

פר. לינדע. אַ, יאָ! ווארום ניט?

קראָגסטאד. גאַנץ געוויס. ווארום טאַקע ניט?

פר. לינדע. און איצט לאָמיר זיך אַ ביסעלע דורכרעדען.

קראָגסטאד. וואָס האָבען מיר דעם איינער דעם אנדערן צו זאָגען?

פר. לינדע. זעהר פיעל.

קראָגסטאד. איך וואָלט ניט גערעכענט...

פ ר. ל י נ ד ע. ווייל איהר האָט מיך קיינמאָל ריכטיג ניט פערשטאַנען.

ק ר אַ ג ס ט א ד. וואָס איז דאָרטען געווען צו פערשטעהן? די איינפאַכסטע זאַך אין דער וועלט — א הערצלאָזע פרוי ווארפט אוועק א ליעבהאָבער ווען עס מאַכט זיך איהר א בעסערע פּאַרטי.

פ ר. ל י נ דע. האַלט איהר מיך ווירקליך פאר אזוי הערצלאָז? גלויבט איהר, אז די שיידונג איז מיר אָנגעקומען אזוי לייכט?

ק ר אַ ג ס ט א ד. וואָרום וואָס, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס מעגליך, אז איהר זאָלט אזוי טראַכטען?

ק ר אַ ג ס ט א ד. ווען ניט, טאָ וואָרום האָט איהר מיר דער־מאָלט געשריעבען אזא בריעף?

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס ניט געווען בעסער אזוי? קוים בין איך געווען געצוואונגען צו שיידען זיך פון אייך, איז עס ניט געווען רעכט, אז איך זאָל פּרובירען מאַכען אַן ענד פון אייער ליעבע צו מיר?

ק ר אַ ג ס ט א ד. אלזאָ דאָס איז עס געווען? און דאָס אַלץ צוליעב געלד?

פ ר. ל י נ ד ע. איהר טאָרט ניט פערגעסען, אז איך האָב געהאַט א שוואַכע מוטער און צוויי קליינע ברידערלעך. ווי אייערע אויסזיכטען זיינען דאַן געשטאַנען, האָבען מיר אויף אייך ניט געקענט וואַרטען.

ק ר אַ ג ס ט א ד. האָט דאָס אייך געגעבען א רעכט מיך אויסצובייטען אויף אַנאַנדערן?

פ ר. ל י נ ד ע. דאָס ווייס איך ניט. איך האָב אָפט גע־צווייפעלט וועגען די עהרליכקייט פון מיין האַנדלונגסווייזע.

ק ר אַ ג ס ט א ד. (אין א מילדערן טאָן) ווען איך האָב אייך געהאַט פערלאָרען, האָט די ערד אונטער מיינע פיס געשיינט צו זינקען. זעהט מיך יעצט אָן: איך בין א געשטראַנדעטער מאַן, וועלכער כאַפּט זיך אָן אָן א שטרוי.

פ ר. ל י נ ד ע. הילף קען זיין זעהר נאָהנט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. עס איז געווען נאָהנט, זייט איהר גע־קומען און האָט מיר פערשטעלט דעם וועג.

פ ר. ל י נ ד ע. אונשולדיגער־הייט, נילס. איך האָב ביז נעכטען ניט געוואוסט, אז איך דארף פערנעהמען א פּלאַץ אין באנק, וועלכער איז אייערער.

ק ר אָ ג ס ט א ד. גוט, איך גלויב אייך. אָבער איצט, אזוי ווי איהר ווייסט שוין, וועט איהר ארויסגעהן פון וועג אָדער ניט?

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, ווייל דאָס וועט אייך ניט העלפען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. העלפען, העלפען! ווען איך בין איהר, וואָלט איך דאָס געטאָן, צו עס וועט העלפען צו ניט.

פ ר. ל י נ ד ע. איך בין געקומען צום שכל. מיין פינס־טערער לעבען און די ביטערע נויט האָבען מיך אויסגעלערנט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און ערפאהרונג האָט מיך וויעדער גע־לערנט ניט גלויבען אין פיינע רייד.

פ ר. ל י נ ד ע. דאַן האָט אייך די ערפאהרונג געלערנט א זעהר פערנינפטיגע זאַך. אָבער טהאטען וועט איהר יא גלויבען?

ק ר אָ ג ס ט א ד. וואָס מיינט איהר?

פ ר. ל י נ ד ע. איהר האָט נאָר־וואָס געזאָגט, אז איהר זייט א געשטראַנדעטער מענש, וועלכער כאַפּט זיך אָן אָן א שטרוי.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך האָב א גוטען גרונד פאר דאָס וואָס איך זאָג.

פ ר. ל י נ ד ע. הערט! איך בין א געשטראַנדעטע פרוי. איך האָב קיינעם ניט פאר וועמען צו לעבען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איהר האָט געהאַט די וואהל און האָט ענטשלאָסען...

פ ר. ל י נ ד ע. איך האָב קיין שום ברירה ניט געהאַט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. גוט, נו! וואָס ווילט איהר אויספיהרען!

פ ר. ל י נ ד ע. ווי וואָלט געווען ווען מיר ביידע געשטראַנ־דעטע וואָלטען זיך געגעבען די הענד?

ק ר אָ ג ס ט א ד. וואָ—אָס?

פ ר. ל י נ ד ע. צוויי אויף אַ פּליט האָבען אַ גרעסערען שאַנס אויף רעטונג ווי ווען יעדער האַלט זיך אָן אַ בעזונדערן באַלקען.

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. כריסטינע!

פ ר. ל י נ ד ע. וואָס מיינסטו האָט מיך געבראַכט אַהער אין שטאָדט אריין?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. האָסטו ווירקליך געטראַכט וועגען מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. איך מוז האָבען אַן ארבייט, אַניט קען איך ניט לעבען. אַזוי ווייט ווי איך געדענק האָב איך געארבייט און דאָס איז געווען מיין איינציגע פרייד. איצט שטעה איך גאַנץ אליין אין דער וועלט אזוי שרעקליך צוועקלאָז און פערלאָזען. אין ארבייטען פאר זיך אליין איז ניטאָ קיין וואהרעס גליק. נילס, גיב מיר אַן ארבייט און איינעם פאַר וועמען צו לעבען.

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. ניין, ניין — — דאָס קען ניט זיין. דאָס איז איינפאַך אַ פרוי'ס ראָמאַנטישע אידעע פון זעלבסט־אויפאָפּפערונג.

פ ר. ל י נ ד ע. בין איך דיר ווען עס איז פאָרגעקומען ראָמאַנטיש?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. וואָלסטו ווירקליך?... זאָג מיר, ווייסטו מיין פערגאַנגענהייט?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ.

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. און דו ווייסט וואָס מען רעדט פון מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. האָסטו ניט נאָר־וואָס געזאָגט, אַז מיט מיר וואָלסטו געווען אַנאַנדער מענש?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. דאָס איז זיכער.

פ ר. ל י נ ד ע. איז עס דען צו שפּעט?

ק ר אָ ג ס ט אַ ד. כריסטינע, ווייסטו וואָס דו טוסט? יאָ, דו ווייסט; איך לעז דאָס אויף דיין געזיכט. האָסטו דעם מוטה?...

פ ר. ל י נ ד ע. איך בעדאַרף אימעצען אום איהם אויפ־צופּאַסען און דיינע קינדער ברויכען אַ מוטער. דו בעדאַרפסט

מיך און איך — איך בעדארף דיך. נילס, איך גלויב אין די בעד־סערע זייט פון דיין נאַטור. צוזאַמען מיט דיר האָב איך פאַר קיין זאַך קיין פורכט ניט.

ק ר אָ ג ס ט א ד. (איהר אָננעהמענדיג פאַר'ן האַנד) אַ דאַנק דיר, אַ דאַנק דיר, כריסטינע! איך וועל אזוי לעבען, אַז אַנדערע זאָלען מיר אָנזעהן מיט אזוינע אויגען ווי דיינע... אַה, איך האָב אין גאַנצען פערגעסען...

פ ר. ל י נ ד ע. שש... די טאַראַנטעלאַ. איצט מוזטו געהן.

ק ר אָ ג ס ט א ד. ווארום? וואָס איז דאָס?

פ ר. ל י נ ד ע. הערסטו ניט דעם טאַנצען אויבען? אזוי גיך ווי דאָס איז צו ענד וועלען זיי ארונטערקומען אהער.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אָה, יאָ, איך געה... אָבער איינס איז שוין צו שפּעט איצט צוריקצורופען. דו ווייסט געווים וואָס פאַר אַ שריט איך האָב געמאַכט געגען די העלמערס.

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, נילס, איך ווייס.

ק ר אָ ג ס ט א ד. און דאָך האָסטו קוראַזש געגוג?...

פ ר. ל י נ ד ע. איך ווייס צו וואָס פערצווייפלונג קען אַ מענשען טרייבען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אָ, ווען איך וואָלט דאָס נור געקענט פער־מיידען!

פ ר. ל י נ ד ע. דאָס קענסטו... דיין בריעף איז נאָך אין קאַסטען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. ווירקליך?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, אָבער...

ק ר אָ ג ס ט א ד. (וואַרפענדיג אויף איהר אַ שאַרפען בליק) אָה, איצט פערשטעה איך. דו ווילסט רעטען דיין פריינדין עס מעג קאָסטען וואָס עס וויל! רייד קלאָרע ווערטער... איז דאָס דיין אידעע?

פ ר. ל י נ ד ע. נילס, אַ פרוי, וועלכע האָט זיך איינמאָל אויפגעאָפּפערט פאַר אַנדערע, טוט דאָס ניט קיין צווייטעס מאָל.

ק ר אָ ג ס ט א ד. דאַן וועל איך צוריק פערלאַנגען מיין בריעף.

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, ניין!

ק ר אָ ג ס ט א ד. יאָ, געווים! איך וועל ווארטען ביז העל־מער קומט ארונטער, וועל איהם זאָגען, אז ער מוז עס מיר צוריק־געבען, אז דאָס איז נור געוועזען וועגען מיין ענטלאסונג, אז איך וויל ניט ער זאָל איהם לעזען...

פ ר. ל י נ ד ע. ניין, נילס, דו טאָרסט דעם בריעף ניט צו־ריק־פערלאנגען.

ק ר אָ ג ס ט א ד. אָבער זאָג מיר, האָסטו מיך ניט צוליעב דעם אהער גערופען?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, נעכטען. אין דעם ערשטען שרעק. אָבער דערווייל איז פערגאנגען א גאנצער טאָג און אין דעם טאָג צייט האָב איך געזעהן אונגלויבליכע זאכען היער אין הויז. העלמער מוז אלעם וויסען; עס מוז געמאכט ווערען א סוף צו דיעזען אונ־גליקליכען סעקרעט. זייביידע מוזען קומען צו א פערשטענדיגונג. זיי קענען ניט אייביג שפיעלען אין בעהעלטענעס.

ק ר אָ ג ס ט א ד. זעהר גוט, אויב דו ווילסט עס ריזיקירען. אָבער איין זאַך קען א י ך י א טאָן און דאָס באלד...

פ ר. ל י נ ד ע. (האָרכענדיג) שנעל, שנעל, געה! דער טאנץ איז צו ענדע. מיר זיינען ניט זיכער איין אויגענבליק מעהר.

ק ר אָ ג ס ט א ד. איך וועל אויף דיר ווארטען אין גאָס.

פ ר. ל י נ ד ע. גוט, גוט. און דו וועסט מיך בעגלייטען אהיים.

ק ר אָ נ ס ט א ד. איך האָב ניט געהאט אזא גליקליכען טאָג אין מיין גאנצען לעבען! (ער געהט ארויס. די טיר צווישען צימער און קאָרידאָר בלייבט אָפען.)

פ ר. ל י נ ד ע. (ברענגענדיג אין אָרדנונג די מעבעל און נעה־מענדיג איהר הוט און מאנטעל) וואָס פאר א פערענדערונג! וואָס פאר א פערענדערונג! צו האָבען אימעצען פאר וועמען צו לעבען! א היים צו בעגליקען! איך וועל מוזען ארבייטען אין ערנסט. א, ווען זיי וואָלטען שוין קומען! (האָרכט) אה, זיי געהען, איך מוז זיך אָנטאָן. (זי טוט זיך אָן. העלמער און נאָראַ'ס שטימען הערען

זיך אין קאָרידאָר; אַ שליסעל דרעהט זיך אום אין שלאָס, און העלמער שלעפּט אריין נאָראַ'ן כמעט איבער געוואַלט. זי טראָגט איהר איטאַליע־נישען קאָסטיום מיט אַ שאַל איבער די שולטערן. ער איז אין אַ פראַק און טראָגט אַ שוואַרצען דאָמינאָ.)

נ אָ ר אַ. (זיך ווערענדיג) ניין, ניין, ניין! איך וועל נאָך ניט אריינגעהן! איך מוז צוריקגעהן צום באַל. איך וויל ניט אוועקגעהן אזוי פריה.

ה ע ל מ ע ר. אָבער, מיין זיסע מיידעלע!

נ אָ ר א. ליעבער, ליעבער טאָרוואַלד, זעה, נור נאָך איין איינציגע שטונדע!

ה ע ל מ ע ר. ניט איין מינוט מעהר, טייערע נאָראַ! דו געדיינקסט אונזער אָבמאַך. קום, קום אריין אין צימער. דו וועסט זיך דאָ פערקיהלען. (זי ווערט זיך, אָבער ער פיהרט זי צערטליך אריין אין צימער.)

פ ר. ל י נ ד ע. גוטען אָוועגד אייך.

נ אָ ר אַ. כריסטינע!

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז דאָס? איהר, פרוי לינדע? אזוי שפּעט היער?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, ענטשולדיגט. איך האָב געוועלט זעהן נאָרע'ן אין איהר באַל־קלייד.

נ אָ ר אַ. ביזטו היער געזעסען וואַרטענדיג אויף מיר?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ; איך בין ליידער געקומען צו שפּעט. איהר זייט שוין געוועזען ארויפגעגאַנגען אויבען. האָב ניט גע־וואָלט אויסגעהן אָהנע דיך צו זעהן.

ה ע ל מ ע ר. (ארונטערנעהמענדיג נאָראַ'ס שאַל) זעהר גוט. דאַן בעטראַכט איהר. איך גלויב, זי איז ווערטה, אז מ'זאָל איהר בעזעהן... איז זי ניט ליעבליך, פרוי לינדע?

פ ר. ל י נ ד ע. יאָ, איך מוז זאָגען...

ה ע ל מ ע ר. איז זי ניט שאַרמאַנט? דאָס האָט יעדער גע־זאָגט. אָבער זי איז שרעקליך האַרטנעקיג, די טייבעלע. וואָס

טוט מען מיט איהר? רענקט נור! איך האָב איהר כמעט מיט געוואַלט אוועקגעריסען.

נ אָ ר אַ. אָ, טאָרוואַלד! דיר וועט נאָך אַ מאָל פערדריסען ווארום דו האָסט מיר ניט געלאָזט בלייבען; ווענינסטענס נאָך אַ האַלבע שטונדע.

ה ע ל מ ע ר. נו, אָט האָט איהר דאָס. איהר הערט, פרוי לינדע? זי ווערט ווילד אפּפּלאָדירט פאר'ן טאַנצען די טאַראַנטעלאַ און איך מוז זאָגען, זי פערדיענט די אַפּפּלאָדיסמענטען — אָבגלייך זי האָט פיעלייכט אריינגעלעגט צופיעל נאַטור אין דער אויספיהרונג פון די אידעע, מעהר וויפיעל די קונסט האָט פיעלייכט פערלאַנגט. — אָבער יעדענפאַלס האָט זי געהאַט אַ גרויסען ערפאָלג, און דאָס איז די הויפּט־זאַך. קען איך איהר דען לאָזען אין זאאַל, אז זי זאָל אליין אָבשוואַכען דעם עפּעקט? אויף קיין פאַל ניט! איך האָב גענומען מיין זיסע קאַפּרי־מיידעלע, מיין קאַפּריזנע קליינע קאַפּריאַנערקע — האָב איך כמעט געזאָגט — אונטערן אָרעם; איין האַסטיגער קעהר אַרום, אַ קניקס פאַר אַלעמען אין זאאַל און — ווי זאָגען זיי אין די ראָמאַנען? די ליעבליכע ערשיינונג איז פערשוואונדען! אַן אויסגאַנג מוז אימער זיין עפּפעקטפאָל, פרוי לינדע; אָבער נאָרא וויל דאָס ניט איינזעהן. ביי גאָט! דאָ איז ווארם! (ער ווארפט אראָפּ זיין מאַסקע און עפענט די טיר פון זיין צימער) וואָס? גאָר קיין ליכט ניטאָ היער? אָ, נאַטירליך, ענטשולדיגט! (ער געהט אַריין צו זיך און צינדט אָן אַ ליכט.)

נ אָ ר אַ. (ריידענדיג מיט אַ פערשטיקטען אָטהעם) נו?

פ ר. ל י נ ד ע. איך האָב מיט איהם גערעדט.

נ אָ ר אַ. און?

פ ר. ל י נ ד ע. נאָרא, דו מוזט דיין מאַן אַלעס אויסזאָגען.

נ אָ ר אַ. (כמעט שפּראַכלאָז) דאָס האָב איך געוואוסט.

פ ר. ל י נ ד ע. פאר קראָגסטאַדען האָסטו ניט וואָס מורא צו האָבען. אָבער דו מוזט אַלעס קלאָר ארויסרעדען.

נ אָ ר אַ. דאָס וועל איך ניט טאָן.

פ ר. ל י נ ד ע. דאַן וועט דער בריעף רעדען.

נ אָ ר אַ. דאַנק דיר, כריסטינע. איצט ווייס איך וואָס איך האָב צו טאָן. ששש...

ה ע ל מ ע ר. (צוריקקומענדיג) נון, פרוי לינדע, האָט איהר זי בעוואונדערט?

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ, און איצט ווינש איך אייך אַ גוטע נאַכט.

ה ע ל מ ע ר. וואָס, שוין? געהערט דיעזע שטריקעריי צו אייך?

פ ר. ל י נ ד ע. אַ, יאַ! איך דאַנק אייך. האָב'ס בייגאַהע פערגעסען.

ה ע ל מ ע ר. איהר שטריקט אַלזאָ?

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ.

ה ע ל מ ע ר. ווייסט איהר, איהר האָט געדאַרפט אויס־נעהען אויף קאַנוואַ.

פ ר. ל י נ ד אַ. ווירקליך? ווארום?

ה ע ל מ ע ר. ווייל עס איז פיעל שענער. בליקט אהער! איהר האַלט די אויסגענעהטע זאַך אין דער לינקער האַנד, אַט אזוי, און ארבעט מיט דער נאָדעל אין דער רעכטער האַנד אין אַ לאַנגען לייכטען שוואונג, ניין?

פ ר. ל י נ ד ע. יאַ, גלויב איך.

ה ע ל מ ע ר. אָבער שטריקען איז אימער העסליך. זעהט נור צו: אייערע הענט זיינען ענג ביי די זייטען; די נאָדלען געהען ארויף און אראָפּ, עס האָט עפּעס אַ כינעזישען אָנבליק... זיי האָבען אונז ווירקליך געגעבען אַ פיינעם שאַמפּאַניער היינט אָוונד.

פ ר. ל י נ ד ע. נו, גוטע נאַכט, נאָראַ! און זיי מעהר ניט הארטנעקיג.

ה ע ל מ ע ר. אַ קלוגעס וואָרט, פרוי לינדע.

פ ר. ל י נ ד ע. גוטע נאַכט, הערר העלמער!

ה ע ל מ ע ר. (זי בעגלייטענדיג ביז'ן טיר) גוטע נאַכט, גוטע נאַכט! איך האָף, איהר וועט קומען זיכער אהיים. איך וואָלט

אײַך גערן... אָבער, װירקליך, איהר האָט ניט װײט צו געהן. גוטע נאַכט, גוטע נאַכט! (ער פערמאַכט די טיר) ענדליך זײנען מיר פון איהר לױז. זי איז שרעקליך לאַנגװײליג.

נ אָ ר אַ. ביזטו ניט מיעד, טאָרװאַלד?

ה ע ל מ ע ר. ניט אים מינדעסטען. איך פיהל מיך זעהר פריש. אָבער דו? דו זעהסט אױס פערמאַטערט און שלעפעריג.

נ אָ ר אַ. יאַ, זעהר מיד. איך װעל באַלד שלאָפען.

ה ע ל מ ע ר. נו, זעהסטו? בין איך דאָך גערעכט געװען דיך ניט צו לאָזען דאָרטען בלײבען לענגער.

נ אָ ר אַ. אָ, אַלץ װאָס דו טוסט איז גערעכט.

ה ע ל מ ע ר. (קוסט איהר אױפ'ן שטערן) איצט רעדט מײן פײגעלע װי אַ פערנינפטיגער מענש. האָסטו בעמערקט װי פרעה־ליך ראַנק איז הײנט אָװענד געװען?

נ אָ ר אַ. װירקליך? איך האָב ניט געהאַט קײן געלעגענ־הײט מיט איהם צו רעדען.

ה ע ל מ ע ר. איך אױך ניט איבריגס; אָבער אין אַזאַ גוטע שטימונג האָב איך איהם שױן לאַנג, לאַנג ניט געזעהן. (זעהט נאָרא'ן אָן און קומט נעהנטער צו) עס איז דאָך שעהן צוריק צו זײן אין דער־הײם, צו זײן גאָר אין גאַנצען אַלײן מיט דיר. אָ, דו שאַרמאַנטע װײבעלע!

נ אָ ר אַ. זעה מיך אַזױ ניט אָן, טאָרװאַלד.

ה ע ל מ ע ר. װאָס? ניט אָנזעהן מײן טײערסטען שאַץ? די ליעבליכקײט, װעלכע איז מײנע, נור מײנע, אײנציג און אַלײן מײנע.

נ אָ ר אַ. (אַװעקגעהענדיג צו די אַנדערע זײט פון טיש) הײנט אָװענד טאָרסט דו מיר אַזעלכע זאַכען ניט זאָגען.

ה ע ל מ ע ר. (געהט איהר נאָך) איך פערשטעה! דו האָסט נאָך די טאַראַנטעלאַ אין דײנע אָדערן... אָבער דאָס מאַכט דיך נאָך רײצענדער. האָרך! די געסט געהען איצט אװעג. (מיל־דער) נאָרא, באַלד װעט די גאַנצע הױז זײן שטיל.

נ אָ ר אַ. 'ך האָף אַזױ.

ה ע ל מ ע ר. ווייסטו, מיין שאַץ? ווען מיר זיינען צוזי־שען פרעמדע — ווייסטו ווארום איך רעד.מיט דיר אזוי ווייניג? ווארום איך האַלט זיך אָן אַ זייט? ווארום איך גיב נור אויף דיר ווען־ניט־ווען אַ פער׳גנב׳עטען בליק, — ווייסטו ווארום איך טו דאָס? ווייל איך בילד זיך איין, אז מיר ליעבען איינס דאָס אַנ־דערע אין געהיים, אז איך בין סעקרעטנע פערלאָבט מיט דיר און אז קיינער קלערט ניט וואָס צווישען אונז געהט פאָר.

נ אָ ר אַ. יאַ, יאַ, יאַ! איך וויים אלע דיינע געדאנקען זייענען מיט מיר.

ה ע ל מ ע ר. און דאַן, ווען מיר דארפען אוועקגעהן, און איך וויקעל די שאַל ארום דיינע גלאַטע, צערטליכע שולטערן, ארום דיעזען הערליכען האַלז, שטעל איך מיר פאָר, אז דו ביסט מיין כלה, אז אונזער האָכצייט איז נאָר־וואָס אָבגעשפּיעלט, אז איך נעהם דיך צום ערסטען מאָל אהיים, אז איך בין דאָס ערסטע מאָל אַליין מיט דיר, גאַנץ אַליין מיט דיר — מיט דיר אין דיין פורכט־זאַמע ליעבליכקייט. — דעם גאַנצען אָוועגד היינט האָב איך מיך גע־באַנגט נאָך דיר, דיר אַליין. ווען איך האָב דיך בעטראַכט שווע־בענדיג און זיך ראַש בעוועגענדיג אין דער טאַראַנטעלאַ — מיין בלוט האָט געקאָכט — איך האָב עס ניט געקענט לענגער אויס־האַלטען; דאָס איז דער גרונד ווארום איך האָב דיך געצוואונגען אוועקצוגעהן.

נ אָ ר אַ. געה איצט, טאָרוואַלד! געה אוועק פון מיר! איך קען דאָס אלעס היינט ניט אריבערטראָגען.

ה ע ל מ ע ר. וואָס מיינסטו? אָה, איך פערשטעה. דו ווילסט זיך מיט מיר רייצען! „וויל ניט, וויל ניט!“ בין איך דען ניט דיין מאַן?

(אַ קלאַפּ אין טיר.)

נ אָ ר אַ. (שפּרינגט אויף) האָסטו געהערט?

ה ע ל מ ע ר. (צוגעהענדיג צום קאָררידאָר) ווער איז דאָרטען?

ר א נ ק. (פון דרויסען) דאָס בין איך. מעג איך אריינ־קומען אויף א מינוט?

ה ע ל מ ע ר. (פערדריסליך) וואָס קען ער דאָ בעדאַרפען? (אין דער הויך) ווארט א ווייליגקע! (עפענט) קום אריין. עס איז שעהן פון דיר זיך צו ווייזען ביי אונז.

ר א נ ק. מיר האָט זיך געדאַכט איך הער דיין שטימע; דאָס האָט מיר געגעבען די פאַנטאַזיע אריינצוקומען. (קוקט זיך ארום) אָ, דאָס ליעבע, אַלטע הײזעלע! ווי געמיטהליך איהר ביידע זייט דאָ!

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט פון דעסטוועגען געפונען גענוג גע־מיטהליכקייט אויבען אויך.

ר א נ ק. זעהר פיעל. ווארום ניט? ווארום ניט ארויס־קריעגען פון דעם לעבען אַלץ וואָס מען קען? אַלץ וואָס מען קען אזוי לאַנג ווי מען קען. דער ווײן איז געווען גרויסאַרטיג...

ה ע ל מ ע ר. איבערהויפּט דער שאַמפּאַניער.

ר א נ ק. האָסטו דאָס בעמערקט? עס איז גאָר ניט צו גלויבען וויפיעל איך האָב געטרונקען...

נ אָ ר א. העלמער האָט אויך גענוג שאַמפּאַניער געטרונקען.

ר א נ ק. האָט ער, ווירקליך?

נ אָ ר א. יא, און דאָס מאַכט איהם אימער אזוי גוט גע־שטימט.

ר א נ ק. נו, און ווארום זאָל מען ניט האָבען א פרעהליכען אָוונד נאָך א גוט־פערבראַכטען טאָג?

ה ע ל מ ע ר. גוט פערבראַכט? נו, איך האָב ניט מיט וואָס צו שטאָלצירן.

ר א נ ק. (איהם צערטליך קלאַפּענדיג אויפ'ן שולטער) אָבער איך האָב יא, פערשטעהסטו.

נ אָ ר א. איהר זייט וואהרשיינליך געווען בעשעפטיגט מיט א וויסענשאַפטליכע אונטערזוכונג, ניין דאָקטאָר ראַנק?

ר א נ ק. געטראָפען.

ה ע ל מ ע ר. מיין גאָט! נאַרעלע רעדט וועגען ווי־סענשאפטליכע אונטערזוכונגען!

נ אָ ר אַ. מעג איך אייך גראַטולירען מיט'ן רעזולטאַט?

ר אַ נ ק. אָ, יאַ!

נ אָ ר אַ. איז דאָס רעזולטאַט גוט?

ר אַ נ ק. דאָס בעסטע אין דער וועלט אי פאר'ן ארצט, אי פאר'ן פּאַציענט: ג ע וו י ס ה י י ט.

נ אָ ר אַ. (שנעלל און פאַרשעגדיג) געוויסהייט, זאָגט איהר?

ר אַ נ ק. פאָלקאָמענע געוויסהייט. בין איך ניט גערעכט געוועזען, ווען איך האָב נאכהער געהוליעט?

נ אָ ר אַ. יאַ, גאַנץ גערעכט, דאָקטאָר ראַנק.

ה ע ל מ ע ר. דאָס זאָג איך אויך, אזוי לאַנגזאַם ווי דאָס קאָסט ניט צו טייער דעם קומענדיגען טאָג.

ר אַ נ ק. נו, — אין דיעזעם לעבען קריעגט מען קיין זאַך ניט אומזיסט.

נ אָ ר אַ. דאָקטאָר ראַנק! האָט איהר ניט ליעב מאַסקאַ־ראַדען?

ר אַ נ ק. יאַ, ווען עס זיינען דאָ פיעל לוסטיגע מאַסקעס.

נ אָ ר אַ. זאָגט מיר, וואָס זאָלען מירביידע זיין אויף דעם נעקסטען מאַסקען־באַל?

ה ע ל מ ע ר. אָה, דו, קליינע אונערזועטליכע! טראַכסט שוין וועגען דעם נעקסטען באַל?

ר אַ נ ק. מיר ביידע? איך וועל אייך זאָגען. איהר מוזט געהן אלס גוטער ענגעל.

ה ע ל מ ע ר. וואָס פאר אַ קאָסטיום אָבער, וואָלט זי דאַר־פען אום אזוי אויסצוזעהען?

ר אַ נ ק. זי דאַרף נור טראָגען איהר וואָכעדיגע קלייד.

ה ע ל מ ע ר. ברילליאַנט! אָבער ווייסטו שוין וואָס דו אליין וועסט זיין?

ר אַ נ ק. יאַ, מיין פריינד, דאָס איז קלאָר בערעכענט ביי מיר.

העלמער. נו?

ראנק. צום נעקסטען מאסקאראד וועל איך זיין „דעה אונזיכטבארער“.

העלמער. וואס פאר א קאמישע אידעע!

ראנק. עס איז דא א גרויסער שווארצער הוט — האסט דאך געהערט פון דעם אונזיכטבארען הוט. ער בעדעקט א מענ־שען פון אויבען אראב און קיינער קען איהם מעהר ניט זעהן.

העלמער. (אונטערדריקענדיג א שמייכעל) אין דעם ביסטו גערעכט.

ראנק. אבער איך האב דערווייל פערגעסען נאך וואס איך בין צו דיר געקומען. העלמער, גיב מיר א ציגאר, איינעם פון דיינע דונקעלע האוואנאס.

העלמער. מיט דעם גרעסטען פערגניגען. (גיט איהם די ציגארענטאשע.)

ראנק. (אבשניידענדיג דעם שפיץ) דאנקע.

נארא. (אנרייבענדיג א וועקסענע שוועבעלע) אט איז א ליכט!

ראנק. דאנק, א טויזענד מאל. (ער ציגט אן פון איהר האנד.) און איצט גוט נאכט!

העלמער. א גוטע נאכט דיר, מיין ליעבער יונגע!

נארא. שלאפט זאנפט, דאקטאר ראנק!

ראנק. דאנק אייך פאר'ן וואונש.

נארא. ווינשט מיר דאסזעלבע.

ראנק. אייך? זעהר גוט, ווי איהר ווילט! שלאפט גע־זונד; און דאנק אייך פאר דאס ליכט! (ער פערבויגט זיך און געהט).

העלמער. ער האט פיעל געטרונקען.

נארא. (פערטראכט) וואהרשיינליך.

(העלמער נעהמט די שליסלען און געהט צום בריעף־קאסטען).

נארא. טארוואלד, וואס טוסטו דארטען?

העלמער. איך מוז אויסליידיגען דעם בריעף־קאסטען; ...

ער איז פול געפּאַקט. עס וועט דאַרין ניט זיין קיין פּלאַץ פאַר די צייטונגען מאָרגען פריה.

נ אָ ר א. מיינסטו נאָך היינט ביי נאַכט צו אַרבייטען?

ה ע ל מ ע ר. אָה, ניין! האַלט, וואָס איז דאָס? אימיצער האָט דאָ געקראַצט דעם שלאָס.

נ אָ ר א. דעם שלאָס?

ה ע ל מ ע ר. דאָס איז זיכער. וואָס זאָל דאָס בעטייטען? איך קען מיר ניט פאָרשטעלען, אַז פון די דיענסטליד ווער...? היער איז אַ צובראָכענע האָאַר־נאָדעל. נאָרא, דאָס איז איינע פון דיינע.

נ אָ ר א. (האסטיג) וואהרשיינליך די קינדער...

ה ע ל מ ע ר. דאַן מוזטו זיי פון אַזעלכע שפּעסער אָבגעוואוינען. הם... הם... נאַ, ענדליך איז עס אָפען. (ער נעהמט אַרויס דעם גאַנצען פּאַק און רופט צו דער קיך צו) העלענע! העלענע, לעש אויס דעם לאָמפּ אין קאָררידאָר! (ער קומט צוריק, פערמאַכט די צימער־טיר) גיב נור אַ בליק! וויפיעל דאָ האָט זיך אָנגעזאַמעלט. — וואָס איז דאָס?

נ אָ ר א. (ביים פענסטער) דער בריעף! אָ, ניין, ניין, טאָרוואַלד.

ה ע ל מ ע ר. צוויי וויזיט־קאַרטען — פון ראַנק.

נ אָ ר א. פון ראַנק?

ה ע ל מ ע ר. (זיי בעטראַכטענדיג) „דאָקטאָר ראַנק". זיי זיינען געוועזען גאַנץ פון אויבען. ער האָט זיי געוויס נאָר־וואָס אַריינגעוואָרפען.

נ אָ ר א. עטוואָס דאָ אויף זיי?

ה ע ל מ ע ר. אַ שוואַרצער שטריך איבער'ן נאָמען. זעה נור וואָס פאַר אַ שוידערהאַפטער איינפאַל. עס זעהט אויס אַזוי ווי ער וואָלט וועלען אָנצייגען זיין אייגענעם טויט.

נ אָ ר א. יאַ, דאָס בעטייט עס.

ה ע ל מ ע ר. ווי? דו ווייסט עטוואָס דערפון? האָט ער דיר געזאָגט?

נ אָ ר אַ. יאַ, דיזע קאַרטען בעטייטען, אַז ער האָט פון אונז גענומען דעם לעצטען אָבשיעד. ער מיינט זיך צו פערשליעסען און... שטאַרבען.

ה ע ל מ ע ר. אָרעמער קערל! איך האָב, נאַטירליך, גע־וואוסט, אַז מיר וועלען איהם לאַנג ניט האָבען ביי זיך. אָבער אַזוי שנעל... און דאַן צו געהן און פערקריכען אין זיין הויל ווי אַ פער־וואונדעטע חיה...

נ אָ ר אַ. דאָס וואָס מוז זיין, מוז זיין און וואָס ווייניגער גע־רעדט, אַלץ בעסער. איז דאָס ניט דיין מיינונג אויך, טאָרוואַלד?

ה ע ל מ ע ר. (שפּרייזענדיג איבער'ן צימער) ער איז געווען אַזוי איינגעוואַקסען אין אונזער לעבען, אַז איך קען מיר ניט פאָר־שטעלען, אַז ער איז מעהר ניטאָ. ער, מיט זיינע ליידען, מיט זיין איינזאַמקייט, האָט פאָרגעשטעלט אַן אַרט הינטערגרונד פון שאָט־טען צו דעם זונענשיין פון אונזער גליק. איבריגענס, פיעלייכט איז עס צום בעסטען אַזוי, — איבערהויפּט פאַר איהם. (בלייבט שטעהן) פיעלייכט פאַר אונז אויך, נאָראַ. איצט זיינען מיר ביידע אין גאַנצען אָבהענגיג איינער פון דעם אַנדערען. (ער נעהמט איהר אַרום) מיין ליעבסטע, הערצליכסטע ווייבעלע! איך פיהל אַזוי, ווי איך וואָלט דיך קיינמאָל ניט קענען האַלטען פעסט גענוג. ווייסטו, נאָראַ, אָפטמאָלס ווינש איך, אַז דו זאָלסט זיין אין אַ גע־פאַהר אום אַז איך זאָל קענען פאַר דיך ריזיקירען לייב און לעבען.

נ אָ ר אַ. (רייסט זיך אַרויס פון זיין אומאַרמונג און זאָגט פעסט ענטשלאָסען.) איצט מעגסטו לעזען דיינע בריעף, טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. ניין,ניין! ניט היינט־ביי־נאַכט. איך וויל זיין מיט דיר, זיסע ווייבעלע.

נ אָ ר אַ. וואָס? מיט אַ פריינד, וואָס שטאַרבט, אין די גע־דאַנקען?

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט גערעכט. דאָס האָט אונז ביידען אַ שרעקליכען טרייסעל געטאָן. אונליעבע איז געקומען צווישען אונז, — געדאַנקען וועגען טויט און פערניכטונג. מיר מוזען זוכען זיי אָבצושאָקלען. ביז דאַן בלייבען מיר אָבגעזונדערט.

נ אָ ר אָ. (איהרע אָרעמס ארום זיין האַלז) טאָרוואַלד, אַ גוטע, גוטע נאַכט דיר!

ה ע ל מ ע ר. (מיט אַ קוס) גוט נאַכט, מיין פייגעלע. שלאָף געזונד, נאָרא! איצט געה איך לעזען מיינע בריעף. (ער געהט אריין צו זיך אין צימער און פערמאַכט די טיר).

נ אָ ר אָ. (מיט אַ ווילדען בליק, טאַפּט זי ארום זיך, נעהמט העלמער'ס דאָמינאָ, וואַרפט עס ארויף אויף זיך, און רעדט שנעל, הייזעריג מיט געבראָכענע ווערטער:) איהם קיינמאָל מעהר ניט צו זעהן! קיינמאָל, קיינמאָל, קיינמאָל ניט צו זעהן! (זי פערדעקט זיך דעם קאָפּ מיט'ן שאַל) קיינמאָל מעהר ניט צו זעהן די קינדער! קיינמאָל ניט? אָ, די שווארצע, אייז־קאַלטע וואַסער! דער אָבגרונד... ווען דאָס וואָלט נור געווען אָבגעטאָן... איצט האָט ער דעם בריעף... ער לעזט איהם... אָ, ניין, ניין, נאָך ניט! טאָרוואַלד, זיי געזונד!... זייט געזונד, קינדערלעך... (זי לויפט אַרויס אין קאָרידאָר. אין דעם זעלבען אויגענבליק רייסט העלמער אויף די טיר און בלייבט שטעהן מיט'ן בריעף אין דער האַנד).

ה ע ל מ ע ר. נאָרא!

נ אָ ר אָ. (מיט אַ געשריי) אָה!

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז דאָס? ווייסטו וואָס אין דעם בריעף שטעהט?

נ אָ ר אָ. יאָ, איך ווייס. לאָז מיך געהן. לאָז מיר דורך.

ה ע ל מ ע ר. (איהר צוריקהאַלטענדיג) וואוהין געהסטו?

נ אָ ר אָ. (זיך רייסענדיג) דו טאָרסט מיך ניט רעטען, טאָרוואַלד!

ה ע ל מ ע ר. (צוריקפאַלענדיג) וואהר? איז עס וואהר וואָס ער שרייבט? ניין, עס קען ניט זיין וואהר!

נ אָ ר אָ. עס איז וואהר. איך האָב דיך געליעבט איבער אַלעם אין דער וועלט.

ה ע ל מ ע ר. ע... פערררייד מיר ניט די ציינער!

נ אָ ר אָ. (אַ טריט נעהנטער) טאָרוואַלד!...

ה ע ל מ ע ר. אונגליקליכע פרוי! וואָס האָסטו געטאָן?

נ אַ ר אַ. לאָז מיך גײן. דו טאָרסט מיך ניט רעטן! דו טאָרסט די שולד אויף זיך ניט נעמען, הערסטו?

ה ע ל מ ע ר. איך דאַרף ניט דײַנע טעאַטראַלישע מיינונגען! (שליסט צו די טיר) היער זאָלסטו בלײַבן און אָבגעבן רעכנשאַפט! פֿאַרשטייסטו וואָס דו האָסט געטאָן? ענטפֿער! פֿאַרשטייסט דו? האַ?

נ אַ ר אַ. (איהם שטאַר אָנבליקענדיג און מיט אַ פֿעסטערע שטימע) יאַ, איצט... איצט הויב איך אָן אין גאַנצן צו פֿאַרשטיין.

ה ע ל מ ע ר. (שפּרייזענדיג איבער׳ן צימער) אַ, וואָס פֿאַר אַ שרעקליכע ענטוישונג! גאַנצע אַכט יאָהר איז זי געווען מײַן שטאָלץ, מײַן פֿרייד — די גאַנצע צײַט אַ פֿערשטעלטע, אַ ליגנערקע... ערגער, פֿיעל ערגער, אַ פֿערברעכערין. אַ, די העסליכקייט דערפֿון, אוה!

(נאָראַ בלײַבט שטיל און בליקט איהם אָן אימער שאַרפֿער.)

ה ע ל מ ע ר. איך האָב געדאַרפֿט פֿאָראויס וויסן, אַז עטוואָס אַזוינס קען קומען. דײַן פֿאָטער׳ס גאַנצע אונעהרליכקייט איז צו דיר איבערגעגאַנגען בירושה: קיין מאָראַל, קיין רעליגיאָן, קיין פֿפֿליכט־געפֿיהל! ווי איך ווער איצט בעשטראָפֿט פֿאַר׳ן אָננעהמען זיך פֿאַר איהם. איך האָב דאָס געטאָן פֿון דײַנטוועגן און אַזוי בעלוינסטו מיך.

נ אַ ר אַ. יאַ, אַזוי.

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט פֿערניכטעט מײַן גאַנצען גליק. דו האָסט רואינירט מײַן גאַנצע צוקונפֿט. אַ, עס איז שרעקליך אָרום דעם צו דענקען. איך בין אין אַ לומפּ׳ס האַנד; ער קען מיט מיר טאָן אַלץ וואָס ער וויל, פֿערלאַנגען, פֿאָדערן וואָס זײַן האַרץ געלוסט און איך מוז נאָכגעבן! און דאָס אַלעס קומט אויף מיר דורך אַ נעווויסענלאָזע פֿרוי.

נ אַ ר אַ. ווען איך וועל מעהר ניט זײַן אין וועג, וועסטו זײַן פֿרײַ.

ה ע ל מ ע ר. קיינע פֿיינע פֿראַזען, איך בעט דיך! דײַן פֿאָ־

טער האָט זיי אויך אימער געהאַט אויפ'ן צונג. וואָס פאַר אַ נוצען קען מיר ברענגען דיין „ניט מעהר זיין אין וועג" ווי דו רופסט דאָס? קיין ברעקעל נוצען ניט. ער קען אימער בעקאַנט מאַכען די געשיכטע. מען וועט זאָגאַר מיך פערדעכטיגען, אַז איך האָב אין דעם געהאַט אַ האַנד. מענשען וועלען דענקען, אַז דאָס איז געוועזען מיין קאָפּ, אַז איך האָב דיך אַנגערעדט. און דאָס אַלעס האָב איך דיר צו פערדאַנקען, — דיר, וועלכע איך האָב געבאַלעוועט די גאַנצע צייט זינט מיר זיינען פערהייראַטהעט. פערשטעהסטו איצט, וועניגסטענס, וואָס דו האָסט געטאָן?

נ אָ ר אַ. (קאַלטבלוטיג און רוהיג). יאָ.

ה ע ל מ ע ר. אונמעגליך! איך קען מיר דאָס ניט פאָר־שטעלען! אָבער מיר מוזען קומען צו אַ טאָלק. נעהם אַראָב דעם שאַל, נעהם עס אַראָב, זאָג איך דיר!... איך מוז זעהן איהם ווי עס איז צו פערשטאָפּען די מויל... אַ געהיימניס מוז דאָס בלייבען, וואָס דאָס זאָל ניט קאָסטען. וואָס אונז אַנבעטרעפט, מיר מוזען לעבען צוזאַמען ווי פריהער, אָבער נור פאַר דער וועלט... דו וועסט נאַטירליך בלייבען דאָ וואוינען, אָבער די קינדער וועסטו ניט ערציהען. איך וואָג ניט דיר זיי אָנצוטרויען. — אָ, דאָס צו מוזען זאָגען אַ פרוי, וועלכע איך האָב אַזוי צערטליך געליעבט, ליעב פיעלייכט איצט נאָך... אָבער דאָס מוז איצט פערגעסען ווערען. פון היינט אָן און ווייטער קען מעהר קיין רייד ניט זיין פון וואהרע גליק; רעטען, קען מען, העכסטענס, פיעלייכט נאָך די רואינען, די ברעקלעך, דעם אויסזעהן דערפון. מען קלינגט. (ער שפּרינגט אויף) וואָס איז דאָס? אַזוי שפּעט? קען דאָס זיין דאָס שלימסטע? קען ער...? בעהאַלט זיך נאָרא; זאָג דו ביסט קראַנק.

(נאָראַ ריהרט זיך ניט פון אָרט; העלמער געהט און עפענט די טיר).

ה ע ל ע נ ע. (האַלב אויסגעטאָן, אין קאָרידאָר) אַ בריעף פאַר אייך מאַדאַם!

ה ע ל מ ע ר. גיב עס אַהער. (כאַפּט דעם בריעף צו און פערמאַכט די טיר.) יאָ, דאָס איז פון איהם. דו וועסט דעם בריעף ניט האָבען, איך לעז איהם אַליין!

נ אָ ר אָ. לעז, לעז.

ה ע ל מ ע ר. (ביין לאָמפּ) מיר פעהלט כמעט דער מוטה דערצו. עס קען זיין, אז מיר זיינעןביידע פערלאָרען, אי דו, אי איך. אח, איך מוז וויסען! (רייסט אויף האַסטיג דעם קאָנווערט, לעזט אַ פּאָאָר שורות, בעטראַכט אַ וועקסעל אינגוועניג און שרייט אויס מיט פריידע) נאָרא! (זי וואַרפט אויף איהם אַ פאַרשענדען בליק און שווייגט.) אָ, איך מוז דאָס פון דאָס נייע לעזען. יא, יא, עס איז ריכטיג. איך בין גערעטעט. נאָרא, איך בין גערעטעט.

נ אָ ר אָ. און איך?

ה ע ל מ ע ר. נאַטירליך, דו אויך, מיר ביידע זיינען גערעטעט, ביידע! בליק נור אהער! ער שיקט דיר אָפּ דיין וועקסעל. ער שרייבט אז עס טהוט איהם לייד, ער ענטשולדיגט זיך. אַ גליקליכע ענדערונג אין זיין לעבען, זאָגט ער, האָט... אָבער וואָס מאַכט עס אויס וואָס ער זאָגט? מיר זיינען גערעטעט, נאָרא! קיינער קען דיר קיין בייז מעהר ניט טאָן. אָה, נאָרא, נאָרא... אָבער צוערסט מוז פון די אויגען אוועק דאָס פערהאַסטע פּאַפּירעל. לאָז מיך נור זעהן... ניין, איך וועל בעסער ניט אָנזעהן; עס זאָל בלייבען ניט מעהר ווי א בייזער טרוים פאַר מיר... (ער צורייסט דעם וועקסעל מיט ביידע בריעף; וואַרפט זיי אריין אין פייער און קוקט ווי זיי ברענען) פאַרטיג, אוועק! אָה, נאָרא, וואָס פאַר דריי טעג האָסט געמוזט איבערלעבען!

נ אָ ר אָ. שווער האָב איך געקעמפּפט די לעצטע דריי טעג.

ה ע ל מ ע ר. און אין דיין פערצווייפלונג האָסטו ניט געזעהן קיין אנדער וועג ווי... אָבער מיר וועלען מיט פרייד ווייעדערהוילען: עס איז אַריבער, אַלעס אַריבער! הערסטו ניט, נאָרא? דו קענסט דאָס, ווי עס שיינט, ניט בעגרייפען. יא, עס איז אַלעס אוועק! וואָס האָט צו בעטייטען דער בליק אויף דיין געזיכט? דו זעהסט אויס ווי פערשטיינערט! אָה, מיין אָרעמע נאָרעלע! דו קענסט ניט גלויבען, אז איך האָב דיר פערגעבען. איך ווייס דו האָסט דאָס געטאָן אויס ליעבע צו מיר.

נ אָ ר אָ. דאָס איז וואהר.

ה ע ל מ ע ר. דו האָסט מיך געליעבט ווי א פרוי דאַרף ליעבען איהר מאַן. דו האָסט זיך נור געאירט אין די מיטלען צום צוועק. אָבער מיינסטו, איך ליעב דיך וועניגער, ווייל דו האָסט ניט געוואוסט ווי זיך צו העלפען? אָה, ניין! שפּאַר זיך נור אָן אָן מיר. איך וועל דיר ראַטהען און פיהרען. איך וואָלט ניט זיין קיין וואהרער מאַן ווען דיינע הילפלאָזיגקייט אַליין זאָל דיך ניט מאַכען דאָפּפּעלט טייער אין מיינע אויגען. טראַכט ניט וועגען די הארטע ווערטער, וועלכע איך האָב געזאָגט אין די ערסטע מינוטען פון מיין שרעק, ווען מיר האָט זיך אָבגערוכט, אַז די וועלט פאַלט איין איבער מיין קאָפּ. איך האָב דיר פערגעבען, נאָראַ, איך שווער עס דיר.

נ אָ ר אַ. אַ דאַנק דיר פאַר דיין פערצייהונג. (זי געהט אַרויס רעכטס).

ה ע ל מ ע ר. ניין, בלייב! (בליקט אריין.) וואָס געהסטו טאָן?

נ אָ ר אַ. (פון אינערן) נור אויסטאָן מיין לאַלקע־קלייד.

ה ע ל מ ע ר. גוט, טהו זיך אויס. בערוהיג זיך, מיין דערשראָקענע זינג־פויגעלע. זיי גאַנץ רוהיג. (שפּאַצירענדיג אַרום טיר.) אָ, ווי ליעבליך, ווי גיעדליך אונזער היים איז, נאָראַ! היער ביזטו זיכער; היער קען איך דיך בעשיצען ווי אַ פערפאָלגטע טויב וואָס איך האָב געראַטעוועט פון דעם יאַסטרעב'ס גריף. איך וועל באַלד, זעהר באַלד בערוהיגען דיין אָרעמע אויפגערעגטע הערצעלע; גלויב מיר, נאָראַ, זעהר באַלד, מאָרגען וועט דאָס אַלעס אויסזעהן גאַנץ אַנדערש — אַלעס וועט ווידער זיין ווי געוועזען. איך וועל דיר ניט דאַרפען ווידער זאָגען, אַז איך פערצייה דיר; דו וועסט אַליין פיהלען, אַז דאָס איז וואהר. ווי וואָלט איך גאָר קענען געפינען ביי זיך אַזוי פיעל גרויזאַמקייט דיך צו פערשטויסען, זאָגאַר דיר צו מאַכען פאָרווירפע. אָ, דו פערשטעהסט זיך שלעכט אויף אַן עהרליכען מאַן'ס הארץ, נאָראַ. עס איז דאָ עטוואָס אונבעשרייבליך זיסעס און קיהלענדעס פאַר אַ מאַן אין זיין פערצייהען זיין ווייב, — אין פערצייהען איהר אויפריכטיג, פון גאַנצען האַר־

צען, זי ווערט זיין אייגענטהום אין א דאפעלטען זינן. זי איז איהם אזוי ווי פון דאס-נייע געבארען; זי ווערט, עפעס אי זיין ווייב, אין זיין קינד. דאס איז עס, וואס דו ווערסט פון היינטמאל אן זיין צו מיר, דו דערשראקענער, הילפלאזער ענגעל מיינער. קי־מער זיך ארום גאר נישט, נארא, עפען נור דיין הארץ פאר מיר, איך וועל דיר זיין אי א ווילען, אי א געוויסען (נארא קומט אריין אין וואכעדיגע קליידער און שטעלט זיך פון יענער זייט טיש) אבער וואס איז דאס? ביזט ניט געגאנגען צום בעט? האסט זיך אי־בערגעטאן?

נ א ר א. יא. טארוואלד, איצט האב איך מיך איבערגעטאן.

הע ל מ ע ר. אבער, ווארום איצט? אזוי שפעט?

נ א ר א. איך וועל ניט שלאפען היינטיגע נאכט.

ה ע ל מ ע ר. אבער, ליעבע נארא...!

נ א ר א. (קוקענדיג אויף איהר אוהר) עס איז נאך גאר ניט אזוי שפעט. זעץ זיך אנידער, טארוואלד; דו און איך האבען איינער מיט דעם אנדערן פיעל צו רעדען. (זי זעצט זיך ביי איין זייט טיש.)

ה ע ל מ ע ר. וואס האט דיין קאלטער, שטייפער אויסזעהן צו בעטייטען? ....

נ א ר א. זעץ זיך. עס וועט נעהמען א צייט, איך האב מיט דיר פיעל צו רעדען. (העלמער זעצט זיך אנטקעגען איהר.)

ה ע ל מ ע ר. דו שרעקסט מיך. איך פערשטעה דיך ניט.

נ א ר א. ניין, און דאס איז די צרה. דו פערשטעהסט מיך ניי[...]וי איך האב דיך ניט פערשטאנען — ביז היינטיגען אווענד. נ[...]ונטערברעך מיך ניט. הער אויס וואס איך רעד מיט דיר. מי[...]וזען קומען צו א טאלק, טארוואלד.

ה ע ל מ ע ר. ווי מיינסטו דאס?

נ א ר א. (נאך א קורצע פויזע) פאלט דיר ניט עטוואס איין אט ווי מיר זיצען דאביידע?

ה ע ל מ ע ר. וואס זאל מיר איינפאלען?

נ א ר א. מיר זיינען געוועזען פערהייראטהעט אכט יאהר.

מערקסטו ניט, אז דאָס איז דאָס ערסטע מאָל וואָס מירביידע, דו און איך, מאַן און ווייב, רעדען צוזאַמען אין ערנסט?

העלמער. אין ערנסט? וואָס רופסטו אין ערנסט?

נאָרא. דורך די גאַנצע אכט יאָהר, נאָך לענגער, זינט מיר זיינען בעקאַנט געוואָרען, האָבען מיר ווען עס איז צווישען זיך גע־רעדט איין איינציג ערנסט וואָרט וועגען אַן ערנסטע זאַך?

העלמער. האָב איך דיר געזאָלט דרעהען אַ קאָפּ וועגען זאָרגען, וועלכע דו האָסט ניט געקענט מיר פערלייכטערען?

נאָרא. איך רעד ניט פון זאָרגען, איך זאָג, אז מיר ביידע צוזאַמען האָבען קיינמאָל ניט פּרובירט עטוואָס גרינדליך בעקלערן, קיין ערנסטע זאַך ניט.

העלמער. אָבער, ליעבסטע נאָרא, וואָס האָבען ערנסטע זאַכען צו דיר?

נאָרא. אָט האָבען מיר עס! דו האָסט מיך קיינמאָל ניט פערשטאַנען. מען האָט מיר געטאָן פיעל אונרעכט, טאָרוואַלד; צוערסט דער פאָטער, דאַן דו.

העלמער. וואָס, דער פאָטער און איך? מיר, וועלכע האָבען דיך געליעבט מעהר ווי אַלץ אין דער וועלט?

נאָרא. (שאָקעלט מיט'ן קאָפּ) דו האָסט מיך קיינמאָל ניט געליעבט. דו האָסט עס נור געהאַלטען פאַר אַ שפּאַס צו זיין פערליעבט אין מיר.

העלמער. נאָרא, וואָס רעדסטו פאַר ווערטער?

נאָרא. יאָ, דאָס איז אזוי, טאָרוואַלד. ווען איך בין גע־ווען אין דער־היים ביים פאָטער, פלעגט ער מיר איבערגעבען אַלע זיינע מיינונגען און איך האָב געהאַלטען די זעלבינע מיינונגען. האָב איך געהאַט אַנדערע, האָב איך זיי בעהאַלטען כדי איהם ניט צו ער־גערן. ער פלעגט מיך רופען לאַלקע־טאָכטער און פלעגט מיט מיר שפּיעלען ווי איך מיט מיינע ליאַלקעס. דאַן בין איך געקומען וואוי־נען אין דיין הויז....

העלמער. וואָס פאַר אַן אויסדרוק וועגען אונזער הייראַטה?!

נ אָ ר אַ. (אונגעשטערט) איך מיין איך בין איבערגעגאַנגען פון דעם פּאָטערס הענד אין דיינע. דו האָסט אַלעס געאָרדנעט נאָך דיין געשמאַק; איך האָב צוגעשטימט אָדער האָב זיך גע־מאַכט, אַז איך שטים צו, — איינס פון די ביידע, אַ מאָל אי דאָס, אי יענעס; איך ווייס אַליין ניט. ווען איך בערעכען דאָס אַלעס איצטער, שיינט מיר, אַז איך האָב די גאַנצע צייט געלעבט ווי אַ בעטלער פון האַנד — צום מויל. איך האָב געלעבט פון מאַכען קונ־צען — פאַר דיר, טאָרוואַלד. אָבער אַזוי האָסטו געוואָלט. דער פאָ־טער און דו — ביידע האָט איהר מיר פיעל אונרעכט געטאָן. דו ביסט שולדיג אין דעם וואָס מיין לעבען איז געוועז אָהן אַ צוועק.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, ווי אונגערעכט, ווי אונדאַנקבאַר דו ביסט! ביזטו דען ניט געוועזען גליקליך?

נ אָ ר אַ. ניין, קיינמאָל ניט! איך האָב געמיינט, אַז איך בין, אָבער געוועזען גליקליך בין איך ניט.

ה ע ל מ ע ר. ניט.... ניט גליקליך?

נ אָ ר אַ. ניין, נור לוסטיג. און דו ביסט אימער געוועזען גוט צו מיר. אָבער אונזער הויז איז נור געוועזען אַ שפּיעל־צימער. היער בין איך געוועזען דיין לאַלקע־ווייב אַזוי ווי איך בין אין דער־היים געוועזען דעם פּאָטער'ס לאַלקע־טאָכטער. און די קינדער, ווידער, זיינע געוועזען מ י י נ ע לאַלקעס. איך האָב עס געהאַלטען פאַר אַ לוסטיגען שפּאַס ווען דו האָסט מיט מיר געשפּיעלט, געראַדע ווי די קינדער ווען איך האָב מיט זיי געשפּיעלט. דאָס איז געוועזען אונזער מאַן־און־ווייב־לעבען, טאָרוואַלד.

ה ע ל מ ע ר. אין דעם וואָס דו זאָגסט איז דאָ וואַהרהייט, ווען אויך איבערטריעבענע וואַהרהייט. אָבער פון היינט אָן מוז דאָס אַנדערש ווערען. די שפּיעל־צייט איז אַוועק, די צייט פון ערציעהונג קומט אָן.

נ אָ ר אַ. וועמעס ערציעהונג? מיינע אָדער די קינדער'ס?

ה ע ל מ ע ר. אַלעמענס, ליעבע נאָרא.

נ אָ ר אַ. אָה, טאָרוואַלד, ניט דו קענסט מיך לערנען צו טויגען פאַר אַ ווייב פאַר דיר.

העלמער. און דאָס זאָגסטו דו?

נאָרא. און איך — בין איך פעהיג צו ערציהען די קינדער?

העלמער. נאָרא!

נאָרא. האָסטו ניט נאָר־וואָס אליין געזאָגט, אז דו וואגסט ניט זיי מיר אָנצופערטרויען?

העלמער. אין אַן אויגעבליקליכע אויפרעגונג. ווי קענסטו דאָס איבעררעדען?

נאָרא. ניין, דו ביסט געווען גאַנץ גערעכט. דאָס איז אַן אויפגאבע ניט נאָך מיינע קרעפטען נאָך; דאַן מוז איך זיך בעהכיען צו אַנאַנדער אויפגאבע. איך מוז זיך אליין אויסבילדען, ערציהען — מיר אין דעם צו העלפען ביזטו ניט דער מאַן. איך מוז זיך אליין דערצו נעהמען. דאָס איז דער גרונד ווארום איך געה איצט אוועק פון דיר.

העלמער. (אויפשפרינגענדיג) וואָס? דו זאגסט אז...?

נאָרא. אז איך מוז שטעהן גאַנץ אליין צו קריגען א בעגריף פון אלץ וואָס ארום מיר איז. דערפאַר מוזען מיר זיך שיידען.

העלמער. נאָרא, נאָרא!

נאָרא. איך געה גלייך, כריסטינע וועט מיך ארייננעהמען איבער־נאַכט...

העלמער. דו ביסט וואהנזיניג. איך וועל דאָס ניט ערלויבען. איך פערבאָט דיר עס.

נאָרא. דיין פערבאָטען וואָס־עס־איז וועט מעהר ניט העלפען. איך וועל מיטנעהמען אלץ וואָס מיר געהערט. פון דיר נעהם איך קיין זאַך ניט אָן. ניט איצט, ניט שפּעטער.

העלמער. וואָס פאַר וואהנזין!

נאָרא. מאָרגען געה איך אהיים.

העלמער. אהיים?

נאָרא. איך מיין אהין וואו מיין היים איז א מאָל געוועזען דאָרטען וועט מיר זיין לייכטער צו געפינען וואָס צו טהאָן.

ה ע ל מ ע ר. אָה, אין דיין בלינדע אונערפאהרענהייט...

נ אָ ר אַ. איך מוז זעהן צו קריעגען ערפאהרונג.

ה ע ל מ ע ר. פערלאָזען דיין היים, דיין מאַן און דיינע קינדער? דו בערעכענסט ניט וואָס די וועלט וועט זאָגען.

נ אָ ר אַ. דאַרויף קען איך ניט אַכטען. איך וויים נור, אַז איך מוז דאָס טהאָן.

ה ע ל מ ע ר. דאָס קען דעם אָטהעם אוועקנעהמען. איז ביי דיר רעכט צו פעראכטען דיינע הייליגסטע פליכטען?

נ אָ ר אַ. וואָס רופסטו מיינע הייליגסטע פליכטען?

ה ע ל מ ע ר. פרעגסטו דאָס? דיינע פליכטען צו דיין מאַן און קינדער.

נ אָ ר אַ. איך האָב פליכטען, וועלכע זיינען ניט ווייניגער הייליג.

ה ע ל מ ע ר. אונמעגליך, וואָס קענסטו מיינען?

נ אָ ר אַ. מיינע פליכטען געגען זיך אליין.

ה ע ל מ ע ר. דו ביסט פריהער ווי אַלץ אַ ווייב און אַ מוטער.

נ אָ ר אַ. דאָס גלויב איך ניט מעהר. איך מיין, אַז פריהער ווי אַלץ בין איך אַ מ ע נ ש,—אַזוי גוט ווי אַנאַנדערער, אָדער ווען נים, וועל איך זעהן עס צו ווערען. איך וויים, אַז די מייסטע מענשען האַלטען מיט דיר און דאָס שטעהט אויך אַזוי אין די ביכער. אָבער פון איצטער־אָן הער איך אויף צו זיין צופריעדען נור דער־מיט וואָס מ׳זאָגט און וואָס שטעהט געשריעבען: איך מוז דאָס אליין גוט בעקלערען, אליין פערשטעהן.

ה ע ל מ ע ר. איז ביי דיר ניט קלאָר וואָס דיין ראָלע איז אין דיין אייגענע הויז? האָסטו ניט אַן אונפעהלבארען פיהרער אין אַזעלכע זאַכען? האָסטו קיין רעליגיאָן ניט?

נ אָ ר אַ. אָה, טאָרוואַלד, גוט בעטראַכט, וויים איך ניט וואָס רעליגיאָן איז.

ה ע ל מ ע ר. וואָס מיינסטו?

נ אָ ר אַ. איך וויים נור וואָס איך האָב געהערט פון דעם פאַסטאָר. ער האָט ערקלעהרט, אַז רעליגיאָן הייסט דאָס און יענס.

ווען איך וועל אוועקגעהן פון דאַנען, און וועל זיין זעלבסטשטענדיג, וועל איך אין דעם טיעפער אריינבליקען. איך וועל זעהן צו דאָס וואָס מען האָט מיר געלערנט איז וואהר, וועניגסטענס צו פאר מיר איז דאָס וואהר.

ה ע ל מ ע ר. אַ, דאָס איז אונערהערט! אָבער אויב רעליגיאָן קען דיר ניט צוריקהאלטען אויפ'ן געראדען וועג, לאָמיך אויפוועקען דיין געוויסען אין דיר — דו האָסט דאָך וואהרשיינליך א זיטליכען געפיהל... אָדער — ענטפער מיר! — פיעלייכט האָסטו דאָס אויך ניט?

נ אָ ר אַ. נו, טאָרוואלד, עס איז שווער צו זאָגען. איך וויים ווירקליך ניט... איך בין אזוי ווי אין א טומאן וועגען די אַלע זאכען. אַלץ וואָס איך וויים איז נור, אז מיר דענקען דאריבער ניט ביידע גלייך. אָט הער איך אויך, אז די געזעצע זיינען אנדערש ווי איך האָב געמיינט; דאָס בעווייזט מיר אָבער ניט, אז די געזעצע זיינען גערעכט. עס שטעלט זיך ארויס, אז א טאָכטער האָט ניט קיין רעכט צו שאַנעווען א פאָטער, וועלכער האלט ביין שטארבען און א ווייב — צו ראַטעווען איהר מאַן'ס לעבען. איך גלויב דאָס ניט.

ה ע ל מ ע ר. דו רעדסט ווי א קינד. דו פערשטעהסט ניט די געזעלשאַפט, אין וועלכע דו לעבסט.

נ אָ ר אַ. ניין, איך פערשטעה ניט. איך וועל זעהן צו פערשטעהן. איך מוז קומען צו א בעשלוס: ווער איז גערעכט — די געזעלשאַפט אָדער איך.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, דו ביזט קראַנק, דו ביזט פיבעריש. מיר דאכט זיך בייגאהע, אז דו ביזט ניט ביין קלאָרען זינען.

נ אָ ר אַ. איך האָב אין זיך קיינמאָל ניט געפיהלט אזוי פיעל קלאָרהייט און זיכערהייט ווי איצט.

ה ע ל מ ע ר. איז ביי דיר קלאָר און זיכער, אז דו מעגסט פערלאָזען דיין מאַן און דיינע קינדער?

נ אָ ר אַ. יאַ.

ה ע ל מ ע ר. דאַן קען זיך דיין האנדלונג נור ערקלעהרען אויף איין אָרט.

נ אָ ר אַ. אויף וועלכע?

ה ע ל מ ע ר. אַז דו ליעבסט מיך ניט מעהר.

נ אָ ר אַ. דו האָסט ריכטיג געטראָפען.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, קענסטו דאָס זאָגען?

נ אָ ר אַ. עס טוט מיר זעהר לייד, טאָרוואלד, דען דו ביזט צו מיר אימער גוט געוועזען. אָבער וואָס העלפט דאָס? איך ליעב דיך ניט מעהר.

ה ע ל מ ע ר. (זיך מיט שוועריגקייט צוריקהאַלטענדיג.) איז דער פונקט אויך ביי דיר קלאָר און זיכער?

נ אָ ר אַ. יאַ, פאָלקאָמען. דאַרום קען איך לענגער דאָ ניט בלייבען.

ה ע ל מ ע ר. און קענסטו מיר אויך ערקלערען ווי אַזוי איך האָב פערלאָרען דיין ליעבע?

נ אָ ר אַ. אָ, יאָ! איך קען. דאָס איז געווען היינט אבענד ווען דער נס איז ניט געשעהן; ווייל דאַן האָב איך מיך איבער־צייגט, אַז איך האָב מיך אין דיר שטאַרק געאירערט.

ה ע ל מ ע ר. רייד קלאָרער, איך פערשטעה ניט.

נ אָ ר אַ. אויף דעם וואונדער האָב איך געדולדיג געוואַרט אכט יאָהר; האָב נאַטירליך געוואוסט, אַז נסים געשעהן ניט יעדען טאָג. ווען דיזער פערניכטענדער קלאַפּ איז געהאַנגען איבער מיין קאָפּ, האָב איך געזאָגט צו זיך מיט בעשטימטהייט: „איצט וועט געשעהן דער נס!" ווען קראָגסטאַד'ס בריעף איז געלעגען אין קעסטעל, האָב איך גערעכענט, אַז דו וועסט זיין צו שטאָלץ זיך אונטערצוגעבען אויף גנאַדע. האָב גערעכענט, אַז דו וועסט זאָגען. „געה און מאַך עס בעקאַנט פאַר די גאַנצע וועלט!" און אַז דאַן...

ה ע ל מ ע ר. נו? און ווען איך האָב שוין איבערגעגעבען מיין אייגענע ווייב'ס נאָמען צו שאַנדע — וואָס דאַן?

נ אָ ר אַ. דאַן האָב איך פעסט געגלויבט, אַז דו וועסט ארויס־קומען און נעהמען אַלץ אויף זיך און זאָגען: „דער שולדיגער בין איך!" —

ה ע ל מ ע ר. נאָרא!

נאַראַ! דו מיינסט איך וואָלט אזא׳ן אָפּפער ניט אָנגענומען? נאַטירליך ניט! אָבער געגלויבט וואָלט מען דיר, ניט מיר און אזא ליעבע צו בעווייזען — האָב איך פון דיר ערוואַרטעט. דאָס איז געווען דער נס, וועלכער איז מיר געווען אזוי ליעב און שרעקליך. און דאָס ניט צוצולאָזען בין איך געווען ענטשלאָסען צו שטאַרבען.

העלמער. גערן וואָלט איך פאַר דיר אַרבייטען טאָג און נאַכט, נאָרא, ליידען נויט און שמערצען פון דיינטוועגען, אָבער קיין מאַן אָפּפערט ניט אויף זיין עהרע פאַר די פּערזאָן, וועלכע ער ליעבט.

נאָרא. מילליאָנען פרויען האָבען דאָס געטאָן.

העלמער. אַ, דו דענקסט און רעדסט ווי אַ קינד.

נאָרא. זעהר מעגליך. אָבער דו דענקסט און רעדסט ניט ווי דער מאַן, מיט וועלכען איך קען טהיילען מיין לעבען. ווען דיין שרעק איז געווען פערגאַנגען, — דיין שרעק פאַר זיך, ניט פאַר מיר, — ווען דו האָסט שוין פאַר די אויגען קיין פורכט ניט געהאַט, דאַן איז ביי דיר אַלעס געווען ווי גאַר ניט געשעהן. איך בין ווידער געווען דיין זינג־פייגעלע, דיין לאַלקע, וועלכע דו וועסט צוויי מאָל אזוי פיעל בעשיצען אין צוקונפט, ווייל זי איז, נעבאַך, אזוי שוואַך. (זי שטעהט אויף) טאָרוואַלד, אין יענעם אויגענבליק איז מיר קלאָר געוואָרען, אז איך האָב אַכט יאָהר געלעבט מיט אַ פרעמדען מאַן און האָב איהם געבאָרען דריי קינדער. — אָה, איך קען דעם געדאַנקען ניט אריבערטראָגען. איך וואָלט זיך זעלבסט צוריסען אויף שטיקער.

העלמער. (טרויעריג) איך זעה, איך זעה עס איין. אַן אָבגרונד האָט זיך געעפענט צווישען אונז. אָבער, נאָרא, קען ער קיינמאָל ניט פערמאַכט ווערען?

נאָרא. ווי איך בין איצט, טויג איך ניט צו זיין אַ ווייב צו דיר.

העלמער. איך האָב קראַפט צו ווערען אַנאַנדער מאַן.

נאָרא. פיעלייכט, ווען דו פערליערסט דיין לאַלקע.

העלמער. זיך שיידען — פון דיר שיידען! ניין, נאָרא, ניין! איך קען דאָס ניט בעגרייפען.

נאָרא. (ארייגגעהענדיג אין צימער נאָך רעכטס) אלץ מעהר גרונד איז דאָ פאַר אונזער שיידונג. (זי קומט צוריק מיט קליידער צום אויסגעהן, מיט א פאַרט־מאַנטאָ אין דער האַנד, וועלכען זי לעגט אַנידער אויף א שטוהל.)

העלמער. נאָרא, נאָרא, ניט איצט! וואַרט ביז מאָרגען!

נאָרא. (אַנטהועענדיג דעם מאַנטעל) איך קען ניט צוברענגען די נאכט אין א פרעמדען מאַן'ס הויז.

העלמער. אָבער קענען מיר דען ניט וואוינען היער ווי ברודער און שוועסטער?

נאָרא. (אויפזעצענדיג דעם הוט) דו ווייסט גאַנץ גוט, אז דאָס וואָלט לאַנג ניט אנהאַלטען. זיי געזונד, טאָרוואַלד. ניין, איך וועל צו די קינדער ניט געהן. זיי זיינען אין בעסערע הענד ווי מיינע, דאָס ווייס איך. ווי איך בין איצט, קען איך צו זיי גאָר נישט זיין.

העלמער. אָבער א מאָל, נאָרא, שפּעטער־אמאָל....

נאָרא. ווי קען איך דאָס וויסען? ווער ווייס וואָס פון מיר וועט ווערען?

העלמער. אָבער דו ביזט מיין ווייב, איצט און אויף אימער?

נאָרא. הער, טאָרוואַלד! איך האָב געהערט, אז ווען א ווייב געהט אַוועק פון איהר מאַן — ווי איך פון דיר — איז ער אין די אויגען פון דעם געזעץ פריי פון אלע פליכטען צו איהר. צו דאָס איז אזוי, צו ניט — איך בעפריי דיך פון זיי. פיהל זיך ניט מעהר געבונדען, ווי איך וועל זיך אליין ניט פיהלען. עס מוז זיין פאָל־קאָמענע פרייהייט פון ביידע זייטען. היער איז דיין רינג, גיב מיר מיינעם.

העלמער. דאָס אויך?

נאָרא. דאָס אויך. זעהר גוט. איצט איז אלעס צו־ענד. היער, נעהם די שליסלען! די דינסטלייט וויסען מעהר ווי איך

אלעס דאָ אין הויז. מאָרגען, נאָך מיין פעררייזען, וועט כריסטינע קויפען און וועט איינפּאַקען מיינע זאַכען, מען וועט זיי מיר נאָכשיקען.

ה ע ל מ ע ר. אַלעס, אַלעס אויס! נאָרא, ווערסטו מיך אין גאַנצען פערגעסען?

נ אָ ר אַ. אַה, איך וועל אָפט דענקען וועגען דיר, וועגען די קינדער און דאָס הויז.

ה ע ל מ ע ר. מעג איך דיר שרייבען, נאָרא?

נ אָ ר אַ. ניין, קיינמאָל ניט, דאָס זאָלסטו ניט טהאָן.

ה ע ל מ ע ר. אָבער איך מעג דיר דאָך שיקען...

נ אָ ר אַ. קיין שום זאַך ניט.

ה ע ל מ ע ר. איך מעג דיר העלפען אין אַ נויט.

נ אָ ר אַ. פון פרעמדע נעהם איך גאָר נישט.

ה ע ל מ ע ר. נאָרא, קען איך קיינמאָל ניט זיין פאַר דיר מעהר ווי אַ פרעמדער?

נ אָ ר אַ. (נעהמענדיג דעם פּאָרט-מאַנטאָ) אַ, טאָרוואַלד, דאַן וואָלט האָבען צו פּאַסירען דער וואונדער פון אַלע וואונדער.

ה ע ל מ ע ר. וואָס איז דאָס?

נ אָ ר אַ. מיר וואָלטען זיך ביידע מוזען אַזוי פערענדערן, אַז... אָבער, טאָרוואַלד, איך גלויב ניט מעהר אין נסים.

ה ע ל מ ע ר. אַ, איך וועל גלויבען. מיר מוזען זיך אַזוי פערענדערן, אַז...

נ אָ ר אַ. אונזער צוזאַמענלעבען זאָל זיין אַ וואהרע הייראַטה. אַדיע! (זי געהט ארויס.)

ה ע ל מ ע ר. (אַניעדערפאַלענדיג אין לעהנשטול, דאָס געזיכט אין די הענד) נאָרא, נאָרא! (ער זעהט זיך אַרום) ליידיג, זי איז מעהר ניטאָ! (פּויזע. ער שפּרינגט אויף מיט אַ געשריי:) אַה! דער גרעסטער וואונדער!

(אונטען הערט זיך דער צומאַכען פון די גאַס-טיר.)

(פ אָ ר ה אַ נ ג.)